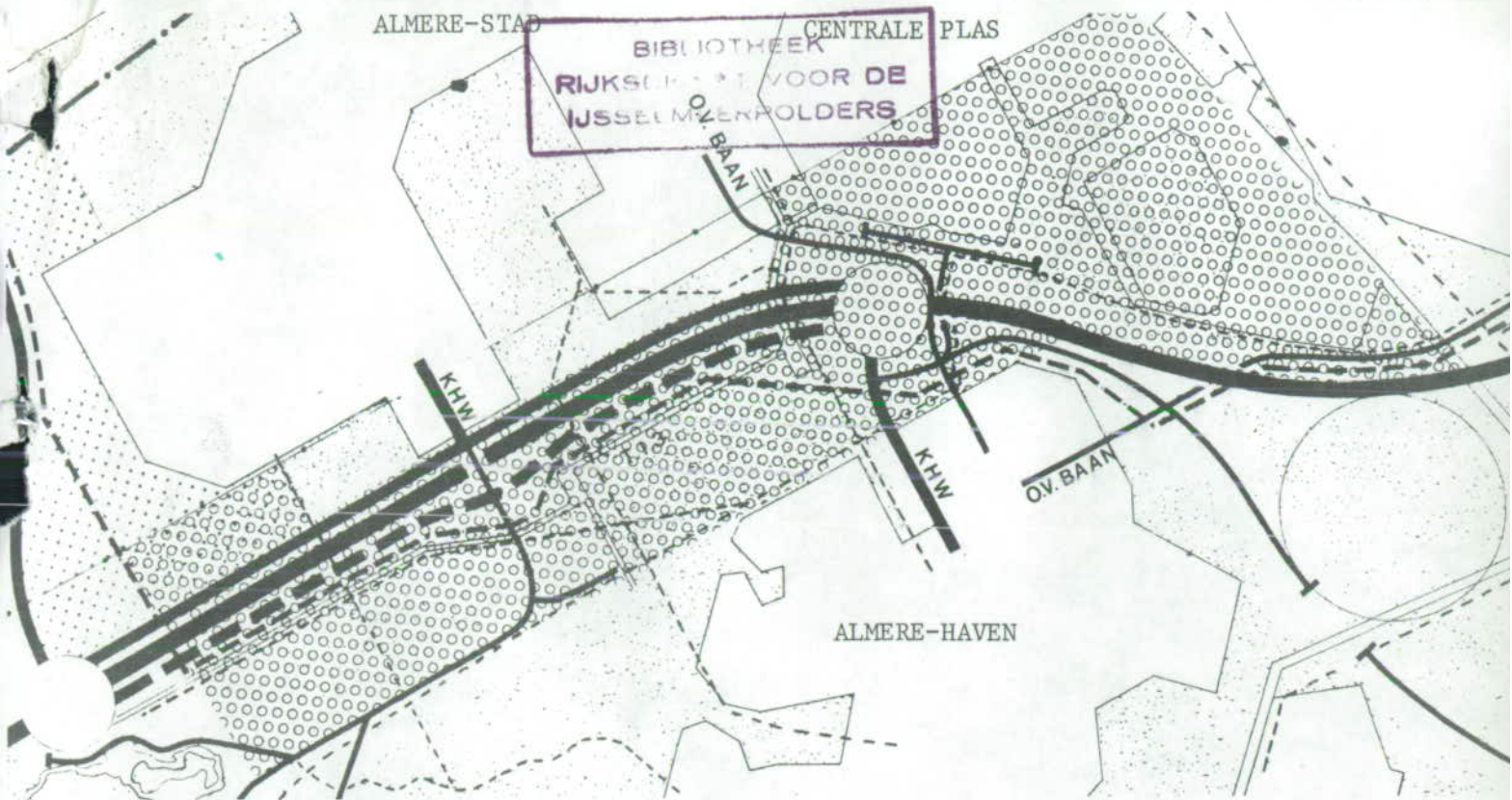

WERKDOCUMENT

ONTWIKKELINGSPROGRAMMA VOOR HET
MIDDENGEBIED

door

Drs. J.A. Wezenaar
Ing. T.A.C. de Vries

1980-176 Ca

Juni

R
13551

IR
13551

5200

5200

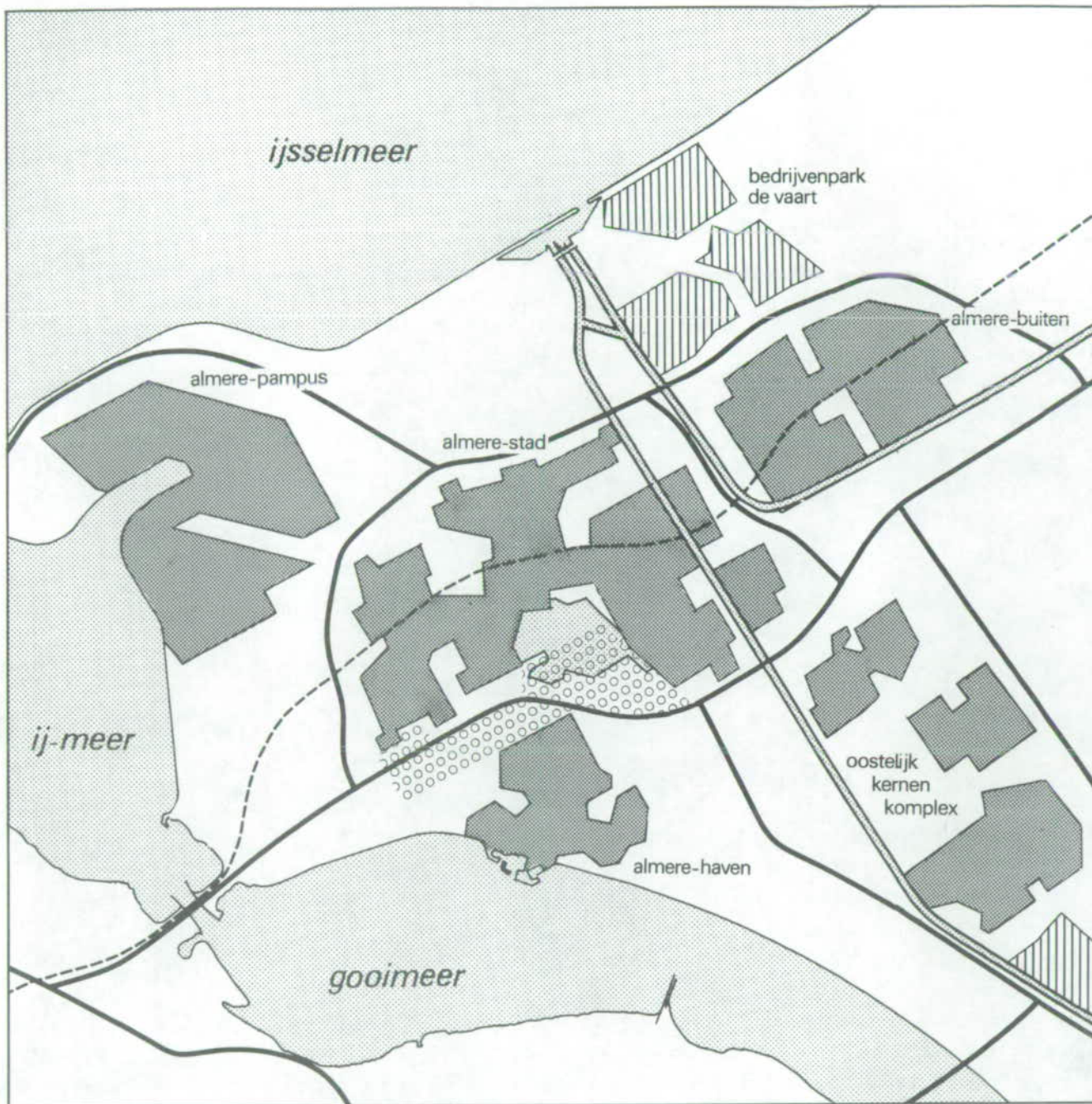
INHOUD

	<u>blz.</u>
1. <u>Inleiding</u>	7
2. <u>Samenvatting</u>	9
3. <u>Randvoorwaarden</u>	11
3.1. Aangrenzende gebieden	11
3.2. Infrastructuur	15
3.3. Bodem en water	19
3.4. Landschap en natuur	19
3.5. Verkeerslawaaï	20
3.6. Ruimtebalans	21
4. <u>Visie</u>	
4.1. Wensen van de bevolking	23
4.2. Voorbeelden elders	25
4.3. De regionale functie	35
4.4. Synthese	36
5. <u>Realisatie</u>	41
5.1. Instrumentarium	41
5.2. De verschillende deelgebieden en hun landschappelijk milieu	47
5.3. De opvangcapaciteit van het gebied	49
6. <u>Ontwikkelingsprogramma</u>	55
6.1. Algemeen	55
6.2. Karakteristiek van de deelgebieden	57
6.3. Beheersaspecten	63
6.3.1. Beheersvormen	63
6.3.2. Het praktische gebruik van beheersvormen	65
6.3.3. Beoordelingscriteria voor de keuze van een beheersvorm voor een bepaalde accommodatie	67
6.3.4. Beheersvorm voor het Middengebied	69
6.3.5. Vrijwilligersorganisatie	71
6.4. Fasering en aanbevolen beheersvorm	73

BIJLAGEN

1. Globale programma's van eisen
2. Verwachte fasering van de infrastructuur
3. Illustraties van de relevante recreatielandschapstypen
4. Samenstelling van de activiteitscategorieën
5. Relatieve verdeling van de dagrecreatieve druk op de Buitenruimte tussen 1985 en 1990
6. Prognoses
7. Schematische stadsrandsituaties met landschappenpakketten
8. Omgevingsplan A6, voorkeursoplossing Middengebied
9. Programmatische uitgangspunten Centrale Plas
10. Het bosbad

almere, meerkernige opzet

- water
- stedelijk gebied
- bedrijvenpark
- wegen
- spoorlijn

 plangebied

0 1 2 3 4 5km

1. Inleiding

Het gedeelte van de Buitenruimte dat tussen Almere-Haven en Almere-Stad in ligt werd al vanaf voorjaar 1973 van bosinplant voorzien. Dit geschiedde weliswaar ook met het oog op recreatiemogelijkheden van de bewoners van Almere, maar vooral vanwege de veronderstelde geluidswerende capaciteit van het bos dat tussen de toen nog toekomstige A6 en Almere-Haven inligt. De derde reden was Almere(-Haven) vanuit het "oude land" van een "groene entree" te voorzien (toen de Muiderweg nog als de hoofdtoegang funktioneerde).

De situatie heeft zich inmiddels gewijzigd. Het bos blijkt al een uingesproken recreatieve functie te hebben gekregen voor bewoners van Almere-Haven, de eerste bewoners van Almere-Stad kunnen bovendien zom- mer 1980 al verwacht worden. De A6 ligt als een duidelijk zichtbare barrière gereed voor gebruik (waardoor de Muiderweg een functie van een lagere orde zal krijgen) en het Kromslootpark, dat westelijk van het "Muiderweg-bos" ligt, is nu zo ver ontwikkeld dat het ook de "groene entree"-functie draagt.

In het Ontwerp-Strukturplan Buitenruimte Almere, de leidraad voor de ontwikkeling van de Buitenruimte, wordt over de toekomst van het gebied, dat gemakshalve Middengebied genoemd wordt, het volgende op- gemerkt (zulks mede naar aanleiding van een eerder concept ontwikke- lingsprogramma):

"Binnendijs vraagt in de eerste plaats het gebied tussen Almere-Haven en Almere-Stad de aandacht. Dit sterk onder de druk van zowel de bei- de kernen als de regio komende gebied, krijgt een relatief grote op- vangcapaciteit. Een sportpark, een wandelbos, nutstuinen e.d. zullen in combinatie met een dicht net van fiets- en wandelpaden leiden tot een intensief te gebruiken stadsrandgebied, waarin bos en beplanting een vooral structurerende rol spelen. Een concentratiepunt wordt ge- vormd door een oeverpark (met o.a. een bosbad) langs de Centrale Plas. De Centrale Plas is vooral bedoeld voor de watersport met kleinere boten. De aangrenzende oevers vormen een parkachtig wandelgebied, een kristallisatiepunt vormt het parkgedeelte dat aansluit op het inter- kerngebied tussen Almere-Haven en Almere-Stad".

De Centrale Plas wordt al gemaakt en veel infrastructuurle werken staan op het punt afgerond te worden.

Voorts zal een deel van de nu vigerende tijdelijke landbouwbestemming in een definitieve omgezet kunnen worden

Als inrichtingsthema voor de verdere ontwikkeling van het Middengebied wordt gekozen voor het begrip "verbinding", vanwege de te verwachten barrièrewerking van de A6, enerzijds tussen Almere-Haven en Almere- Stad, anderzijds tussen het noordelijke en zuidelijke gedeelte van het Middengebied zelf. Ter vergelijking : voor het interkerngebied Pampushout staat het inrichtingsthema open recreatiesportgebeuren centraal.

In het navolgende ontwikkelingsprogramma wordt, na een beknopte sa- menvatting, in hoofdstuk 3 de huidige situatie (randvoorwaarden e.d.) geïnventariseerd. In hoofdstuk 4 en 5 worden op basis van meerdere uit- gangspunten de toekomstige mogelijkheden besproken d.m.v. het ont- wikkelen van een toekomstvisie en het schetsen van de verwezenlijking hiervan o.a. met behulp van prognoses, instrumentarium, wensen van de bevolking. In hoofdstuk 6 wordt tenslotte naar aanleiding van gedane keuzen uit het voorafgaande hoofdstuk het konkrete ontwikkelingsprogram- ma gepresenteerd, een en ander als nadere uitwerking van de visie op het gebied, zoals die uit het Ontwerp-Strukturplan Buitenruimte Almere blijkt.

2. Samenvatting

Het Middengebied, dat binnen de plangrens 348 ha. beslaat, wordt omgeven door een zeer gevarieerd skala van bestemmingen, bepaald door de ligging tussen twee kernen en de aanwezigheid van de Centrale Plas. Kenmerkende elementen binnen het gebied zijn de A6 met zijn verkeersknooppunten en, aan de noordrand, de hoogspanningsleiding. Daarnaast is uiteraard ook het reeds aanwezige bos een belangrijk uitgangspunt. Landschappelijk gesproken is het gebied nog tamelijk stil en monofunctioneel. De wensen van de huidige bevolking ten aanzien van de nadere inrichting van het Middengebied wijzen in de richting van een parkachtige ontwikkeling: er moeten meer bruikbare open ruimtes in de beplanting komen, diverse kleine en grote recreatieve voorzieningen voor spel, beweging en zwemmen, alsmede openbare toegankelijkheid en bereikbaarheid zijn gewenst.

Enkele min of meer vergelijkbare parkgebieden elders werden aan een nader onderzoek onderworpen: het Sloterpark te Amsterdam, het Zuigerplaspark te Lelystad en het Molenplaspark te Haarlem. Bij het ontwikkelen van een visie op het Middengebied werd tevens de te verwachten druk van bezoekers uit de aangrenzende oudeland regio in beschouwing genomen.

Met het inrichtingsthema "de verbinding in noord-zuid richting" als leidraad, wordt een synthese van de aanbodsmogelijkheden en de vraag opgesteld. Naast een overzicht van de te nemen maatregelen op infrastruktureel gebied wordt tevens een reeks van wenselijke voorzieningen vastgesteld (zie blz 39). De in de nabije toekomst (81/'82) te realiseren voorzieningen beperken zich tot de bosstrook tussen de A6 en de Muiderweg. Voorbeelden hiervan zijn: eenvoudige aanlegmogelijkheden, twee tochtverbredingen, overhaal, goed betreedbare oevers ten behoeve van sportvissers, trapveld, speelweides en spelvoorzieningen. In 1983 moeten ook enkele voorzieningen bij de Centrale Plas gaan functioneren.

Als belangrijkste kenmerken van het parkbos gelden:

- verhouding beplanting : open plekken = 1:1
- reserveringen voor een aantal voorzieningen die niet direct nodig zijn (bijv. bosbad en teleskibaan)
- attractieve voorzieningen als een verkeerstuin en een zwemgelegenheid
- stadsrandlandbouw (kwekerij, tuincentrum)

Als indicatie voor de in de loop van de tijd steeds veranderende situatie op verschillende peiljaren in de toekomst werd een prognose opgesteld voor het aantal te verwachten bezoekers (met een totaal van ruim 5.000 in het jaar 2000).

Teneinde deze ideeën en wensen ook te kunnen realiseren is in hoofdstuk 5 op een rij gezet welke (planologische) middelen ter beschikking staan. Van groot belang is een juiste tracering van de verbindingen en de lokatie van publiekstrekkende voorzieningen. Het stelsel van landschapsontwikkelingszones dat als inrichtingsstrategie voor de Buitenruimte van Almere wordt gehanteerd, wordt nader gedetailleerd. Twee intensieve landschapsontwikkelingszones worden in het Middengebied gesitueerd, te weten:

- Aan de oostzijde, ongeveer langs de oever van de Centrale Plas : de verbindingenbundel tussen de kernen Almere-Haven en Almere-Stad, bestaande uit twee fietspaden en een o.v. baan, alsmede de aftakking van de A6 naar Almere-Haven.

- Aan de westzijde, bij wijze van verbindingsstrook tussen de westelijke groene wig van Almere-Haven en de groenewig in gebied 2Q van Almere-Stad: de verbinding tussen de huidige Muiderweg en Almere-Stad, binnenkort tevens hoofdkernontsluiting vanaf de A6 naar Almere-Stad, en twee fietspaden tussen de kernen Almere-Haven en Almere-Stad. Ook de verbindingstocht tussen tocht T-I-3 en het grachtenstelsel van Almere-Haven kan hier een rol spelen.

Tussen en ter weerszijden van deze landschapsontwikkelingszones zullen wat meer extensief te gebruiken gebiedsdelen gehandhaafd blijven. Door middel van een "landschaps-activiteiten-afstandsmodel" wordt in het plangebied een achttal deelgebieden met ieder hun kenmerkende landschapsbeeld onderscheiden. Zie voor een beschrijving van deze deelgebieden paragraaf 6.2. (blz. 57)

Met de afstemming van vraag en aanbod op elkaar middels de geschatte opvangcapaciteit van de elementen wordt een aanvaardbare overcapaciteit per peiljaar gerealiseerd. In hoofdstuk 6 worden concrete aanwijzingen gegeven voor de inrichting van het plangebied.

De aanbevelingen in dit rapport ten aanzien van de inrichting van het Middengebied leiden tot de volgende veranderingen in het ruimtegebruik binnen het plangebied:

	1980	2000
bos en overige beplanting	125 ha	105 ha
park	-	20
verwilderd terrein	-	20
voorzieningen (inkl. oeverpark)	-	35
Centrale Plas	42	70
landbouw	17	17
infrastructuur	56	81
nog niet ingerichte overhoeken en werk in uitvoering	108	-
Plangebied totaal	348 ha	348 ha

Tot slot worden enkele suggesties gedaan voor de oplossing van eventuele problemen op beheersgebied. Zo wordt opgemerkt dat het uiteindelijke centrale beheersorgaan een stichting zou kunnen zijn met als doel de Buitenruimte (of delen daarvan) functioneel en daarmee ook visueel-ruimtelijk met de verschillende kernen van Almere een samenhangend geheel te laten vormen.

Het rapport wordt besloten met een voorzieningenfaseringsschema en enkele gedachten over het onderhoud van het Middengebied.

Bijlage 1 bevat de globale programma's van eisen van alle voor komende voorzieningen.

3. Randvoorwaarden

Het plangebied maakt deel uit van de Buitenruimte van Almere. Onder "Buitenruimte" verstaan we het totaal van de tussen en rond de kernen gelegen, niet voor aaneengesloten bebouwing bedoelde open ruimtes binnen het stadsgewest Almere. Het Middengebied ligt ingeklemd tussen de hoofdkern Almere-Stad en de kleinere kern Almere-Haven en wordt als volgt begrensd:

- noord - Almere-Stad
- west - Kromslootpark
- zuid - Almere-Haven en oostelijk daarvan de A6
- oost - Oostoever Centrale Plas

3.1 Aangrenzende gebieden

Karakterisering van de aangrenzende gebieden is van wezenlijk belang voor een beter begrip van de relaties tussen Middengebied en omringende gebieden. Deze relaties spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van het plangebied.

In dat kader is ook de verwachte bevolkingsontwikkeling in de beide aanliggende kernen van belang:

	1980	1990	2000
Almere-Stad	2.200	42.600	87.000
Almere-Haven	11.400	19.900	19.400

(Bron: DMLA . 1979 volgens taakstelling)

Bij de nu volgende uitwerking in deelgebieden gelden twee uitgangspunten:

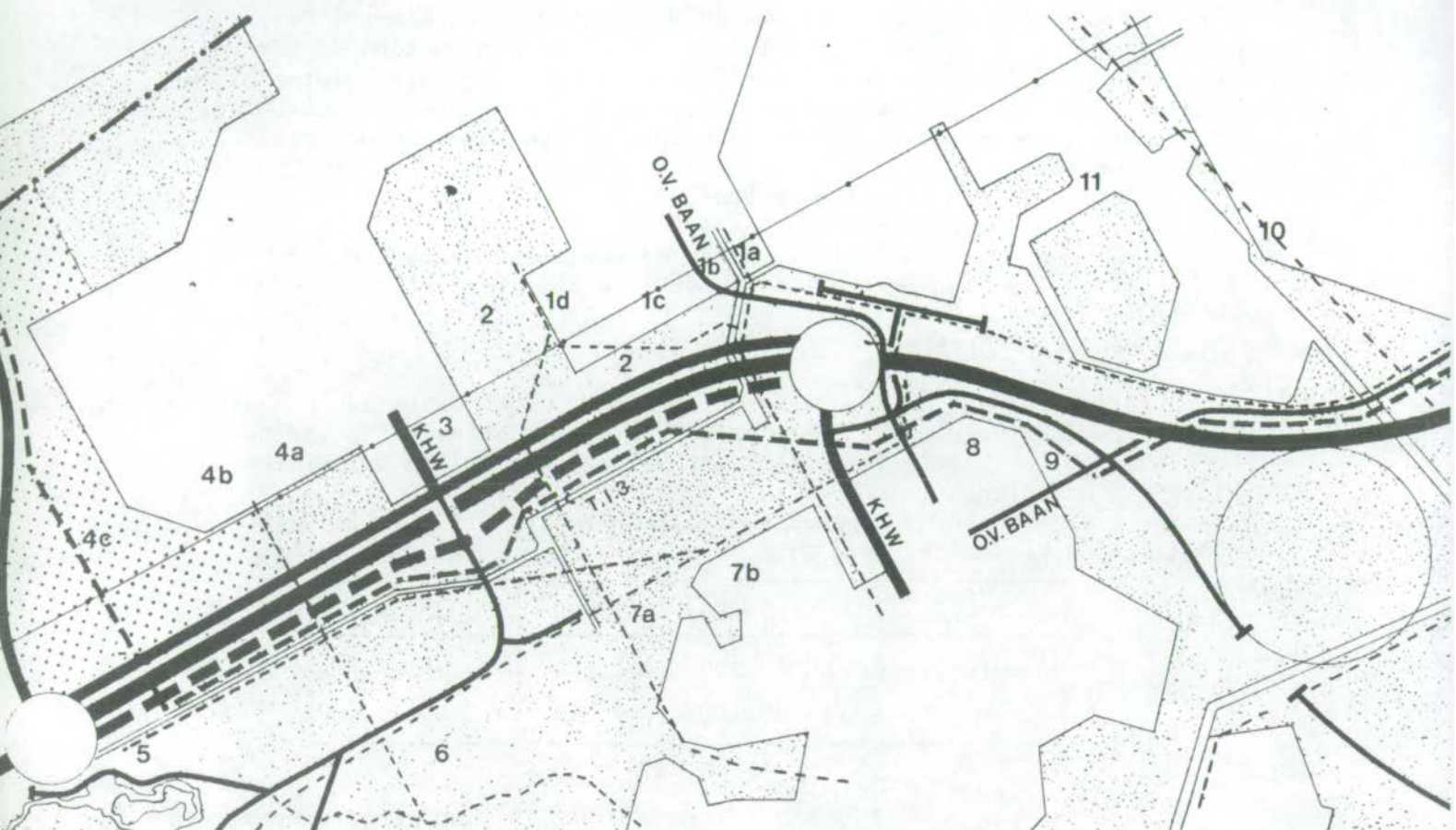
- de oppervlakten zijn bruto tenzij anders is vermeld
- bij de nog te realiseren eenheden wordt het jaar vermeld waarin het gebied volgens planning zal gaan functioneren

1) 1981/'82

- a Woongebied 2B9a van 3 ha met 300 inwoners. Is bedoeld voor één- en tweepersoons huishoudens met lage inkomens die terecht kunnen in 200 driekamerwoningen (maximaal vier bouwlagen).
- b Woongebied 2B9b van 7,9 ha met 900 inwoners. Er zijn 300 eensgezinswoningen (koop) gepland benevens een KBO (PC)-school en 1,2 ha groen voor recreatieve bezigheden.
- c Woongebied 2B9c van 10,8 ha met 1200 inwoners. Er zijn 400 woningen van diverse typen gepland, waaronder 60 bejaardenwoningen. Deze 400 woningen mogen uit maximaal twee bouwlagen bestaan. Verder is er voorzien in 1,5 ha groen.
- d Woongebied 2B9d van 3,2 ha. De bedoeling is om hier maximaal 85 zogenaamde "milieu-woningen" te realiseren uitgaande van het ge-

KAART 2

Aangrenzende gebieden

bruik van alternatieve energiebronnen en een laag energieverbruik. Invulling van dit idee gebeurt in samenwerking met een projektontwikkelaar.

2) 1980(volkstuinen en omgeving) - 1983 (sportveldencomplex)

Het groengebied 2Q is bedoeld als intensief recreatiegebied. Dit gebied omvat ca. 50 ha, waarvan een gedeelte gelegen is in het plangebied. Het programma van eisen is uitgewerkt in een, door het Albest goedgekeurd, globaal plan (tek.nr. 159.941) dat we dan ook als zodanig in ons ontwikkelingsprogramma overnemen. Het groengebied dient op een aantal niveaus te functioneren, namelijk:

1. op buurt- en wijkniveau
2. op stadsdeel- en stadsniveau

In dit kader zijn de volgende voorzieningen in dit gebied gesitueerd:

- ad 1. - Parkgebied van 12 ha
- Twee volkstuincomplexen van 1,8 en 5,5 ha alsmede een reservering voor volkstuinen van 1,7 ha
 - Een sportveldencomplex van 14 ha (6 voetbalvelden, 1 oefenveld en 1 atletiekbaan)
 - Reservering 2,5 ha
- ad 2. - Parkgebied van 12 ha
- Woonwagenterrein 0,5 ha
 - Reserveringen 2 ha

In totaal zal dit gebied voor ca. 50% bestaan uit park, terwijl diverse voorzieningen de overige oppervlakte in beslag nemen.

3) Op z'n vroegst begin 1981

Het bedrijventerrein 2V (Gooisekant) wordt als tweede van de in totaal zes middelgrote bedrijventerreinen in Almere-Stad ontwikkeld. Er is voorzien in minimaal 1000 arbeidsplaatsen en de oppervlakte bedraagt exclusief boven-lokale infrastructuur (KHW 1.1) 23,3 ha bruto en 14 ha netto. De verwachte oppervlakteverdeling tussen secundaire -(produktie), tertiaire(dienstverlening) en bouwsector is 45, 45 en 10%.

4) 1989

- a Woongebied 2J van ca. 150 ha. en een dichtheid van 30-60 inwoners per ha.
- b Een ander deel van woongebied 2J van ca. 550 ha. en een dichtheid van 90-120 inwoners per ha.
- c Een overgang van stad via park- en groengebieden naar een gebied met relatief extensieve bestemming. In het ontwerpstructuurplan Buitenruimte is fruitteelt, tuinbouw en kwekerijen als toekomstig gebruik aangegeven.

- 5) In milieukundige zin is hier sprake van overgang van een relatief droog, goed ontwaterd gebied (bosstrook langs de Muiderweg) naar een relatief nat gebied (het Kromslootpark). Op de overgang bosgebied-Kromslootpark ligt een tijdelijke puinstortplaats die te zijner tijd als heuvel en uitzichtpunt over het park dienst gaat doen. De maatregelen met betrekking tot waterhuishouding en inrichting zijn gericht op een extensief gebruik, zeker in vergelijking met het Middengebied. De doorgaande fietsverbinding Muiderzand-Almere-Haven loopt door het Kromslootpark.

6) 1984

Dit voormalige reservegebied van Almere-Haven zal gebruikt worden voor uitbreiding van Almere-Haven met ongeveer 1000 woningen. In de zuidwesthoek van dit gebied is een jachthaven met ca. 1100 ligplaatsen aan het Gooimeer geprojecteerd. Een groot deel daarvan (12 van de 15 ha) wordt echter buitendijks gerealiseerd.

7a) 1980/'82

In de westelijke groenwag van Almere-Haven zijn ten behoeve van de bewoners van Almere-Haven een aantal voorzieningen zoals nutstuinen (150) en een tweede sportveldencomplex geprojecteerd. Deze voorzieningen grenzen direct aan het Middengebied evenals de bouwspeelplaats. Op het sportveldencomplex worden de volgende velden gerealiseerd:

- voetbal: hoofdveld, oefenveld en 5 bijvelden
- korfbal: 1 veld
- handbal: 2 verharde velden
- (tennis: 5 banen)

b) 1980

Het woongebied de Gouwen beslaat het noordwestelijke deel van Almere-Haven en grenst direct aan het Middengebied. Dit betekent dat het plangebied ook voor de uurrecreatie (b.v. jongere leeftijdscategoriën) een belangrijke rol gaat spelen. Hierop is bij het ontwerp van het woongebied ingespeeld door het Middengebied eenvoudig bereikbaar te maken. In het programma voor de Gouwen is, in vergelijking met de andere woongebieden in Almere-Haven, uitgegaan van een wat lagere woningdichtheid, namelijk 30 woningen per ha. De bouwhoogte varieert van één tot drie bouwlagen. Er zijn ten aanzien van de verhoudingscijfers voor geheel Almere-Haven een aantal afwijkingen ingebouwd:

- er zijn iets meer dure woningen
- er zijn veel meer koopwoningen
- de woningen zijn in het algemeen groter

- 8) Bedrijventerrein 1 K (de Steiger) is het enige middelgrote bedrijventerrein in Almere-Haven. Er is voorzien in minimaal 1000 arbeidsplaatsen en de oppervlakte bedraagt 23 ha bruto en 15,7 ha netto. De situatie per 1 januari 1980 is als volgt:

- er zijn 632 arbeidsplaatsen gerealiseerd
- de oppervlakteverdeling tussen secundaire (productie), tertiaire (dienstverlening) en bouwsector is 38,58 en 4%.

- 9) De noordostrand van Almere-Haven wordt ten zuiden van de Waterlandse weg gekarakteriseerd door het complex nutstuinen (ca. 310 tuinen) op FZ 94.
Het gebied tussen de A6 en de vaarroute Almere-Haven (Hoge Vaart) maakt deel uit van het bosgebied "De Almeerder Hout".
In dit gebied ligt een reservering voor een bijzondere bestemming. Een dergelijke reservering is bedoeld voor onverwachte, maar wel gewenste ontwikkelingen of vestigingen in de toekomst.
- 10) De toekomstige ontwikkelingen op de oostoever van de Centrale Plas zijn nog bijzonder onzeker. De ontwikkeling van het plan voor de bouw van woonwijk 2 K in Almere-Stad is nog niet ter hand genomen. Het aanzien van deze wijk is echter bepalend voor het functioneren van deze oever. Dit programma gaat uit van een oeverparkachtig geheel met een beperkt aantal recreatievoorzieningen.
- 11) In het oostelijke deel van het plangebied wordt momenteel ten behoeve van zandwinning een plas gerealiseerd, meestal Centrale Plas genoemd. Het zand wordt in hoofdzaak gebruikt voor werken van infrastructuurle aard binnen het Almere-gebied (spoorlijn en omlegging A6). Na de zandwinning resteert een plas met een wateroppervlakte van ca. 150 ha en een waterdiepte van 6 meter.
Door haar ligging en omvang is dit waterelement sterk beeld- en karakterbepalend voor Almere. Water schept ruimte en vormt visueel een sterk middelpunt, maar is bovenal een bron van levendige activiteit.

3.2 Infrastructuur

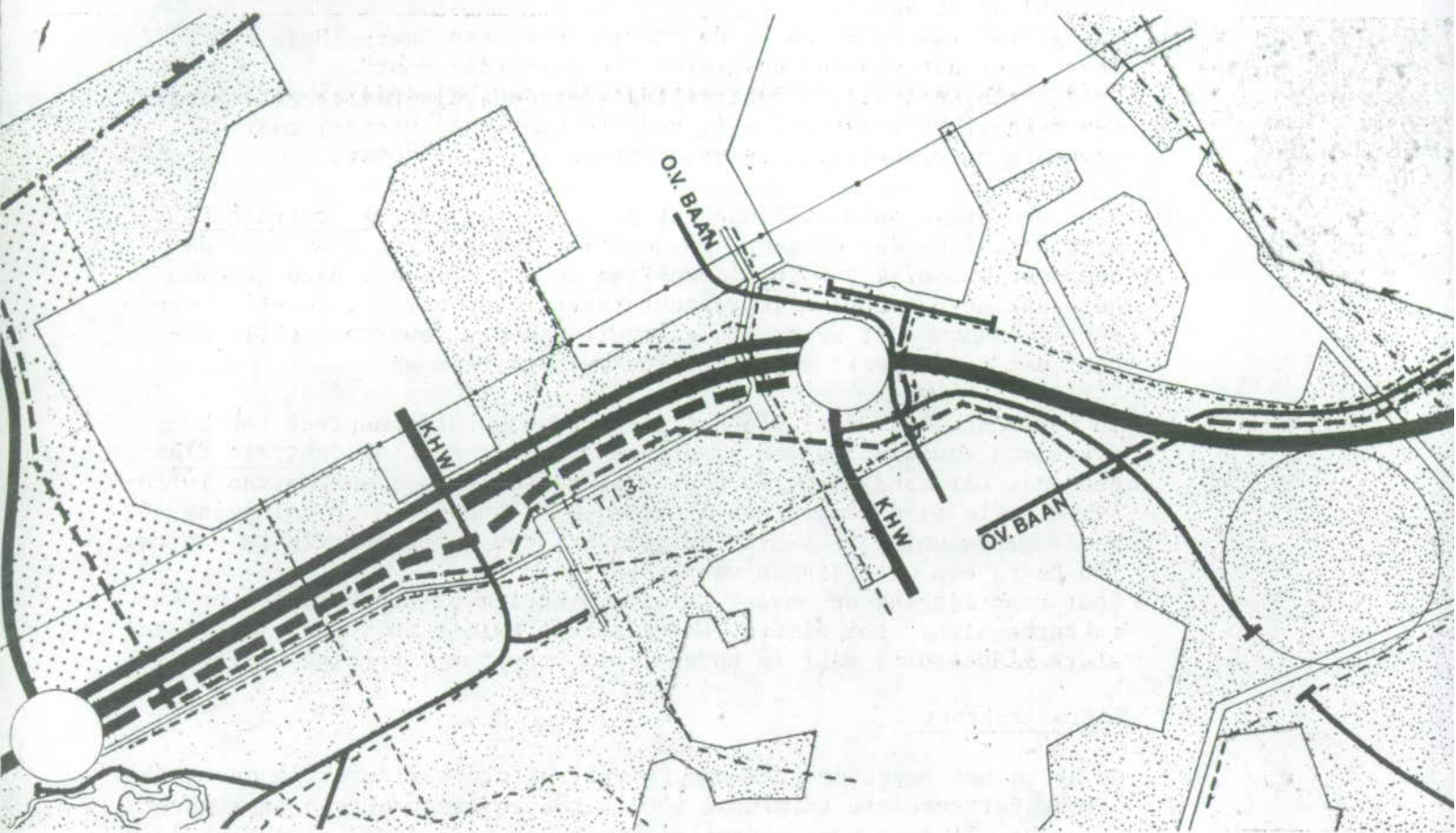
De A6 is het meest dominerende infrastructuurle element in de smalle strook Buitenruimte (minimaal 600 m) tussen Almere-Haven en Almere-Stad. De ten dele hooggelegen rijksweg met haar parallelweg(en) doorsnijdt het Middengebied en bepaalt mede door de omvangrijke verkeersknooppunten haar structuur en karakter. Het grondlichaam heeft enerzijds een sterk scheidende invloed binnen het Middengebied maar anderzijds geven de over- en onderdoorgangen de mogelijkheid de relaties tussen de kernen te versterken. De aanwezigheid van de A6 is ook bepalend voor de goede ontsluiting van een deel van het plangebied voor de regio.

De nu volgende beknopte beschrijving van de geplande en reeds aanwezige infrastructuur in het Middengebied gaat uit van de officiële nummering van de kunstwerken in de A6 zoals aangegeven op het bijgevoegde lengteprofiel en overzichtskaartje (zie voor fasering bijlage 2).

- Ib - het viaduct ten behoeve van de aansluiting A6 - Stadsautoweg SAW 1 West. Het is hier tevens mogelijk op de noordelijke parallelweg te komen. Deze parallel aan de noordzijde van de A6 is onderdeel van het lokale wegennet van Almere.
- Ic - een tunnel in de fietsroute tussen enerzijds de zuidwest-lob van Almere-Stad (en eventueel het daargelegen spoorstation) en anderzijds het toekomstige woongebied ten westen van Almere-Haven plus het Kromslootpark.
- Id - Dit kunstwerk is bestemd voor de aansluiting van de kernhoofdweg KHW 1.1 van Almere-Stad en het woongebied alsmede de jachthaven aan de westzijde van Almere-Haven. Het is waarschijnlijk dat deze overbrugging van de A6 zowel voor autoverkeer als voor

KAART 3

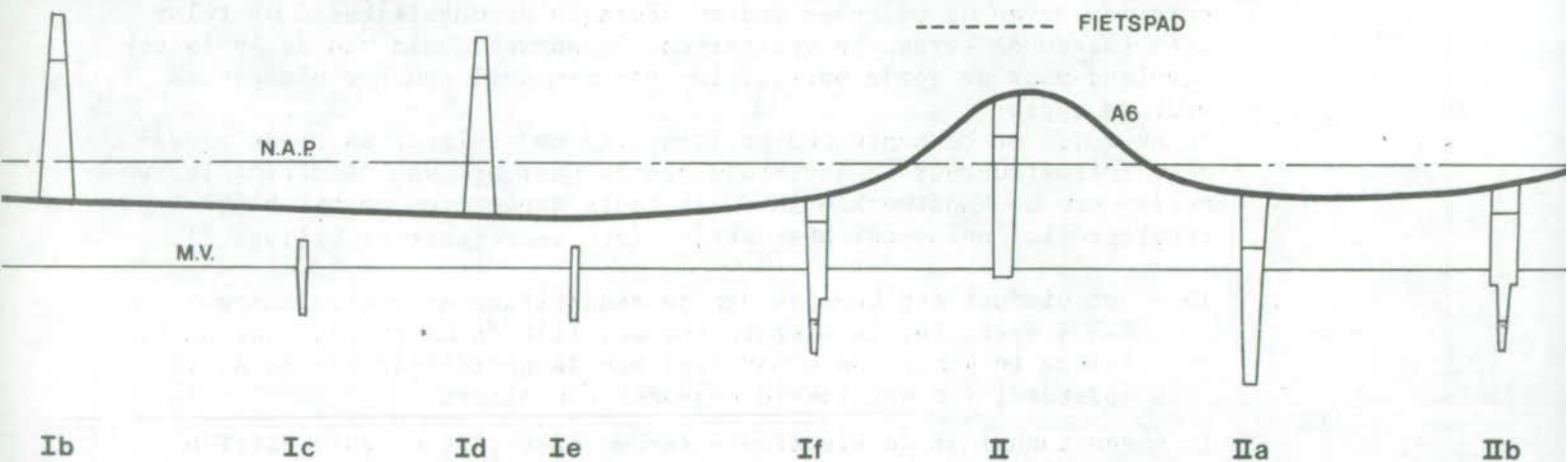
Overzicht infrastructuur en lengteprofiel van de A6

LENGTESCHAAL 1:25000

HOOGTESCHAAL 1:250

- — — — — PARALLELWEG (IN STUDIE)
- - - - - LEIDINGENSTRAAT
- - - - - FIETSPAD

alle vormen van langzaam verkeer dienst gaat doen. De KHW 1.1 wordt trouwens indirekt, d.w.z. via de parallelweg(en), vanaf de A6 ontsloten.

Ie - deze tunnel maakt een redelijk rechtstreekse verbinding voor fietsers en voetgangers tussen een deel van Almere-Haven (voornamelijk de Gouwen en de daargelegen recreatievoorzieningen) en Almere-Stad (met name het westelijk spoorstation) mogelijk.

If - een tunnel in de hoofdfietsroute tussen centrum Almere-Haven en centrum Almere-Stad. In deze onderdoorgang is de fietsroute gecombineerd met een waterverbinding tussen tocht T-I-3 en de Centrale Plas. Tevens is hier passage van ruiters mogelijk. Tocht T-I-3 loopt parallel aan de A6 door het plangebied. De diepte bedraagt gemiddeld 1 m. terwijl de waterbreedte circa 9 meter is. In deze tocht zijn twee verbredingen (met een voornamelijk recreatieve functie) ontworpen, die zo mogelijk in 1980 gerealiseerd worden.

II - is een viadukt voor de ongelijkvloerse aansluiting van de kernhoofdweg van Almere-Haven, die ter plaatse gecombineerd wordt met een auto-ontsluiting voor het Centrale Plasgebied (bosbad e.d.), de openbaar vervoersbaan Almere-Haven/Almere-Stad, een reservering voor kabels en leidingen en een langzaam-verkeersroute. Deze laatste heeft als functie het Centrale Plasgebied vanuit Almere-Haven voor fietser en voetganger te ontsluiten. Hij dient echter ook als alternatief voor de hoofdfietsroute (zie If), met name in de donkere uren. Ook hier is rekening gehouden met eventuele passage van ruiters.

De genoemde openbaar vervoersbaan is ten noorden van de A6 al gedeeltelijk gerealiseerd en is doorgetrokken via de bosbadontsluitingsweg naar de Kraanvogelweg, die een aantal jaren deel van de A6 zal uitmaken. Omstreeks januari 1981 funktioneert in de lus van deze openbare vervoersbaan nabij de A6 een overstapstation voor het openbaar vervoer.

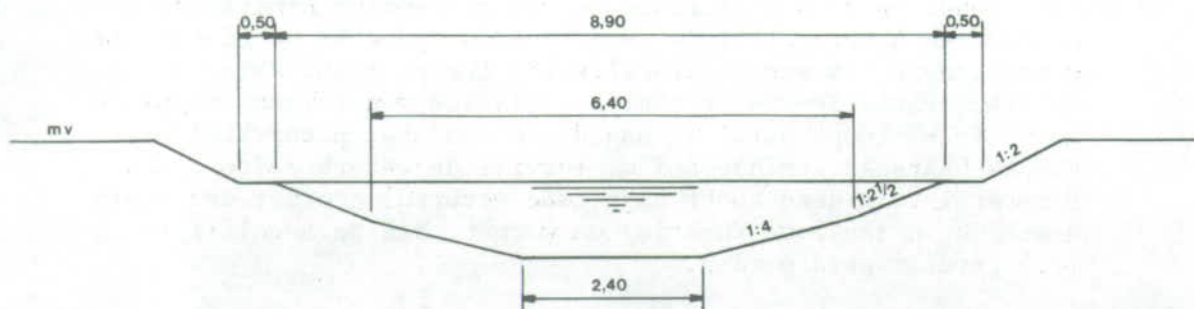
IIa - een gereserveerde onderdoorgang voor de o.v.-baan Almere-Haven/Almere-Stad-oost, gecombineerd met langzaam verkeer. Naast dit kunstwerk ligt de kruising met leidingstraat 4. Deze leidingstraat loopt door het plangebied parallel aan de A6. Het is een gereserveerde strook van gemiddeld 23 meter breed waarvoor een gebruiksbeperking geldt. Er mag bijvoorbeeld niet gebouwd worden.

IIb - betreft een onderdoorgang van de waterverbinding Centrale Plas - afwateringskanaal. Combinatie met langzaam verkeer aan beide zijden is waarschijnlijk.

De huidige verbinding tussen de Hollandse Brug en Almere-Haven, de Muiderweg, verliest in de toekomst deze functie. Het deel van de weg westelijk van de KHW 1.1 kan in gebruik blijven voor ontsluiting van het toekomstige woongebied en de jachthaven aan het Gooimeer. Het andere deel van de weg sluit alleen aan op de KHW 1.1 en kan verder worden aangepast aan de eisen die het funktioneren van de omgeving stelt.

Een laatste punt van belang is de hoogspanningsleiding. Behalve het visuele effect roept deze leiding ook een aantal wezenlijke

Profiel van tocht T-I-3

beperkingen op. Een goed voorbeeld daarvan is de 72 m brede strook waarin geen hoogopgaand geboomte en /of bebouwing mag worden neergezet. De 380 KV-lijn doet zijn invloed vooral met betrekking tot de Centrale Plas gelden. Hij geeft met name problemen ten aanzien van doorvaarthoogte en vormgeving van eventuele masteilanden of landtongen. Dit heeft dus gevolgen voor o.a. de vorm en het functioneren van de Centrale Plas.

3.3 Bodem en water

De bovenste laag van de bodem in het plangebied bestaat uit voldoende gerijpte lichte klei. Naar beneden toe neemt het humusgehalte, dat bovenin ca. 3% bedraagt, geleidelijk toe. Het lutumgehalte verandert naar beneden toe niet noemenswaard.

Er is één zanddepot in het gebied gepland op de westzijde van het schiereiland in de Centrale Plas. Dit zand is onder andere bestemd voor afwerkingsbestekken in de direkte omgeving en het depot zal dan ook tijdig weer verdwenen zijn.

De definitieve ontwatering van het Middengebied wordt gerealiseerd door het verbinden van tocht T-I-3 met de Centrale Plas (zie infrastructuur punt If). In tocht T-I-3 is een peilscheiding ter hoogte van het fietspad door tunnel Ie gedacht. Deze stuw scheidt het peil van Almere-Haven (4.80 m -NAP) en dat van Almere-Stad en de Centrale Plas (5.50 m - NAP).

3.4 Landschap en natuur

Het huidige landschapsbeeld wordt gekenmerkt door de A6 in aanleg, de Muiderweg, grote delen tamelijk aaneengesloten bos en akkers. Volgens de landschapstypologie, zoals die in het nader te behandelen landschapspreferentieonderzoek (H 4) gehanteerd is, is het huidige recreatielandschap van het plangebied als volgt samen te vatten:

	groot multi- funktioneel	klein multi- funktioneel	groot mono- funktioneel	klein mono- funktioneel
water	a	b	(c)	(d)
stille oever	e	f	(g)	(h)
drukke oever	i	j	k	l
stil land	m	n	(o)	(p)
druk land	q	r	s	t

De getekende illustraties van deze milieus zijn te vinden in bijlage 3.

Wat betreft de natuur in het plangebied speelt de bosstrook langs de Muiderweg een hoofdrol. Dit is het oudste bosgebied in Almere en het heeft een grote diversiteit aan boom- en struiksoorten met de daarbijbehorende grote variatie in de dieren- en (wilde) plantenwereld.

De hoofdstructuur van het ontwerp komt voort uit drie hoofddoelstellingen:

- het moet ruimte bieden voor toekomstige ontwikkelingen, vandaar de vele "open" plekken in de beplanting,
- het moet beschutting bieden tegen de heersende wind,
- er is gestreefd naar een optimale geluiddempende werking geredeneerd vanuit de A6.

Ter illustratie van de soortenrijkdom kan de volgende, niet uitputtende, opsomming van in het plangebied voorkomende organismen dienen.

Bomen: esdoorn, es, populier, wilg, kastanje, noot, berk, inlandse eik, Amerikaanse eik, zoete kers, vogelkers.

Struiken: vlier, krent, diverse wilgesoorten, hazelaar, sleedoorn, meidoorn, kornoelje.

Planten: twee soorten wilgeroosje, klein hoefblad, distel waaronder ook de witbloeiende, orchideeën.

Vogels: het gebied biedt veel broedgelegenheid, ook op de grond. Er komt ca. 80% van de in Flevoland levende vogelsoorten voor.

Insekten: diverse sluipwespen, roofvliegen, vlinders en rupsen, bijzondere kevers.

Zoogdieren: reëen, egels, muizen.

Amfibieën: bruine kikker, pad.

Onderwaterwereld: wieren, algen en een ontwikkeling naar een soortenrijk planten- en dierenmilieu (bv. de waterschorpioen).

Vissen: de twee- en driedoornige stekelbaars.

3.5 Verkeerslawaaï

Het hele Middengebied ligt wat betreft het aspect verkeerslawaaï binnen de invloedssfeer van de A6. Vooral de vrij hooggelegen verkeersknooppunten zullen hieraan hun steentje bijdragen. De mogelijkheid dat er geluidswallen en/of schermen aangebracht worden is nihil, terwijl we de invloed van de aanwezige beplanting op het geluidsniveau zeker niet moeten overschatten. De beplanting speelt echter vooral een rol bij de vermindering van de subjektieve hindergevoelens (psychologische invloeden).

Al met al moeten we het geluid van een constante verkeersstroom op de achtergrond als gegeven voor het Middengebied incalculeren. Dit gegeven hoeft echter in de praktijk weinig bezwaarlijk te zijn voor de meeste recreanten (vergelijk bv. de situatie in het Amsterdamse bos). Bij de situering van vestigingen moet dit gegeven echter wel degelijk een rol spelen.

3.6 Ruimtebalans

- bos en open ruimtes exclusief bebouwing en infrastructuur		125 ha
- Centrale Plas		42
- Landbouw		17
- Infrastructuur - zandbaan A6, 90 meter breed	30,2 ha	
- KHW Almere-Stad, 40 meter breed	3	
- Kraanvogelweg en Muiderweg(half) 20 meter breed	4,6	
- busbaan, bosbadontsluitingsweg, puinstortontsluiting, 15 m breed	2,3	
- fietspad, 7 meter breed	2,3	
- leidingstraat 14 en 23 m breed	7,4	
- tocht T-I-3 met verbinding naar Almere-Haven, gracht Almere-Stad, 15 meter breed	4,8	
- tochtverbredingen	1,3	
- Infrastructuur totaal		56
- Nog niet ingerichte overhoeken en werk in uitvoering		108
Oppervlakte van het plangebied		348 ha

4. Visie

Voor een nadere uitwerking van de eerder ontvouwde ideëenschets over de toekomst van het Middengebied (zie: Inleiding) wordt allereerst te rade gegaan bij enkele opiniepeilingen onder de bevolking van Almere. Vervolgens zullen vergelijkingen worden getrokken met relevante bosparkgebieden in Lelystad en op het oude land. Een voorlopige synthese van de resultaten hiervan zal na een bespreking van de regionale functie van het gebied, gekoppeld aan de prognoses voor een aantal peiljaren van het te verwachten aantal recreatiezoekers, het toekomstbeeld afronden.

4.1 Wensen van de bevolking

Elders is aangetoond dat mensen veelal eerst een gebied, een landschappelijk milieu kiezen, om daarna pas te bepalen welke activiteiten zij er willen gaan bedrijven. Daarom is er enige tijd terug een onderzoek onder toekomstige Almere-bewoners gehouden naar hun stadsrandlandschappen preferenties. Aan deze preferenties waren tevens de gewenste afstanden tussen landschappelijk milieu en woning gekoppeld alsmede de activiteiten die men in die voorkeursmilieu's wenste te beoefenen. Op het hieruit ontwikkelde afstandsmodel wordt straks nog nader ingegaan, hier komen aan de orde de globale landschapstypen en de activiteiten. Rekening houdend met de plaatselijke omstandigheden blijken voor het Middengebied de navolgende recreatielandschapstypen in de belangstelling te liggen:

⊙	hoge belangstelling	"groot" ---	open ruimte van 2 à 10 ha
○	gemiddelde belangstelling		
⊖	matige belangstelling	"klein" ---	open ruimte van 0,5 à 2 ha

	groot multi- functioneel	klein multi- functioneel	groot mono- functioneel	klein mono- functioneel
water	ⓐ	ⓑ	c	ⓓ
stille oever	e	ⓕ	g	ⓗ
drukke oever	ⓞ	j	Ⓚ	l
stil land	Ⓜ	Ⓝ	o	Ⓟ
druk land	Ⓢ	Ⓡ	Ⓢ	t

Men kan dus concluderen dat in het algemeen open ruimtes temidden van een beplanting zeer op prijs worden gesteld (dus parkgedeelten en water zouden aanwezig moeten zijn). Wat de voorkeursactiviteiten uit dit preferentie-onderzoek betreft kan voor het Middengebied gesteld worden dat er behoefte bestaat aan (aflopende rangorde) :

- wandelen
- sportbeoefening
- watersport
- vissen
- buiten zitten
- spelbeoefening
- fietsen
- naar sport kijken
- strandbezoek

(zie voor samenstelling aktiviteitscategorieën bijlage 4)

Uit een onderzoek naar de trek naar buiten van de eerste bewoners van Almere-Haven blijkt dat men aan de volgende voorzieningen denkt:

voorzieningen in een bos in de Buitenruimte	aantal maal genoemd
zitbanken	44
speelweide/trapveldje	38
fietspaden	37
wandelpaden	35
restaurant/uitspanning	32
vijver/vennetje	30
trimmogelijkheid	27
speelwerktuigen	25
toilet	25
picknickplaats	23
zwembad	18
kinderboerderij	17
spartelvijver/bosbad	15
overigen(minder dan 15 maal genoemd)	216

Een derde onderzoek, waar relevante gegevens uit naar voren gekomen zijn is het recente stadsrandonderzoek Almere-Haven. Naast de voorzichtige schatting dat tussen de 8 en 18%, afhankelijk van het weer, van de stadrandbezoekers van Almere-Haven naar de huidige bosstrook langs de Muiderweg gaan is ook uitvoerig het recreatiegedrag geobserveerd en zijn bezoekers geïnterviewd. Fietsen, wandelen en trimmen zijn nu de meest voorkomende activiteiten. Kinderen alléén komen er bijzonder weinig, hetgeen o.m. aan de barrière die de Muiderweg nu nog is, te wijten zal zijn; wel komen er zelfs mensen die niet in Almere wonen. In totaal verblijft men er niet langer dan 1½ uur. Het bos wordt vooral gewaardeerd door het ruige, natuurlijke karakter dat de bezoekers er in zien. Er bestaan wensen naar parkeergelegenheid voor auto's, sanitaire voorzieningen en meer (geasfalteerde) paden. Verder werd ook nog een duidelijke plattegrond en een consumptie-gelegenheid genoemd. Duidelijk werd de wens te kennen gegeven dat het gebied zoveel mogelijk het natuurlijke karakter zou moeten behouden, hoewel meer dan de helft der ondervraagden het niet erg zou vinden als het gebied drukker werd. Verder is in algemene zin voor de gehele stadsrandzone gebleken dat men enerzijds een menging van functies en een zekere gevarieerdheid, anderzijds een aanzien-

lijke dosis openbare ruimte (voor iedereen toegankelijk, bruikbaar en bereikbaar) op prijs stelt. Ook uit deze opinie valt af te leiden dat een parkachtig gebied zeker gewaardeerd zal worden. Min of meer vergelijkbare gebieden zijn door de unieke situatie waarin Almere verkeert, altijd moeilijk te vinden. In dit geval hebben we aanknopingspunten gezocht bij bos- en oeverparken die qua geografie (ligging, oppervlakte) vergelijkbaar zijn en waarover onderzoekgegevens beschikbaar waren.

4.2 Voorbeelden elders

Als belangrijkste voorbeeld voor de uiteindelijke situatie van het plangebied komt het Sloterpark te Amsterdam naar voren, terwijl het Zuigerplaspark te Lelystad goed kan dienen om een jonge fase in de ontwikkeling van het Middengebied te verbeelden. Het Molenplaspark te Haarlem/ Schalkwijk zal meer specifiek een stuk oeverpark illustreren.

Het Sloterpark te Amsterdam

Het Sloterpark bevindt zich in het westelijke gedeelte van Amsterdam omringd door de vier westelijke tuinsteden Slotermeer(10.404 inwoners), Slotervaart(15.747 inw.), Geuzenveld(14.134 inw.) en Osdorp(oostelijk deel: 16.112 inw. en westelijk deel: 20.275 inw.). Het Sloterpark is aangelegd in de westelijke tuinsteden in het kader van het Algemeen Uitbreidingsplan van 1934. Het is een van de meest groenrijke gebieden van Amsterdam.

Het Sloterpark heeft een totale oppervlakte van 200 ha, de Sloterplas op zich is 100 ha groot.

De Sloterplas werd bestemd als recreatiegebied voor de tuinsteden. Tegelijkertijd zou de plas dienen als zandwinningsgebied voor het bouwrijp maken van de te bebouwen grond.

De toenmalige Slotermeerpolder werd na de tweede wereldoorlog daartoe uitgegraven tot een diepte van 35 meter. Sloterdijkmeerpolder was in 1642 ontstaan na de drooglegging van het "Slotermeer".

Men is begonnen met de aanleg van het zuidelijke gedeelte van het park. Terwijl het zuidelijk deel werd aangelegd ontstond bij vele buurtbewoners de behoefte om het noordelijk deel zo te laten als het was: een zeer oneffen terrein met veel "wilde" paadjes en een ruige "natuurlijke" vegetatie. Met name de brede asfaltpaden van het z. deel bleken weinig te worden gewaardeerd.

Er werd, op initiatief van de wijkcentra Geuzenveld en Slotermeer in 1970 een werkgroep "Sloterpark" in het leven geroepen. Deze werkgroep hield zich bezig met het ontwerp van het noordelijk deel. Men besloot de flora en fauna ten dele in stand te houden.

De woningen van Geuzenveld en Slotermeer zijn grotendeels tussen 1945 en 1960 gebouwd, terwijl Osdorp grotendeels na 1960 gebouwd is. Het betreft gebieden met lage woningdichtheden (Geuzenveld 22, Slotermeer 29 en Osdorp 37 woningen(per ha) en een overheersende woonfunctie.

Het Sloterparkgebied ten westen van de Sloterplas wordt in twee delen gesplitst door de ligging van de President Allendelaan. Het westoeverpark wordt vrijwel geheel door water omringd. Het bevat veel open ruimtes. Aan de oostzijde ligt de Sloterplas en aan de overige zijden wordt het park vrijwel geheel door sloten omringd, waarover bruggen het park met de omringende woonwijken verbinden.

Ten noordwesten van de Sloterplas ligt het Sloterparkbad (binnen-en buitenbad) met bijbehorende lig- en speelterreinen, die het park gedeeltelijk scheiden van de Sloterplas. Ten zuidwesten van het park liggen de flats van Osdorp-Oost en ten westen van het park bevindt zich het sportpark Ookmeer, een groot complex van sportterreinen en hallen van verschillende verenigingen. Er is een doorgaande verbinding voor fietsers van de polder - die ten westen ligt van het sportpark - naar het sportpark toe. De noord-west punt van het park grenst aan Geuzenveld. Hier staan eengezinswoningen. Vanuit de woonwijk loopt een brug naar het parkdeel dat ten westen ligt van de Pres. Allende-laan. Dit is een makkelijk te overbruggen afstand(zie kaartje).

- Het Sloterpark is als park vergeleken met andere Amsterdamse parken behoorlijk in trek en dat niet alleen bij de direkt omwonenden. De totale oppervlakte bedraagt ± 200 ha, inclusief plas, exclusief sportpark Ookmeer(dat de overgang vormt naar het landelijk gebied).
- Ondanks de grote eenheden is de verhouding beplanting : gras = 1 : 1, zodat van een parkbos gesproken kan worden. Het gemotoriseerd verkeer is van al het andere verkeer gescheiden, hetgeen de parkindruk versterkt.

open ruimtes in ha.	gemid. opp. open ruimte (excl. water)	grootste opp. open ruimte	kleinste opp. open ruimte	tot. opp. alle open ruimtes
Sloterplaspark	0,9	2,9	0,05	18,7

- Het is een zeer gevarieerd parkbos met een gezien de grote oppervlakte betrekkelijk klein aantal speciale voorzieningen. Vooral het zwembadcomplex en het, nauwelijks als voorzieningen aan te merken, ruige gedeelte en de plasoever zijn zeer in trek.
- Het Sloterparkbad is een ruim opgezette, goed geoutilleerde, multifunctionele attractie, die mede door zijn goede ontsluiting uitstekend aan de wensen voldoet. Enkele van de voorzieningen binnen het badcomplex hebben zelfs betekenis voor hen die in het geheel niet zwemmen: de midgetgolfbaan, de tennisbanen, de waterfietsen-verhuur, het naturisteneiland. Het complex beslaat 10,5 ha, exclusief parkeren en het van de grote plas afgezette watergedeelte. De parkeerplaats ligt buiten het complex zodat hij ook voor andere voorzieningen (jacht-haven!) functioneert. Opp.: ca. 1,2 ha.
- De Sloterplas zelf is ondanks zijn omvang niet zo druk met watersporters als men zou verwachten. Mogelijk is de gevaarlijke diepte (koude) hiervan de oorzaak; mogelijk is het ontwerp, c.q. de vorm van de plas niet ideaal. Er zijn twee jachthavens die op buurtniveau goed floreren(totaal ± 400 ligplaatsen), de plas is ca. 100 ha groot en kent geen verbindingen met andere watersportgebieden.
- De gehouden observaties lieten volgens verwachting een zeer gevarieerd activiteitenpatroon en een afwisselend spreidingspatroon van de bezoekers zien.
- Uit enkele interviews onder bezoekers bleek een grote mate van tevredenheid. Detailopmerkingen betroffen uitbreiding van de parkeer- gelegenheid en de speel- en zitmogelijkheden. Men is tevens sterk vóór het behoud van het ruige gedeelte (ca. 15 ha).

- Wanneer de geschatte bezettingsgraden voor de drukste dagen tijdens het onderzoek voor de diverse onderdelen van de oeverparken op een rij worden gezet ontstaat het navolgende overzicht.

recreatiegebied	opp. in ha	drukste dag ten tijde van het onderzoek	totaal aantal mensen op de diverse drukste dagen	aant. per ha
<u>Sloterpark</u> totaal	± 200		± 2.320	± 11,6 12
alleen land/oever	± 100	zo. 17/6 '79	± 550 ¹⁾	± 5,5 6
in open ruimtes	± 17,5696	wo. 20/6 '79	± 170	± 9,7 10
in zwembad	± 15,686	wo. 20/6 '79	± 1.600	± 102,0 102

1) zonder zwembad

Uit de cijfers blijkt dat de absolute topdag van het jaar er niet bij was, maar aangezien het weer toch redelijk genoemd mocht worden blijkt wel dat de officiële capaciteitsnormen die door de diverse overheden gehanteerd worden aan de zéér hoge kant zijn:

Capaciteitsnormen voor het Sloterpark

oeverrecreatie		landrecreatie		waterrecreatie
intensief	extensief	intensief	extensief	
750 recr./ha	75 recr./ha	100 recr./ha	10 recr./ha	10 recr./ha

Belangrijkste voorzieningen:

- jachthaven	- visboothaven
- zeilschool	- kanocentrum
- speelweides (o.a. met grote beelden)	- klimrekken
- trapveldjes	- speeltuin
- kinderboerderij	- verhuur kano's/waterfietsen
- heemtuin	- hengelsportvereniging
- trimbaan	- manege (op eiland)
- sportvelden	- café
- overdekt zwembad	- invalidenvisplaats
- aangelegde zwembassins	- "natuurlijke" elementen (ver-
- strandbad	wilderd gebied)
- midgetgolf	- natuuristen gedeelte

totaal aantal voorzieningen	23
opp. oeverpark	200
gem. aantal voorz./ha oeverpark	0,12
opp. oeverpark zonder plas	100
gem. aantal voorz./ha oeverpark zonder plas	0,23

Inventarisatie randbebouwing

Sloterpark

eengezinswoningen	x
laagbouwwoningen	x
flats + 5 verdiepingen	x
flats + 15 verdiepingen	x
scholen	x
bejaardencentra	x
sportterreinen-en hallen	x
drukke weg	x

Het Zuigerplaspark te Lelystad

Het Zuigerplaspark is een dagrecreatiegebied gelegen ten noord-westen van Lelystad (zie kaart). Het totale gebied omvat + 300 ha land en water. Het park is aangelegd rondom een waterplas die, zoals de naam van het park al aangeeft, is ontstaan bij zandwinning.

De noordoever is gedeeltelijk als strandgebied ingericht. Van een echt strand is geen spake aangezien de oeverstrook voornamelijk bestaat uit een grasgedeelte dat alleen bij de overgang van land en water uit modderig zand bestaat.

Vóór het strandgedeelte ligt een wal in de plas. Het plasgedeelte dat door deze wal wordt omsloten is + 20 meter breed en niet dieper dan 1 meter, zodat de kinderen hierin veilig kunnen spelen.

Het overige plasgedeelte is, gezien de diepte, alleen geschikt voor geoefende zwemmers. De toegang tot het diepe plasgedeelte wordt op de noordoever bemoeilijkt door de genoemde wal die het ondiepe water afscheidt van het diepe water. Alleen via een duiksteiger is het diepe water gemakkelijk toegankelijk, althans ten tijde van het onderzoek, zomer 1976. De toegang tot de plas wordt op de overige oevers bemoeilijkt door een rietkraag en de vele stenen die aan de oever op de bodem van de plas liggen.

Het strandgedeelte wordt aan de noordkant begrensd door een heuvelgordel die op drie plaatsen door paden wordt doorsneden. Bij deze toegangen tot het "strand" zijn fietsrekken geplaatst. De oostoever bestaat uit een grote speelweide waarop verschillende gordels van lage struiken zijn aangelegd.

KAART 5

Zuigerplaspark, Lelystad

- 30 -

De zuid- en westoever bestaat uit een smalle strook die wordt begrensd door de plas en het omringende bosgebied. Op de westoever bevinden zich een barbecuehut en een picknickplaats.

De rest van het park bestaat uit een jong bosgebied met loofbomen (slechts één perceel met dennebomen). De bomen zijn dicht op elkaar geplant zodat het niet mogelijk is om er doorheen te lopen. De open ruimten tussen de bospercelen zijn begroeid met lang gras.

In het park bevinden zich banken en picknicktafels, terwijl op de westoever een barbecue- annex schuilhut is geplaatst. Op het strandge-deelte treft men douches en w.c.'s aan. Door het park lopen vele kilometers wandel- en fietspaden. De lengte van het wandelpad dat de omtrek van de plas volgt is + 2,7 km. Overigens wordt het onderscheid tussen fiets- en wandelpaden door de parkbezoekers niet gemaakt.

Het Zuigerplaspark kan via verschillende ingangen worden betreden.

Met de auto is het park vanuit het zuiden te bereiken via de Bosweg en de Zuigerplasdreef, vanuit het noorden via de Veldweg. Het park is ook te bereiken via aparte voet- en fietspaden. Bij de hoofdingang is een parkeerplaats die plaats biedt aan + 130 auto's. Binnen het park ligt een onverharde parkeerplaats. Deze parkeerplaats die in het noorden van het park ligt is via een zandweg bereikbaar. Verder parkeert men aan beide zijden van de Bosweg.

Uit het onderzoek kwam o.m. het volgende naar voren:

- Parkbezoekers behoren niet tot slechts enkele leeftijdsgroepen. De leeftijdsverdeling van de recreanten woonachting in Lelystad komt vrij nauwkeurig overeen met de verdeling van de Lelystadbevolking naar leeftijd.
- Een groot aantal stationaire recreanten houdt zich bezig met de activiteit vissen (35,7%).
Het activiteitenpatroon verschilt tussen mannen en vrouwen. Door mannen wordt meer gevisst, terwijl vrouwen zich in verhouding meer bezighouden met de activiteiten: fietsen, met kinderen spelen, luieren en zonnen.
- Het Zuigerplaspark heeft een locale functie. Van alle respondenten woont 79,5% in Lelystad.
Bij de subpopulatie fietsers ligt het percentage Lelystedelingen het hoogst nl. 91%. Bij de stationaire recreanten en de wandelaars is dit resp. 73,2% en 72,0%.
- Bijna drie kwart (72,4%) van alle respondenten uit Lelystad, woont binnen 2,5 km van het park. (hemelsbreed)
- Uit tellingen aan de rand van het park, waarbij alle parkbezoekers werden geteld, blijkt, dat de auto en de fiets de voornaamste vervoermiddelen zijn; 46,1% van de parkbezoekers komt met de auto en 43,7% met de fiets.
- Stationaire recreanten komen vroeger en blijven langer in het park dan wandelaars en fietsers.
Van de stationaire recreanten blijft 53,5% langer dan 2 uur in het park tegen 4,6% van de fietsers en 10,6% van de wandelaars.
De wandelaars blijven langer in het park dan de fietsers. Van de wandelaars blijft 5,3% korter dan een half uur in het park, van de fietsers 40,6. Van de fietsers blijft 25,6% zelfs korter dan een kwartier.
- De woonduur in Lelystad is van invloed op het aantal terreinen dat men kent. Stationaire recreanten die langer in Lelystad wonen kennen meer terreinen.

- Van de plas gaat een grote aantrekkingskracht uit. 83,4% van de stationaire recreanten bevindt zich in subgebieden rondom de plas.
Van de wandelaars wandelt 64% alleen langs de plas, 26,7 zowel langs de plas als door het bosgebied, terwijl slechts 8% alleen door het bosgebied wandelt.
Van de fietsers fietst 15% alleen langs de plas, 40,6% zowel langs de plas als door het bosgebied en 44,4% alleen door het bosgebied.
- Bijna alle stationaire recreanten (96,1%) zijn tevreden tot zeer tevreden over het park.
Degenen die klachten hebben of bepaalde voorzieningen missen zijn niet minder tevreden dan degenen die geen klachten hebben of bepaalde voorzieningen missen.
- Het aantal voorzieningen dat de stationaire recreanten missen is klein te noemen. De meeste behoefte is er aan een consumptiegelegenheid (genoemd door 8,7% van de stationaire recreanten). Bovendien wenst men meer banken (8,1%) en meer speeltuig voor de kinderen (6,9%).
Mede gelet op de grote mate van tevredenheid, menen we te mogen concluderen dat het Zuigerplaspark wat betreft de aangebrachte voorzieningen voldoet aan de eisen van de recreanten.
- De hoogste bezettingscijfers die werden vastgesteld voor het Zuigerplas-park en de subgebieden zijn:

Zuigerplaspark	1,2 pers./ha/moment
Noordoever	29 pers./ha/moment
Oostoever	7 pers./ha/moment
Zuid-westoever	14 pers./ha/moment

Deze bezettingscijfers liggen ver onder de capaciteitsnormen die men in de literatuur hanteert. Wel moet bedacht worden (en dat geldt uiteraard ook voor de andere uitkomsten), dat Lelystad ten tijde van het onderzoek nog maar + 21.000 inwoners telde, de beplanting van het park hooguit zo'n 10 jaar oud was, en de afstand tot de bebouwing nogal aanzienlijk was/is.

- De bereikbaarheid in KM - A.Kortste afstand over de weg
(gemeten tot bevolkings- B.Afstand in de bebouwde kom
zwaartepunt) C.% van de tocht door de bebouwde kom
D.Verkeerstechnische barrières en
brugovergangen
E.Kortste afstand over de weg
F.Afstand einde weg tot de voorziening
G.Oppervlakte in ha

	<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>	<u>D</u>	<u>E</u>	<u>F</u>	<u>G</u>
<u>ZUIGERPLASPARK-</u> <u>voorzieningen</u>							
Beplantingen + padvindershut	1.7	1.1	65	4	2.2	-. -	286
Strand	2.9	1.1	38	4	3.8	-. 1	2,5
Barbecuehut	2.6	1.1	42	4	3.2	-. 1	P.M.
Cooperbaan	2.2	1.1	50	4	2.2	-. 05	P.M.
Volkstuinen	2.1	1.6	76	2	2.7	-. -	7,8
Parkeerplaats	2.2	1.1	50	4	2.2	-. -	0,2
De Plas + eilan- den	2.2	1.1	50	4	2.2	-. 1	21

Het Molenplaspark te Haarlem

Het Molenplaspark wordt begrensd door: de Meerplas - Ringvaart - Grote en Kleine Polders en de zuidkant van de nieuwe Haarlemse wijk Schalkwijk (40.000 inwoners). Het parkje is jonger dan 10 jaar ten tijde van het onderzoek (1978). De oppervlakte bedraagt 8,5 ha. De Molenplas (opp. ca 15 ha), een voormalige zandput, staat in open verbinding met de Ringvaart. Het aangrenzende parkgebied is te typeren als een oeverrecreatiegebied, dat zich tevens kenmerkt door bospartijen en ruime speel-, lig- en plukweiden. Een bijzonder aspect vormen de opgeworpen heuvels die een wijds uitzicht over de Molenplas en de achter de Ringvaart gelegen Haarlemmerpolder mogelijk maken. Het gebied kent een goede toegankelijkheid voor fietsers en voetgangers: vele voet- en fietspaden verbinden het park met de aangrenzende woonwijk. In het noordoostelijke deel van het park voert vanuit Molenwijk een weg naar een parkeerterrein met een capaciteit van 75 plaatsen. In het overgangsgebied van woonwijk naar het park liggen trapvelden. Hieronder volgt een beschrijving van een doordeweekse zomerdag.

De stationaire recreanten

Er zijn groepen mensen waargenomen die veel attributen bij zich hadden (vgl. klapstoelen, windscherm, parasol, hengels) ; bij hen was sprake van halve dagrecreatie.

Door een twintigtal jongetjes (leeftijd + 8-12 jaar) werd gebruik gemaakt van een trapveld waar gedurende een uur gevoetbald werd.

Verdere waargenomen activiteiten naar plaats:

- honkballen op open gedeelte
- zonnen langs de oever en op bankjes
- kijken langs de oever en op bankjes
- bloemen plukken op plukweide
- vliegeren op open gedeelte

Het betreft hier:

- kinderen (vgl. sport en spel)
- ouders met kinderen (vgl. vliegeren, bloemen plukken, op bankje zitten terwijl de kinderen spelen etc.)
- bejaarden (op bankje zitten)
- teeners (oeverrecreatie: zwemmen en zitten)

De routegebonden recreatie

De wandelaars betreft vnl. hondenuitlaters en moeders of vaders met jonge kinderen. Hierbij moet worden opgemerkt dat de wandeling vaak wordt afgewisseld met een kleine verpozing op een bankje.

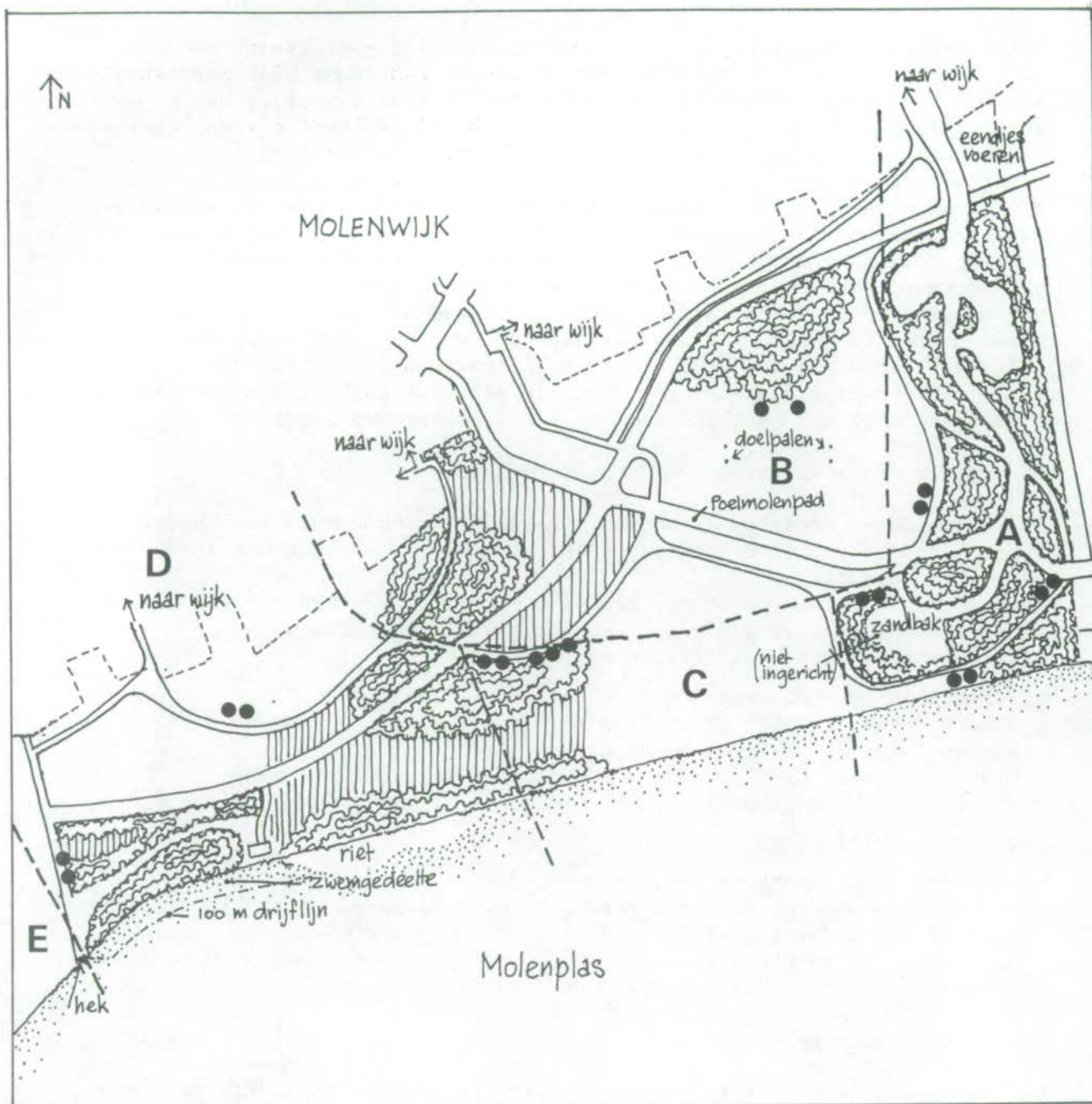
Wat de fietsers betreft, dient te worden aangetekend dat het hier vnl. gaat om kinderen in de leeftijd van 8 tot 16 jaar, die kennelijk in de aangrenzende buurten wonen.

Algemene opmerkingen

Er zijn duidelijke randeffecten merkbaar: de meeste stationaire recreanten bevinden zich:

- aan de waterkant
- bij bomen op de open gedeelten
- bij struiken waar de bankjes geplaatst zijn

Molenplaspark, Haarlem/Schalkwijk

 hoog gras

 struiken, groepjes bomen etc.

● bankje

De gebieden met de meeste begroeiing worden het meest intensief gebruikt (vgl. oeverrecreatie). Het trapveld met doelpalen wordt gebruikt voor sport en spel.
Het open gedeelte met heuvelachtig karakter wordt relatief weinig gebruikt.

De waterrecreatie op de Molenplas

Waargenomen activiteiten op de Molenplas:

- windsurfen
- varen met speed-, roei-, zeil- en rubberbootjes
- zwemmen
- verblijf op kajuitboot aan de oever

Aangemeerd lagen plezierbootjes, in het algemeen kleine kajuitjachten. De bootbezitters hiervan verbleven of aan boord of men verbleef op de oever.

Deze mensen gingen meestal niet het park in.

Kortom, het Molenplaspark werd door verschillende categorieën mensen bezocht: er werden kinderen, moeders of vaders met kinderen, teeners en bejaarden waargenomen. De meerderheid bestaat uit kinderen, het merendeel in de leeftijdsklasse van 10 tot 12 jaar. Ook zijn veel wandelende moeders met kinderen waargenomen. Er werden verschillende activiteiten bedreven; de meest voorkomende waren wandelen en zonnen/kijken.

De bezetting kwam niet boven de 2 personen per ha (voor het gebied als totaal) uit.

4.3 De regionale functie

Een faktor die bij Almere, evenals bij het Gooi en Haarlem, meespeelt is de ligging binnen de directe invloedssfeer van Amsterdam, hetgeen tot relaties blijkt te leiden, die voor de functies van de Buitenruimte alsmede de inrichting van betekenis zijn, zo stelt het Ontwerp-Struktuurplan Buitenruimte. Aan deze regionale vraag moet inderdaad voor het Middengebiet aandacht worden geschonken, aangezien reeds nu ruim 15% van de bezoekers van de bestaande bosstrook niet in Almere woont (voor het Kromslootpark is zelfs 50% gekonstateerd). Mede gezien de aantrekkingskracht die Almere's woonkernen nog lang zullen hebben voor huizenkijkers van het oude land ligt het in de lijn der verwachtingen dat, naarmate het voorzieningenpeil (Centrale Plas!) stijgt, het aantal oudelandbezoekers ook langzamerhand zal toenemen. Dat hier vooral de autoontsluiting van belang is (A6, kernhoofdwegen) ligt voor de hand.

Uit onderzoek in het Gooi blijkt dat Amsterdammers - die aldaar gemiddeld 30% van de bezoekers van de dagrecreatieterrainen uitmaken (plaatselijk tot 50%: Spanderswoud) - vooral naar concentratiepunten als dag-campings trekken, en in mindere mate naar de bos- en heidegebieden zoals de Gooiers zelf: dus naar de relatief drukke voorzieningen. Andere resultaten van dit onderzoek doen vermoeden dat de recreanten van buiten het Gooi per auto arriveren en niet erg lang naar een recreatieplaatsje zoeken.

Mede gebaseerd op de centraliteitskaarten (zie Ontwerp-Struktuurplan Buitenruimte), die aangeven dat het Middengebiet deel uitmaakt van het gebied waarin allerlei bovenlokale voorzieningen en vestigingen

te verwachten zijn, is ter illustratie van bovenstaande gegevens betreffende het Gooi een modelmatige verdeling van de dagrecreatieve druk op de Buitenruimte gemaakt(bijlage 5).Ook hierbij blijkt het Middengebied een aantrekkelijke vestigingsplaats voor recreatieve elementen te zijn. Een voorlopige schatting van het percentage oudeland-recreanten dat de Almere-Haven bewoners in het Middengebied willen "toelaten" is echter ca. 10%. Het is dus zaak het gebied zorgvuldig in te richten.

4.4 Synthese

Voor het Middengebied geldt als inrichtingsthema de verbinding in noord-zuid richting ; het is dus een verbindingsgebied en geen scheidingsgebied. Dat houdt in dat aan de infrastructuur specifieke eisen gesteld moeten worden.

Maatregelen om de toegankelijkheid te waarborgen

- Vóór ingebruikname van A6 loopt het verkeer van en naar Almere-Haven over de Muiderweg,
De volgende voorzieningen zijn daarom gewenst:
- tijdelijke gelijkvloerse oversteekplaats voor fietsers en gehandicapten (beveiliging met verkeerslichten),
- tijdelijke oversteekplaats (brug of gelijkvloers met verkeerslichten) bij de westelijke groene wig van Almere-Haven.

Deze voorzieningen moeten als tijdelijk worden beschouwd, omdat de barrièrewerking er slechts zeer ten dele door wordt opgeheven. Hellingen van bruggen, wachttijden bij oversteekplaatsen, e.d. blijven hindernissen voor bepaalde bevolkingscategorieën (kleine kinderen, gehandicapten en bejaarden).

N.B. de oversteekplaatsen moeten uiteraard aansluiten op de geplande voet- en fietspaden in Almere-Haven en het plangebied.

Ná ingebruikname van A6 verandert de functie van de Muiderweg. Het verkeer van en naar Almere-Haven en Almere-Stad en ook het doorgaande verkeer zal dan via de A6 verlopen.

De Muiderweg is dan geschikt als ontsluitingsweg voor de hierna te bespreken voorzieningen in het plangebied en de voorzieningen in de westelijke wig van Almere-Haven.

De volgende stappen moeten dan worden ondernomen:

- het afsluiten of opbreken (van een gedeelte) van de Muiderweg, zodat het doorgaande verkeer geen sluiproute kan kiezen en een barrière zou ontstaan tussen het plangebied en Almere-Haven, die handhaving van eerder genoemde tijdelijke toegankelijkheidsmaatregelen noodzakelijk maakt. Een voor de hand liggende plek is de aansluiting van het grachtenstelsel van Almere-Haven op de tocht ten zuiden van de westelijke tochtverbreiding
- vervangen van tijdelijke oversteekplaatsen door doorgaande voet- en fietspaden.

Wat betreft de toegankelijkheid tot het plangebied is een eis dat in de randzones van de kernen voorzieningen worden gelokaliseerd die voor iedereen openbaar toegankelijk zijn.

Veilige en gemakkelijke langzaam-verkeersverbindingen tussen de kernen

- tussen de kernen zijn verschillende routes mogelijk die gekozen kunnen worden al naar gelang de herkomst en bestemming,
- voor al deze verbindingen geldt dat zij voorzien moeten zijn van een uitstekend wegdek en voldoende breed zijn (indien bromfietzers worden toegelaten min. 3.00 m),
- kruisingen met snelverkeer moeten tot het minimum worden beperkt en bij voorkeur op maaiveldniveau worden afgewikkeld.

Avondroute

Minstens één langzaam-verkeersverbinding tussen de kernen moet uitmunten door een continue veiligheid in de tijd en in de ruimte. Hiervoor zijn de volgende maatregelen noodzakelijk:

- uitstekende verlichting langs de gehele route,
- koppeling van de route aan het tracé van de autoroute tussen Almere-Haven en Almere-Stad,
- zo kort mogelijk tracé door het stillere parkgebied,
- koppeling van voorzieningen die ook 's avonds worden gebruikt (liefst met beheerderswoning),
- zo mogelijk koppeling aan de openbaar-vervoersbaan.

N.B. deze kern-kern verbindingen spelen uiteraard ook een rol bij de ontsluiting van het gehele plangebied en hebben als zodanig een recreatieve functie.

Met het inrichtingsthema samenhangende voorzieningen zouden op geschikte plekken gerealiseerd moeten worden. Te denken valt aan een verkeerstuin, temeer omdat zich daarvoor al een belangstellende heeft gemeld, en aan een doorvaartroute voor kano's en kleine bootjes tussen Almere-Haven, Kromslootpark en Centrale Plas. In de verre toekomst lijkt tevens een uitzichtoren, van waaruit zowel Almere-Haven als Almere-Stad alsmede de A6 te zien is op zijn plaats.

Uit een eerder opgesteld Horecaplan voor Almere blijkt de wenselijkheid van een dergelijke voorziening langs de A6 rond 1985. Tenslotte is een ruiterroute denkbaar, als verbinding tussen de manege(s) aan de (noord-) oostzijde van Almere-Haven naar die in de Pampushout.

Gezien de reeds aanwezige inplant en de gestage vorderingen van het werk aan de Centrale Plas is het meest ideale milieu voor het Middengebied een parkbos, dat in verbinding staat met het oostelijk gelegen, relatief stille en omvangrijke Almeerderhout, het westelijk gelegen moeraspark het Kromslootpark en de parkachtige groene wiggen in Almere-Stad (2Q) en Almere-Haven (tot en met 1M). Te denken valt aan een gebied met veel open plekken (verhouding beplanting : gras = 1:1) vanwege het gewenste landschapsbeeld, de activiteiten die de gebruikers er wensen uit te voeren en de benodigde opvangcapaciteit. Hoewel in het gebied, dat tevens een "dubbele" stadsrandligging kent, gerust enkele voorzieningen en instellingen onder privé-beheer mogen voorkomen, dient een zo groot mogelijke openbaarheid (in de zin van ontsluiting en toegankelijkheid) gewaarborgd te worden. Het parkbos dat deze karaktertrekken vertoont zal, naarmate de ontwikkeling van voorzieningsreservering naar voorzieningsrealisatie zich voortzet in de loop der tijd het karakter kunnen

krijgen van een centraal gelegen en goed ontsloten stadsbos, in die zin dat het een veel benutte en bezochte oase temidden van de meer stenige woonkernen zal zijn. Dat de bedrijventerreinen de Steiger en Gooise Kant aan de rand van het gebied liggen is dan een pluspunt, aangezien de kans op verlaten en daardoor doods aandoende ruimten die voor druk gebruik bedoeld en ingericht zijn verminderd wordt. Het zou tevens in dit kader bevorderlijk zijn als de omliggende woonwijken functioneel en visueel betrokken zijn op het Middengebied.

Een bijzonder aspekt hiervan wordt gevonden in de noordwesthoek van het plangebied. Hier bevindt zich volgens de kaart bij het Ontwerp-Struktuurplan Buitenruimte het enige stuk buitenruimte rond Almere-Stad dat een definitief landbouwkarakter is toegedacht: stadsrandlandbouw in de vorm van fruitteelt, tuinbouw en kwekerijen. Qua bodem is het gebied geschikt voor weide- en akkerbouw, fruit- en bloementeelt onder glas en mogelijk ook het kweken van bosplantsoen. Gezien de geringe oppervakte van het door barrières omsloten gebied (ook wanneer belendende kavels buiten het plangebied worden meegerekend) vallen de eerstgenoemde twee typen landbouw af. Omdat door het gebiedje een fietspad zal lopen van de bosstrook (en Almere-Haven West) naar de ten noorden gelegen wijk van Almere-Stad worden goede kansen geboden voor lokale afzet mogelijkheden en educatief en recreatief medegebruik. Te denken valt aan een tuincentrum van formaat met de mogelijkheid tot eigen kwekerij van plantsoen- en fruitbomen en bloemen onder glas, een vestiging waaraan zeker behoefte zal bestaan in de loop der ontwikkeling van Almere-Stad en Almere-Haven. Een goed uitzicht op een dergelijke vestiging kan vanaf de A6 gewaarborgd worden. Het ware wenselijk in de plantontwikkeling van de aangrenzende woonwijk zowel visueel als infrastruktureel, rekening te houden met deze bestemming, die zodoende een eigen karaktertrek aan zijn omgeving kan geven. De regionale recreatiedruk

op het gebied zal zo veel mogelijk door middel van publiekstrekkende elementen dicht bij de afritten van de A6 afgeleid worden van die gebiedsdelen die meer op de lokale omgeving betrokken zijn. In navolgend schema wordt een overzicht gegeven van de koppeling tussen de voorspelde recreatieve activiteiten in het gebied en een relevante selectie van de gewenste voorzieningentypes. Hierbij wordt natuurlijk in het oog gehouden dat zuiver monofunctioneel gebruik uit den boze is. Het zij opgemerkt dat in deze opsomming van een denkbare eindsituatie sprake is, die tot het tijdstip van verwezenlijking voorbereid dient te worden door een gefaseerde reserveringstaktiek.

Om een indruk te geven van de aantallen te verwachten bezoekers aan het bovenomschreven plangebied op een mooie zomerdag, is een prognose opgesteld, die alleen in die zin leidraad voor de ontwikkeling van het gebied zal zijn, dat het aantal voorzieningen voor de allereerste ontwikkelingsfase en voorts de reserveringen voor eventuele voorzieningen op langere termijn, eruit worden afgeleid. (zie Bijlage 6 hieronder worden alleen de afgeronde totalen gegeven).

Dagbezoek	1980	1985	1990	1995	2000
watersport	-	460	1090	1220	1220
drukke oeverrecreatie	-	1110	1110 [*]	1790	2500
stille oeverrecreatie	-	30	50	80	110
landrecreatie	110 [*]	460	630	900	1440
totaal	110	1960	2880	3990	5270

* In zomer 1979 werd reeds een dagtotaal van ruim 80 waargenomen in de huidige bosstrook langs de Muiderweg.

* * feitelijk 970 in verband met opkomst gebruik Noorderplassen

Koppeling activiteiten aan voorzieningen (meervoudig gebruik)		wandelen	sportbeoefening (incl. zwemmen)	watersport	vissen	buiten zitten/liggen	spelbeoefening	fietsen	naar sport kijken	strandbezoek
voorziening	activiteitscategorie									
watergebonden	vaar-/schaatsroute			x	x				x	
	eenvoudige aanlegmogelijkheid			x	x					
	overhaal	x		x	x					
	tewaterlaatplaats	x		x	x	x				
	tochtverbreding (plas)	x		x	x			x		
	Centrale Plas	x		x	x			x	x	
	tochten	x		x	x					
	téleski			x	x				x	
	zeilschool/surfstrand	x		x	x				x	
	jachthaventje	x		x	x				x	
oevergebonden	(invaliden-) visplaats	x	x		x	x			x	
	visoevers	x	x		x	x			x	
	tochtverbreding (plas)	x	x			x	x	x		x
	Centrale Plas(sparteloever)	x	x			x	x	x		x
	tochten					x	x			
	toilet/drinkkranen	x					x	x		
	speelweide	x	x		x	x	x	x	x	x
	paden (incl. ruiterspad)	x	x			x	x	x	x	
	spartelbak/bosbad		x			x	x			x
	oeverpark	x	x		x	x	x	x	x	x
	zeilschool/surfstrand	x		x	x				x	
	dagcamping	x	x			x	x	x	x	
	verwilderd terrein	x			x	x	x			
landgebonden	verwilderd terrein	x				x	x			
	zandspeelheuvel					x	x	x		
	verkeerstuin c.s.						x	x	x	
	bijenstand	x							x	
	padvindersterrein		x				x		x	
	toilet/drinkkranen	x					x	x		
	tuincentrum c.s.	x						x		
	speelweide	x	x			x	x	x	x	
	picknickplaats	x				x	x	x		
	paden (incl. ruiterspad)	x	x			x	x	x	x	
	trapveld	x	x			x	x	x	x	
	spelvoorzieningen					x	x	x		
	park	x	x		x	x	x	x	x	
	jeugdherberg/horeca	x				x	x	x	x	
	bos	x				x	x	x		
	dagcamping	x	x			x	x	x	x	
	P.M. midgetgolfbaan	x	x				x		x	

KAART 7

Landschapsontwikkelingszoning

5. Realisatie

Het is bekend dat het stedelijk gebied Almere volgens een meerkernige opzet wordt ingericht. Dit ontwikkelingsconcept bepaalt de manier waarop de stad gebouwd wordt maar is géén eindplan, omdat voor eeuwig gescheiden kernen de mogelijkheid om te allen tijde tot een geïntegreerd, complex stedelijk gebied te komen in gevaar kunnen brengen. De Buitenruimte speelt hierbij, als onderdeel van het stedelijk gebied, een essentiële rol. In ieder stadium van ontwikkeling van dat stedelijk gebied moet de Buitenruimte een integrerend bindmiddel kunnen zijn. Het is dus, met name in de eerste fasen van Almere's ontwikkeling, gewenst om stedelijke bebouwing van enige omvang te weren, opdat de kansen om tot integratie te komen niet in een te vroeg stadium verspeeld worden. Voor de aanvankelijk nog ongerepte Buitenruimte is daarom een werkwijze opgesteld die ook voor het Middengebied van groot belang is en daarom nadere uitwerking behoeft qua instrumentarium, lokaliseringsprincipes en konkrete inrichtingsvoorstellen.

5.1 Instrumentarium

Het belangrijkste instrument in de ontwikkelingsstrategie van de Buitenruimte, in samenhang met de kernen, is een zoneringsstelsel dat landschapsontwikkelingszônes wordt genoemd. Dit zijn relatief intensief te gebruiken zônes in de Buitenruimte nabij verbindingen tussen twee kernen of een kern en een belangrijk ander doelgebied, zo mogelijk gekarakteriseerd door waterlopen. Het Ontwerp-Strukturplan Buitenruimte stelt over deze intensieve gebruiksgebieden het volgende.

Met het inplanten van bossen, het graven van watergangen en plassen, het scheppen van bereikbaarheid voor fietsers, voetgangers en gemotoriseerd verkeer (infrastructuur als "trekker" van de ruimtelijke ontwikkeling) en de vestiging van mogelijk als kristallisatie-punten funktionerende voorzieningen, zal moeten worden getracht in deze gebieden vroegtijdig het geheel van ruimtelijke voorwaarden te richten op deze toekomstige ontwikkeling. Daarbij gaat het primair om het scheppen van een kader, de plannen zullen het karakter moeten hebben van "aanvangsplannen". Alhoewel dergelijke "aanvangsplannen" wel degelijk een eigen karakter kunnen en moeten opleveren, zijn deze plannen toch bij voorkeur eenvoudig en flexibel van opzet.

Bossen en beplantingen spelen in de landschapsontwikkeling een belangrijke rol.

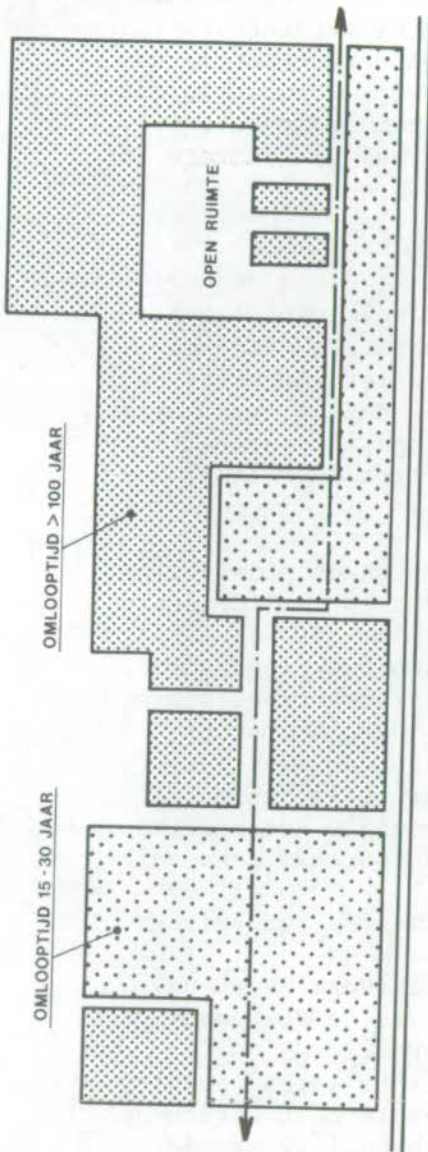
De aanleg daarvan draagt niet alleen bij tot de klimaatvorming en de vergroting van de recreatieve gebruiksmogelijkheden van de Buitenruimte, maar ook tot landschappelijke structurering en oriëntatie.

De wens, de aanleg van bossen en beplantingen vooruit te laten lopen (op bewoning), maakt dat daarbij zo goed mogelijk ingespeeld moet worden op de (deels onzekere) toekomst. Daarom is het zaak, afhankelijk van de plaats in het stedelijk gebied een grote of kleine mate van flexibiliteit (aanpasbaarheid, invulbaarheid, omvormbaarheid, vervangbaarheid) na te streven. Juist de landschapsontwikkelingszônes vragen om een relatief grote mate van flexibiliteit.

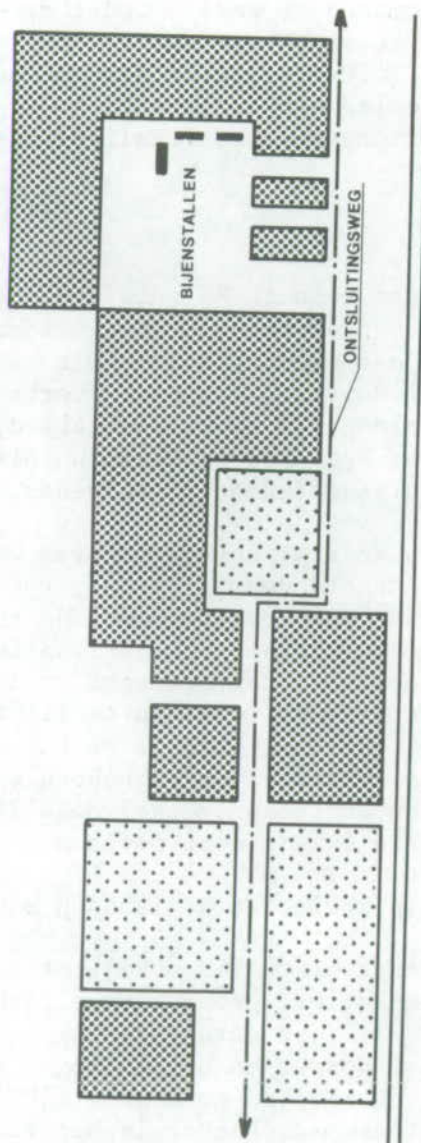
Op een aantal plaatsen in de landschapsontwikkelingszônes wordt gestreefd naar een ontwikkeling van intensief en veelsoortig gebruik. Om de toekomstige bestemmingselementen - deels gepland, deels onvoorzien - op korte termijn een plaats te kunnen geven, is op die plaatsen zoveel en zodanig gelede open ruimte gewenst, dat daarvoor mogelijkheden ontstaan. Ter plaatse dient bovendien het bos en de beplanting op korte termijn voldoende te "werken" om beschutting en afwisseling te

ILLUSTRATIE VAN EEN MOGELIJK THEORETISCH MODEL LANDSCHAPSONTWIKKELINGSZONE

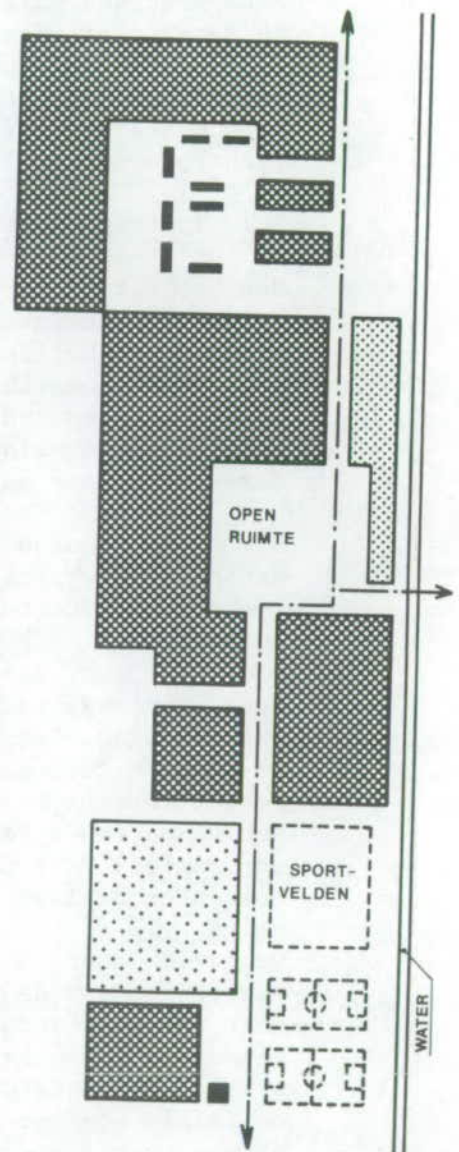
AANLEGFASE

FASE 2

FASE 3

kunnen bieden. Verschillende vormen van (tijdelijk) beheer van de open ruimten in het bos zijn mogelijk, waarbij het grondgebruik betrekkelijk eenvoudig te wijzigen is.

Het wordt van groot belang geacht om vanaf de beginfase grote aandacht te besteden aan de verbindingen die als "dragers" en "trekkers" van de landschapsontwikkelingszônes moeten functioneren.

Waar dat mogelijk is, verdient het aanbeveling deze verbindingen reeds in een vroegtijdig stadium te realiseren. Hierdoor worden duidelijke randvoorwaarden geleverd voor de toekomstige ontwikkeling, in zowel de woonkernen als de Buitenruimte.

Het richten van de ontwikkeling van delen van de Buitenruimte op een toekomstig intensief gebruik, wordt mede mogelijk wanneer, naast het scheppen van min of meer algemene condities, aandacht wordt besteed aan een vroegtijdige vestiging van bestemmingen. Deze bestemmingen geven inhoud en karakter aan plekken en kunnen tevens een zekere kristalliserende functie vervullen.

Met al deze middelen, kortweg aan te duiden met de trefwoorden "beplantingen", "verbindingen" en "vestigingen", is een bijdrage te leveren aan het concreet gestalte geven aan het stelsel van landschapsontwikkelingszônes. Daarmee wordt het stelsel tot een aanzet voor een structuur, in hoofdlijnen vastleggend op welke wijze de bouwstenen van het landschap zich in tijd en ruimte laten ordenen en daarmee de wijze waarop het landschapsbeeld zich aan ons gaat voordoen. Met andere woorden: een soort "onderlegger" of "frame" voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling.

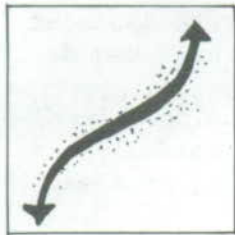
Vanuit de Stadscentra of bevolkingscentra geredeneerd vormen de landschapsontwikkelingszônes

- de tracées via welke de relatie naar "buiten de stad" tot stand komt
- die plekken van het stedelijk gebied Almere waar nog tot in lengte van jaren ruimte voor openbare elementen (voorzieningen, infrastructuur) gereserveerd is (door de heel grote, onvoorzienbare, elementen kan overigens ook aanspraak gemaakt worden op de "reserve-ballen" op de Structuurplan-kaart van Almere)

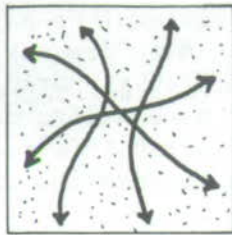
Voor een goed begrip van de landschapsontwikkelingszônes dient het onder de aandacht gebracht te worden dat zij in principe een tijdelijke zaak zijn. In een later stadium (letterlijk: wanneer het totaal aan landschappelijke verschijningsvormen zich ontwikkeld heeft) vervaagt het principe en zouden de ex-landschapsontwikkelingszônes gewoon naar hun functie genoemd kunnen worden. Natuurlijk hoeven zij hun zoneringseffect niet te verliezen, maar niet ieder zoneringsmiddel is een landschapsontwikkelingszône; eigenlijk kan van een min of meer tijdelijke dubbelfunctie gesproken worden. Omdat op de kaart bij het Ontwerp-Structuurplan Buitenruimte vrijwel het gehele Middengebied als potentiële landschapsontwikkelingszône wordt aangeduid verdient het lokaliseren van voorzieningen, met name de als "kristallisatiepunten" bedoelde vestigingen en bestemmingselementen, nadere detaillering. Omdat intensief gebruik een relatief begrip is,

en overigens wat de landschapsontwikkelingszônes betreft niet uitsluitend op recreatieve bestemmingen slaat, maar op alle bestemmingen, is deze detaillering op een lager niveau dan dat van het hele Middengebied een mogelijke en noodzakelijke nuanceringsgedachte. Het is vooral van belang om publiekstrekkende openbare en semi-openbare elementen zo te lokaliseren dat ze effectief bijdragen aan de diversiteit. Ze moeten in principe met dezelfde functie blijven bestaan, ongeacht de hoge waarde die de grond waarop ze staan kan krijgen door het succes eromheen, dat ze zelf hebben helpen creëren met behulp van hun zelfstandige

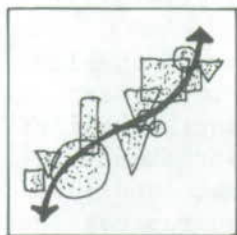
samenbrengen

spreiden

integreren

separeren

openbaar maken

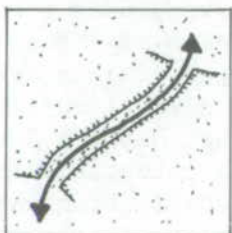
afzonderen

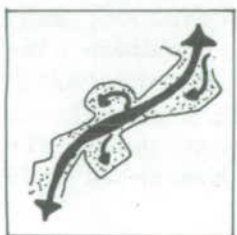
uitnodigen

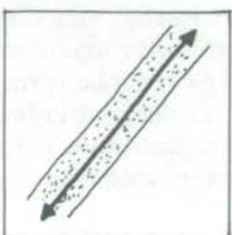
afwijzen

inspireren

verhinderen

aantrekkingskracht. Uit onderzoek in Lelystad blijkt een samenhang te bestaan tussen de mate van gedifferentieerdheid van het landschap en het aantal bezoekers: hoe gedifferentieerder het landschap des te meer bezoekers er komen. Een zekere kleinschaligheid is ook bevorderlijk voor het attractieniveau.

Het blijkt tevens dat in Lelystad de "magneten" vooral in die gedifferentieerde landschappelijke milieus voorkomen. (Te denken valt aan: Zuigerplaspark, de Oostelijke Groene Wig met sport en park, de westrand met Houtribsluizen, Zeilplas, jachthaven). De les voor Almere is, dat in de landschapsontwikkelingszônes een gedifferentieerd milieu dient te worden aangeboden. In de meer onder stedelijke druk staande delen hiervan (verbindingen tussen twee woonkernen) zullen alle verkeerssoorten moeten voorkomen, in de minder drukke delen alleen het langzaam verkeerssysteem. Zolang nog niet aan alle landschapsontwikkelingszônes gestalte is gegeven d.m.v. ontsluiting zal het planningsmiddel van de reservegebieden (de "ballen" op de structuurplankaart van geheel Almere) ook op kleine schaal moeten worden toegepast. Dat wil zeggen, dat, wanneer zich een element met potentiële magneetwerking aandient, dit element niet op ad hoc basis op de op dat moment meest gunstig ontsloten locatie gesitueerd moet worden, maar op een daartoe gereserveerde locatie in een landschapsontwikkelingszône, die dan zo nodig versneld ontsloten dient te worden.

Het toetsingsinstrumentarium voor de plaatsing van kristallisatiepunten (magneten) en de tracering van verbindingen (trekkers) in een landschapsontwikkelingszône bestaat hoofdzakelijk uit criteria als samenbrengen, integreren, openbaar maken, uitnodigen en inspireren. Dit zijn stuk voor stuk of gezamenlijk stimulansen om de levendigheid en de ontmoetingsmogelijkheden te vergroten. Er zal een drukker gebruik gemaakt worden van de landschapsontwikkelingszône omdat er meer te doen is, er meer is om naar toe te gaan.

samenbrengen

Als mensen en activiteiten worden samengebracht, krijgen de afzonderlijke gebeurtenissen de mogelijkheid elkaar te stimuleren. De deelnemers in de ene situatie krijgen de mogelijkheid om andere gebeurtenissen mee te beleven of erin deel te nemen. Er kan een zelfversterkend proces op gang komen.

Het is van belang erop te wijzen, dat het niet in de eerste plaats gebouwen zijn, maar mensen en gebeurtenissen, die samengebracht dienen te worden en dat een begrip als bebouwingsdichtheid op zichzelf niets beslissends zegt over de vraag in welke mate gebeurtenissen geconcentreerd zijn.

Beslissend is de vormgeving van bebouwingen en beplantingen in verhouding tot de menselijke maten en mogelijkheden; bijvoorbeeld in hoeverre het mogelijk is om te voet een bepaalde plek te bereiken en in hoeverre het mogelijk is daar iets te zien en te beleven.

integreren

Met integreren wordt bedoeld, het mogelijk maken voor allerlei verschillende mensen en functies om tezamen of zij aan zij te fungeren.

Ook hier is het niet zozeer de integratie van gebouwen en stedelijke functies in groter verband als wel de eigenlijke vermenging van verschillende gebeurtenissen en mensen op kleinere schaal, die uitmaakt of de belevingsmogelijkheid in werkelijkheid eenzijdig of veelzijdig wordt.

openbaar maken

Een beleavingsmatig kontakt tussen datgene wat er gebeurt in het openbare milieu en dat wat zich afspeelt in de aangrenzende gebouwen, kan een belangrijke uitbreiding en verrijking van de beleavingsmogelijkheden betekenen - in beide richtingen.

Het is opvallend hoe weinig men in de praktijk in nieuwe steden en wijken heeft geprobeerd om gebeurtenissen en functies openbaar te maken.

Veel gebeurtenissen zijn afgezonderd zonder duidelijke reden, maar gewoon omdat een zwembad, een jeugdclub of een wachtkamer nou eenmaal een gesloten karakter plegen te hebben.

In andere gevallen lijken efficiency-overwegingen een wezenlijke rol te hebben gespeeld (beheer!).

uitnodigen

De openbare ruimte kan uitnodigend en gemakkelijk toegankelijk zijn en zodoende mensen inviteren om vanuit het privé-milieu naar het openbare milieu te komen. Omgekeerd kan de openbare ruimte een zodanige vorm hebben verkregen dat het onaantrekkelijk is om er zich op te houden.

inspireren

Detailrijkdom, variërende ruimtevormen, afwisselende beplantingen en gebouwen kunnen concreet tot activiteit inspireren. Het is gemakkelijker om met iets aan de gang te gaan in een bonte omgeving of om iets op een toneel te doen dat niet leeg is. Het is fijner zich te bevinden in een kromme straat, waar alle gebeurtenissen zich afspelen tegen een wisselend decor, dan in een kaarsrechte straat. Zo is het gemakkelijker zich te bewegen in een "gemeubileerde" ruimte dan in een lege en het is eenvoudiger om een gesprek te beginnen als er enig achtergrondgeluid is - stemmen, voetstappen, spattend water - dan in een doodse stilte. Het ligt ook meer voor de hand te gaan hinkelen of dansen op een groot schaakbord van licht en donkere straattegels, dan op een asfaltvlakte.

Aan deze kwalitatieve toetsingscriteria ter beoordeling of een bestemmings-element (voorziening, vestiging) in een landschapsontwikkelingszone past, dient natuurlijk nog toegevoegd te worden het verband dat het element kan hebben met het algemene inrichtingsthema van het gebied. Voor een aantal vestigingen geldt voorts de meer kwantitatieve eis van economisch verantwoorde "bedrijfsvoering".

Naast het ontwikkelingsaspect dat met de inrichting van de landschapsontwikkelingszones wordt beoogd geldt natuurlijk ook het algemene voordeel van zonering; het creëren van relatief extensieve gebruiksgebieden, zoals bepaalde natuur-, bos- en landbouwgebieden.

Het zal tevens duidelijk zijn dat in verband met het in de tijd gezien flexibele karakter van een landschapsontwikkelingszone (invul- en veranderingsproces) het beheer van groot belang is, nadat de hoofdstructuur d.m.v. een aanvangs- of 1e fase plan vaststaat. In het laatste hoofdstuk van dit Programma wordt nader op dit onderwerp ingegaan.

Wanneer nu concreet de verbindingsstructuur van het Middengebiet in ogen-schouw wordt genomen dan ligt het voor de hand om twee intensieve landschapsontwikkelingszones te onderkennen, te weten:

- aan de oostzijde ongeveer langs de oever van de Centrale Plas: de verbindingenbundel tussen de kernen Almere-Haven/Almere-Stad, bestaande uit twee fietspaden en een openbaar vervoersbaan, alsmede de aftakking van de A6 naar Almere-Haven.
- aan de westzijde bij wijze van verbindingstrook tussen de westelijke groene wig van Almere-Haven en de groene wig in 2Q van Almere-Stad: de verbinding tussen de huidige Muiderweg en Almere-Stad, binnenkort tevens hoofdkernontsluiting A6/Almere-Stad, en twee fietspaden tussen de kernen Almere-Haven en Almere-Stad. Ook de verbindingstocht tussen T-I-3 en het grachtenstelsel van Almere-Haven kan hier een rol spelen.

Door deze landschapsontwikkelingszônes in het gebied te onderscheiden worden drie relatief (want in zeer stedelijk gebied) extensieve gebiedsdelen verkregen: ten westen, ten oosten en tussen beide intensieve zônes.

5.2 De verschillende deelgebieden en hun landschappelijk milieu

In het Ontwerp-Strukturplan Buitenruimte wordt een eerste aanzet gegeven voor de lokalisering van landschappelijke milieus en mogelijke voorzieningen voor activiteiten, met behulp van een afstandsmodel.

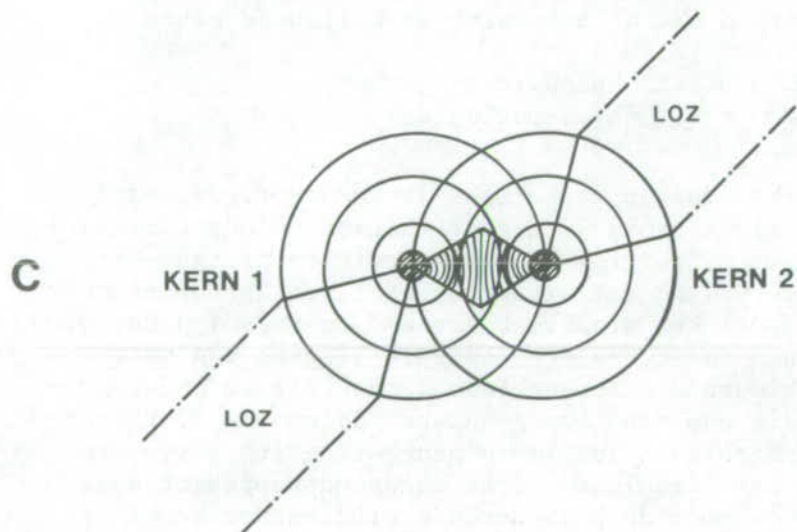
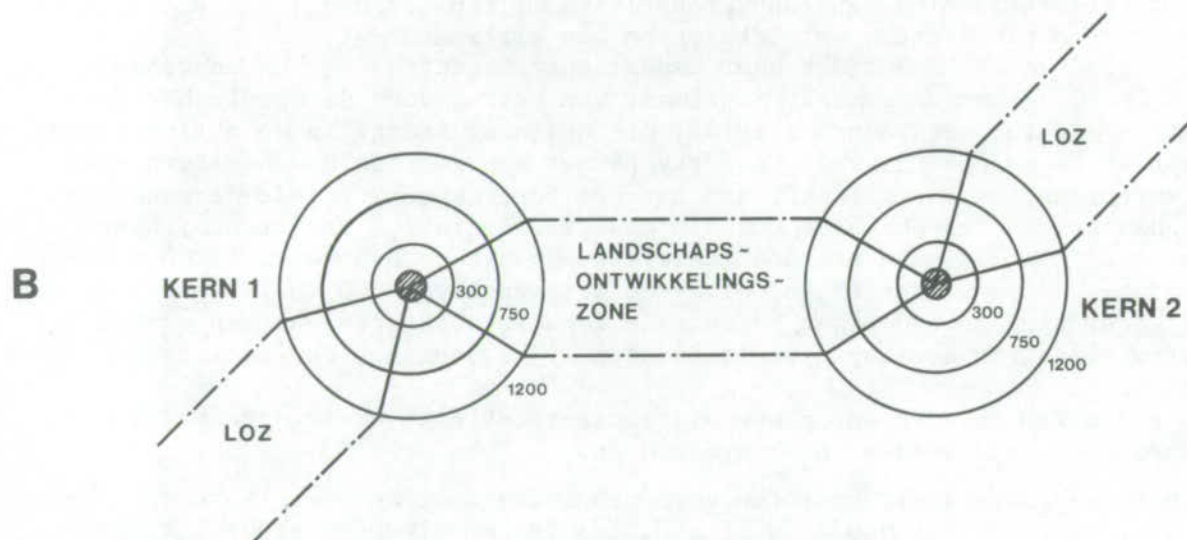
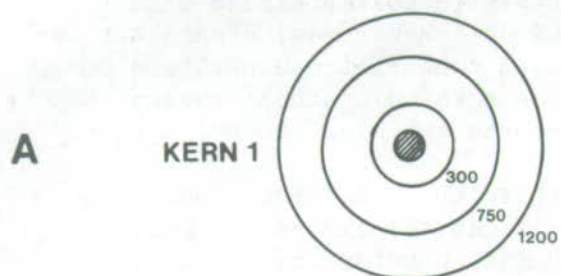
Op basis van een onderzoek naar landschappreferenties kan voorshands een indeling worden gemaakt - primair van belang voor de openlucht recreatie - die tot een zonering leidt, die ordening brengt in de activiteiten naar afstandszône. Daarbij is gerekend met een gemiddeld wandeltempo van 3 km/uur en een maximale afstand tot het vertrekpunt, zijnde de rand van de bebouwing, van een half uur. Als omwegfactor is 1,2 gehanteerd. Daarmee werd als maximale afstand (hemelsbreed) uit de bebouwing 1.200 m gevonden. Verder werden bij hemelsbrede afstanden van 300 en 750 m duidelijke grenzen gevonden wat betreft de lokatievoorkeuren van een aantal activiteiten in een bepaalde landschappelijke context. De indeling is als volgt:

op grond van ervaringen inzake afstandspceptie en afstandsgedrag kan de Buitenruimte worden onderverdeeld in:

- gronden grotendeels omsloten door bebouwing maar met een ruime verbinding naar de rest van de Buitenruimte; in het algemeen stedelijk parkgebied(groene wig);
- gronden tot 300 m hemelsbreed uit de bebouwing en buiten de bebouwde kom;
- gronden tussen 300 en 750 m uit de bebouwing;
- gronden tussen 750 en 1.200 m uit de bebouwing en
- verder weg gelegen gronden.

Hierbij moet worden opgemerkt, dat de werkelijke afstanden t.g.v. variabele omwegfactoren groter zijn; nabij uitgaande infrastructuur uiteraard het minst. Naarmate een functie door frequenter gebruik en afstandsgewoeliger gebruikers wordt getypeerd zal situering nabij de bebouwing meer de voorkeur verdienen. In geval het draagvlak van een voorziening dat van meerdere stadsdelen of kernen omvat, is een centrale ligging van meer belang. Anderzijds zullen gebieden die tussen twee kernen liggen onder grotere druk staan dan eenzijdig aan een kern grenzende delen van de Buitenruimte. Wanneer de stadsrandgebieden in Almere naar situering getypeerd worden kan voor ieder type het ideaalwenselijke landschappenpakket opgesteld worden (zie bijlage 7 voor de bijbehorende uitgewerkte schetsen van het op de volgende pagina afgedrukte schema).

TYPOLOGISCHE ONTWIKKELING STADSRANDGEBIEDEN

Het Middengebied kan naar aanleiding van de stadsrandgebiedentypologie in een 8-tal deelgebieden onderscheiden worden. Zie kaart 8 .
De C en G deelgebieden zijn hierin de landschapsontwikkelingszones. Op de twee laatste pagina's van dit hoofdstuk worden per deelgebied de bijbehorende landschapspakketten vermeld alsmede een confrontatie tussen het huidige en het wenselijke landschapsbeeld. (Hierop wordt teruggekomen in het laatste hoofdstuk).

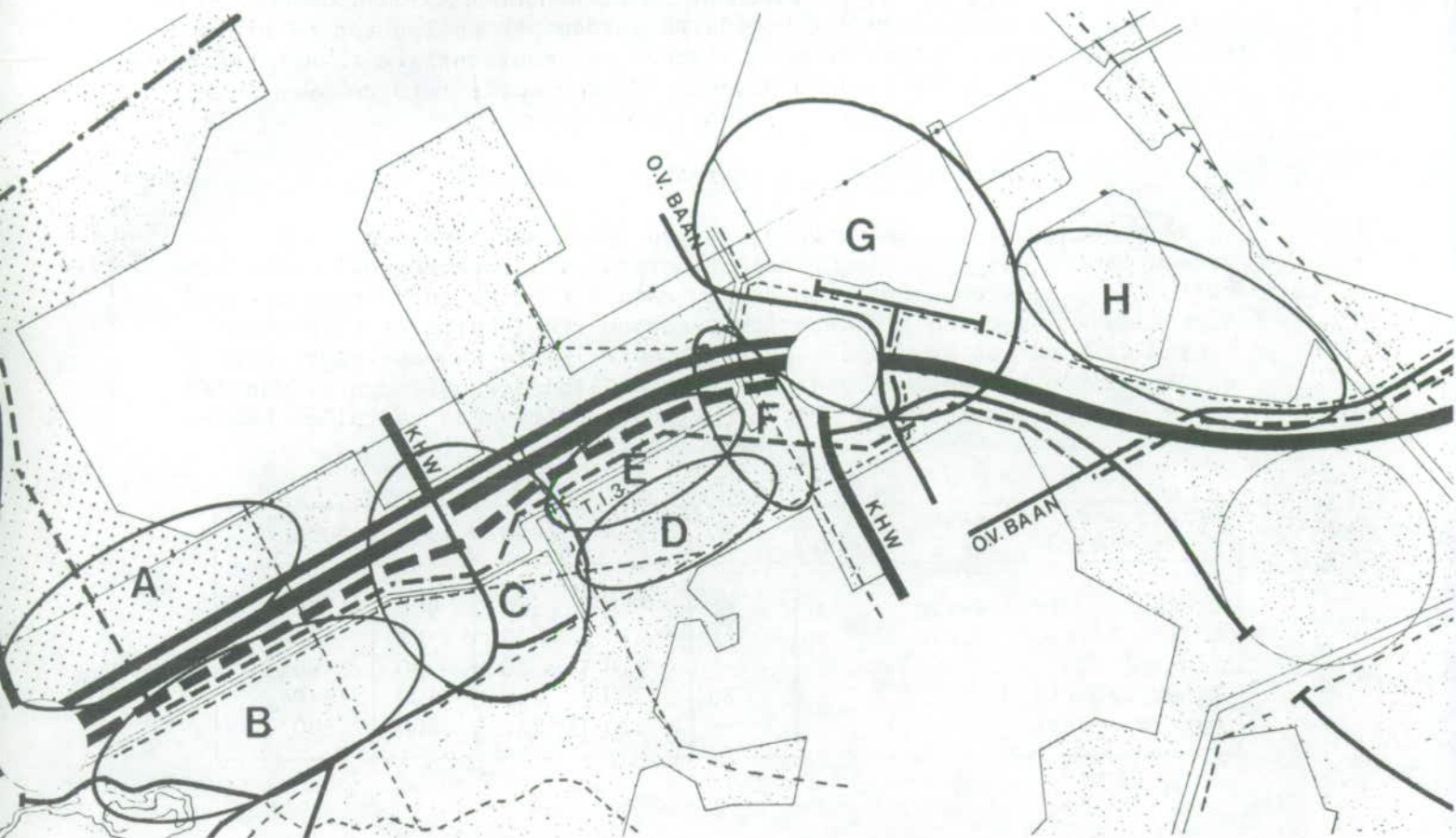
5.3 De opvangcapaciteit van het gebied

In deze paragraaf worden vraag en aanbod op elkaar afgestemd. Dat wil zeggen dat er een koppeling plaats vindt tussen de geprognostiseerde aantallen bezoekers en aantal, omvang en aard der benodigde voorzieningen door middel van geschatte capaciteitsnormen van de diverse elementen. Gezien de aard van de fysieke mogelijkheden is bij de watersport geheel uitgegaan van het aanbod, bij de oever- en landrecreatie echter van de vraag naar recreatiemogelijkheden. De geprognostiseerde aantallen bezoekers per moment zijn vermeld in de volgende tabel.

moment-druk (afgerond op tientallen, zie bijlage 6)	1980	1985	1990	1995	2000
drukke oeverrecreatie	-	560	560	900	1250
stille oeverrecreatie	-	10	20	20	30
vissen	-	10	20	30	40
landrecreatie	80	320	440	630	1010
waterrecreatie	-	320	770	860	860

KAART 8

Deelgebieden

Uit de onderstaande berekening blijkt dat het plangebied, als er volgens de in dit rapport gehanteerde fasering gewerkt wordt, een geringe overcapaciteit heeft.

Belangrijkste voorzieningen	1985		2000		prognose moment bezoek
	prognose moment bezoek	verwachte aantal personen op basis van het aanbod	aangenomen capaciteitsnormen voor 2000	oppervlakte in ha. aantal personen	
<u>Oevergebonden</u>					
Vissen - (invaliden-)visplaats - visoever (20 m breed)		1 9	20/ha	3 4 80	
- totaal	10	10		83	40
Stil - verwilderd terrein - noordzijde tochtverbreding		5 5	10/ha	3 30 10	
- totaal	10	10		40	30
Druk - oeverpark - sparteloever(30 m breed) - dagcamping - tochtverbreding speelweiden - spartelbak/bosbad [*]		375 150 50 25	100/ha 300/ha 100/ha 100/ha	7,5 750 1,5 450 1 100 0,5 100 2x	
- totaal	560	600		1400	1250
<u>Landgebonden</u>					
- verwilderd terrein(excl.oever)		25	8/ha	18 144	
- zandspeelheuvel		10		10	
- verkeerstuin				200	
- speelweide		5	50/ha	0,5 25	
- trapveld		20	125/ha	0,03 10	
- park		100	25/ha	20 500	
- bos		240	4/ha	60 240	
- totaal	320	400		1129	1010

* in deze berekening is noch de vraag noch het aanbod van het bosbad begrepen. Te denken valt aan circa 2500 bezoekers per moment.

Landschaps pakket no.	Type stadsrand- gebied	Afstand tot (denk) beeldige rand van bebouwing in m.	Samenstellende landschappen (zie bijlage)	Open ruimten		Totaalbeeld
				klein	groot	
1	in een landschaps- ontwikkelingszone, grenzend aan een groene wig	0-750	p,d,q,i,k,a,s	x	xx	Zeer gevarieerd, overwegend druk; spel, sport, wandelen, watersport, strandbe- zoek, vissen
2		750-900	c		x	Niet gevarieerd, stil, geen voorzie- ningen, watersport
3	in een landschaps- ontwikkelingszone, grenzend aan kern- bebouwing	0-300	r	x		Weinig gevarieerd, druk; spel, wande- len
4		300-750	j,l,t,b	x		Tamelijk gevarieerd, overwegend druk, sport, vissen, tuinieren, wandelen, watersport
5		750-1100	d,q,i,k,a,s	x	xx	Zeer gevarieerd, overwegend druk, spel sport, wandelen, watersport, strandbe- zoek
2'		110-1200	c		x	Niet gevarieerd, stil, geen voorzienin- gen, watersport
6	niet in landschaps- ontwikkelingszone, grenzend aan groe- ne wig in kern	0-750	h,n,m,g,o,d	xx	xx	Tamelijk gevarieerd, stil; wandelen, fietsen, vissen
7		750-900	c,e		x	Weinig gevarieerd, stil; wandelen, wa- tersport
8	niet in landschaps- ontwikkelingszone, grenzend aan kern- bebouwing	0-750	f,b	x		Weinig gevarieerd, overwegend stil; wandelen, watersport
9		750-1100	p,h,n,m,g,o,a,d	xx	xx	Zeer gevarieerd, overwegend stil; wan- delen, vissen, watersport, fietsen
7'		1100-1200	c,e		x	Weinig gevarieerd, stil; wandelen, wa- tersport
10	groene wig	tot aan (denk- beeldige) rand van kernbebouwing	r,j,l,t,f,b	x		Zeer gevarieerd, overwegend druk; spel sport, tuinieren, wandelen, vissen

Deelgebied (zie kaart)	aanduiding in Bijlage	wenselijk land- schapspakket als richtlijn	landschapstypen (zie bijlage) a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t	aaneengesloten bos	belangrijkste toekomstige aktiviteit
A	I noord-west	9	- + + + + + Konklusie o o o o o o	-	Landbouw, wandelen
B	I zuid-west	8,9	- - - - - + + + + + Konklusie o o o o o o	-	Wandelen
C	C west	5	- - - - - + + + + + Konkl. o o o o o o	-	Sport en spel
D	A tot 250 m	8	- - - - - + + + + + Kon. o o o o o o	-	Wandelen, watersport
E	A na 250 m	8,9	- - - - - + + + + + Konkl. o o o o o o	-	Wandelen, vissen
F	D	3	- - - - - + + + + + Konklusie o o o o o o	-	Spel
G	C oost	5	- - - - - + + + + + K. o o o o o o	-	Sport (zwemmen), wa- tersport, vissen
H	I oost	8	- - - - - + + + + + Kon. o o o o o o	-	Wandelen, watersport

- nu aanwezig, + gewenste situatie, o wordt voor grootste deel gehandhaafd, ● moet worden gerealiseerd

6. Ontwikkelingsprogramma

6.1 Algemeen

Deze paragraaf bevat een aantal algemene opmerkingen ten aanzien van de ontsluitingsstructuur en aanplant binnen het plangebied.

Fietspaden

Hierbij wordt onderscheid gemaakt in fietspaden, die de kernen met bepaalde voorzieningen verbinden en fietspaden die in eerste instantie zijn bedoeld voor het recreatieve fietsen.

fietsverbindingen kern-voorziening

- in principe moet men langs tenminste twee verschillende fietspaden de voorzieningen kunnen bereiken (keuze-mogelijkheid). Combinaties van deze keuzemogelijkheid in verband met andere voorzieningen liggen daarbij voor de hand,
- één van deze paden moet zo direkt mogelijk van de kern naar de voorzieningen lopen,
- het wegdek is met asfalt verhard.

fietspaden voor recreatief fietsen

- deze kunnen uiteraard samenvallen met de bovengenoemde verbindingen tussen de kernen en onderling tussen de kernen en de voorzieningen,
- op uitzichtpunten en bij doorkijken zijn hier en daar banken als rustpunt gewenst,
- een tracé door een afwisselend landschap is vereist (afwisseling water/land/oever, open ruimtevariatie en begroeiingstypen).

Voetpaden

Ook hier moeten de verschillende paden worden onderscheiden,

voetverbinding kern-voorziening

- in principe moet uit tenminste twee kern-voorziening verbindingen kunnen worden gekozen (combinatie van keuzen met ontsluitingen voor andere voorzieningen is overigens goed denkbaar),
- één verbinding moet zo direkt mogelijk van kern naar voorziening gaan,
- kruisingen met gemotoriseerd verkeer moeten tot het minimum worden beperkt,
- breedte op stille plekken + 1.50 m en bij zeer drukke voorzieningen max. 4.00 m (bosbad); helling niet meer dan 1:25; verharding gewenst.

wandelpaden

- deze kunnen samenvallen met de genoemde voetverbindingen,
- enige wandelpaden moeten worden gesitueerd in relatief stille zones,
- langs de wandelpaden zijn bij uitzichtpunten en doorkijken enige banken gewenst,
- rekening moet worden gehouden met mogelijkheden om hier of daar te kunnen schuilen,
- het wandelpadensysteem moet direkt worden aangesloten op aan te leggen parkeerterreinen voor grote voorzieningen,
- afwisseling van de visuele omgeving is vereist.

Voetsporen door natuurlijk gebied

Dit is de laagste orde van verbindingen.

De eisen zijn derhalve minimaal. Het gaat slechts om een opening in de beplanting waar recreanten hun eigen weg kunnen zoeken door het "natuurlijk" terrein. Dit betekent dat op deze plekken t.z.t. de ondergroei wordt verwijderd en dat het overige dicht beplante terrein kan worden betreden.

Wat betreft de verbindende functie moeten deze sporen door het gehele gebied voorkomen, zodat men van de ene open plek naar de andere kan komen zonder gebruik te moeten maken van de fiets- of voetpaden. Aansluiting op het Flevospoor verdient de voorkeur.

Ruiterpad

- onderdeel van een in de toekomst te realiseren net van ruiterpaden in Almere,
- maakt de verbinding van twee buitenrij-gebieden bij uitstek, namelijk de Almeerder Hout en de Pampushout, mogelijk,
- door middel van een juiste tracering kan de ruiter door het landschap geleid worden zonder conflicten met andere recreatievormen of vernieling van de natuur.

Betreedbare oevers

De combinatie water-land is van oudsher zeer belangrijk gebleken. Als een der meeste oorspronkelijke ontsluitingen in Nederland geldt het jaagpad, waarlangs ook tal van recreatieve activiteiten plaatsvinden (vissen, zwemmen, zitten kijken, etc.). Ook als ontsluitingsroute naar oever- en watergebonden voorzieningen is een dergelijk pad aantrekkelijk en functioneel.

Voor de relatief drukke gedeelten van het plangebied is daarom een voetpad langs de oevers gewenst; voor de relatief stille gedeelten is het betreedbaar zijn van een (gemaaide) oever voldoende.

Vaarwater

Door de peilverschillen in het gebied zijn er ten aanzien van het recreatief gebruik van het water tamelijk veel beperkingen. Open verbindingen met het omringende gebied zijn niet altijd mogelijk zonder (kostbare) maatregelen. Dit gegeven leidt tot een zeer beperkte functie van het ontwateringssysteem voor de recreant, nl. "kijk"water. Dit geldt voornamelijk voor de tochten. De Centrale Plas heeft uiteraard een veel ruimere functie, vooral als de verbinding met het afwateringskanaal (Almere-Haven/Hoge Vaart) gerealiseerd wordt. Deze verbinding stuit echter op bezwaren, vooral door de hoge kosten die aan de noodzakelijke aanleg van een sluis verbonden zijn. De verbinding is echter uit het oogpunt van de recreatie bijzonder gewenst, vooral ook in verband met "ontsluiting" van de Centrale Plas. Het verdient verder aanbeveling om de waterlopen geschikt te maken voor meer recreatieve activiteiten, zoals spelevaren met kano's, rubber bootjes en vloten, voor vissen en voor schaatsen. Deze activiteiten verhogen de attractiviteit van het gebied in zijn geheel en vormen een voortzetting van het stedelijk grachtenstelsel in de Buitenruimte. Er moet daarom gestreefd worden naar zo min mogelijk barrières, zodat tochtjes vanuit de kernen mogelijk zijn. Uit dit oogpunt bezien is het doorbreken van de Muiderweg ter hoogte van de kruising met de gracht uit Almere-Haven gewenst. In dit kader is realisering van een overhaal bij de peilafscheiding en T-I-3 eveneens van essentieel belang.

Enige technische eisen waaraan de tochten in het plangebied zouden moeten voldoen:

- breedte minimaal 6.50 m,
- diepte minimaal 0.50 m,
- hoogte van bruggen ten opzichte van het wateroppervlak minimaal 1.50 m,
- oeverhoogte maximaal 0.50 m (liefst afwisselend afgewerkt).

Aanplant

De te verrichten inrichtingswerkzaamheden met betrekking tot de beplanting richten zich vooral op:

- het oeverpark,
- het schiereiland,
- de strook tussen tocht T-I-3 en de A6. Een bosrand, aansluitend bij de bosstrook op de FZ-kavels, kan hier een aantrekkelijke aanvulling vormen (zie bijlage 8, omgevingsplan A6),
- detailinrichting van voorzieningen en hun omgeving.

Tijdige inplant is uiteraard gewenst.

Ruimtebalans 2000

Deze ruimtebalans is een uiterst globale benadering van de verwachte ruimtelijke situatie in 2000. Ze dient voornamelijk ter illustratie van de veranderingen die in het Middengebied plaats (gaan) vinden.

	1980	2000
bos en overige beplanting	125 ha	105 ha
park		20
verwilderd terrein		20
voorzieningen (incl. oeverpark)		35
Centrale Plas	42	70
landbouw	17	17
infrastructuur	56	81
nog niet ingerichte oeverhoeken en werk in uitvoering	108	-
Plangebied totaal	348 ha	348 ha

6.2 Karakteristiek van de deelgebieden

DEELGEBIED A

karakter - activiteiten : landbouw, wandelen, fietsen

- landschapsbeeld : zeer gevarieerd

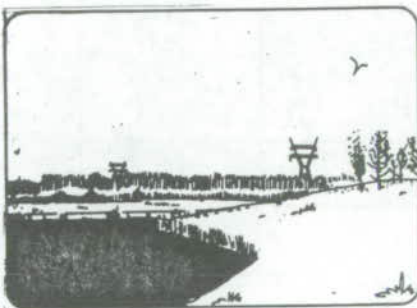
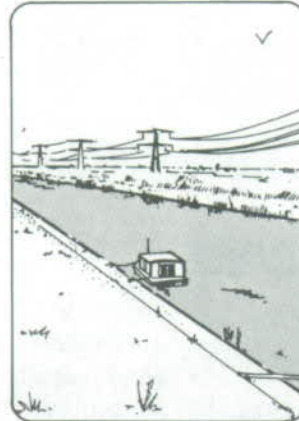
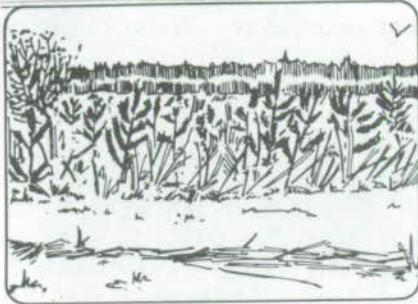
- gebruiksintensiteit: overwegend extensief

- randvoorwaarden : kernbebouwing Almere-Stad, A6, hoogspanningsleiding

- ontsluiting :

voet	✗
fiets	✗
auto	✗
o.v.	

Gewenste landschapstypen in deelgebied A

Voorzieningen en jaar van realisering

1. vanaf '82 - tuincentrum c.s.

DEELGEBIED B

- karakter - activiteiten : wandelen, fietsen, vissen, watersport
- landschapsbeeld : weinig gevarieerd
- gebruiksintensiteit: extensief
- randvoorwaarden : bos, Kromslootpark, uitzichtheuvel (puinstort), A6, woonbebouwing Almere-Haven
- ontsluiting :

voet	✕
fiets	✕
auto	✕
ov.	

DEELGEBIED C

- karakter - activiteiten : spel, sport, watersport, vissen, wandelen, oeverrecre.
- landschapsbeeld : zeer gevarieerd (park), grote open ruimtes
- gebruiksintensiteit: druk
- randvoorwaarden : KHW Almere-Stad, A6, tochtverbreding, westelijke groene wig Almere-Haven
- ontsluiting :

voet	✕
fiets	✕
auto	✕
ov.	

Voorzieningen en jaar van realisering:

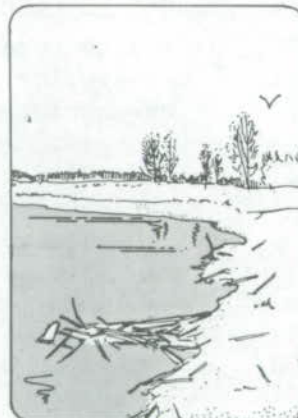
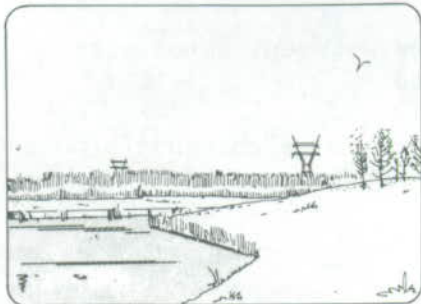
1. '80/'81 - tochtverbreding 1 ha
2. '81 - eenvoudige aanlegmogelijkheid
3. '81 - overhaal gecombineerd met peilscheiding/fietsbrug
4. '81 - visoever
5. '81 - speelweide (oevergebonden) 0,5 ha, spelvoorzieningen
6. '81 - zandspeelheuvel ca. 15 x 15 x 3 m als veilig substituuat voor spel op braakliggend terrein
7. vanaf '81 - bijstand in de nabijheid van het nutstuinencomplex FZ 91
8. vanaf '81 - padvindersterrein
9. '82 - picknickplaats (bij de speelweide)
10. vanaf '83 - toilet en watertappunt
11. na '85 - verkeerstuin, een reservering van maximaal 2 ha

DEELGEBIED D

- karakter - activiteiten : wandelen, fietsen, spel
- landschapsbeeld : weinig gevarieerd, kleine open ruimtes
- gebruiksintensiteit: matig extensief
- randvoorwaarden : woonbebouwing Almere-Haven, bos
- ontsluiting :

voet	✕
fiets	✕
auto	
ov.	

Gewenste landschapstypen in deelgebied B

Voorzieningen en jaar van realisering:

1. '81 - speelweide (landgebonden) 0,5 ha

DEELGEBIED E

- karakter - activiteiten : wandelen, vissen, watersport
- landschapsbeeld : matig gevarieerd
- gebruiksintensiteit: extensief
- randvoorwaarden : A6, T-I-3, bos
- ontsluiting :

voet	✗
fiets	
auto	
ov.	

DEELGEBIED F

- karakter - activiteiten : spel, wandelen, watersport, vissen, oever-
recreatie
- landschapsbeeld : weinig gevarieerd, kleine open ruimtes
- gebruiksintensiteit: druk
- randvoorwaarden : tochtverbreding, A6, kernbebouwing Almere-
Haven, stadsranduitloopgebied
- ontsluiting :

voet	✗
fiets	✗
auto	✗
ov.	

Voorzieningen en jaar van realisering:

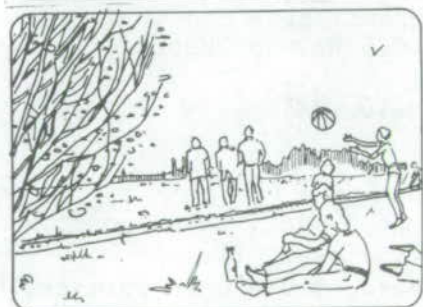
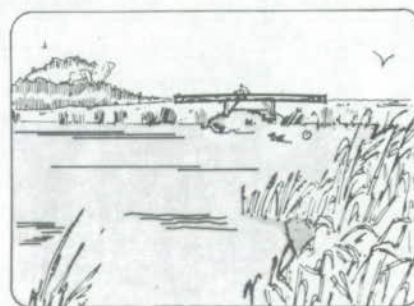
1. '80/'81 - tochtverbreding 0,5 ha
2. '81 - eenvoudige aanleggelegenheid
3. '81 - eenvoudige tewaterlaatplaats voor kano's, vis-,zeil- en
roeibootjes
4. '81 - visoever, visplaats voor gehandicapte sportvissers
5. '81 - speelweide (oevergebonden) 0,5 ha. spelvoorzieningen
6. '81 - trapveld
7. '82 - picknickplaats (bij de speelweide)

DEELGEBIED G (zie ook bijlage 9)

- karakter - activiteiten : sport (zwemmen), spel, watersport, wandelen,
strandbezoek, vissen, fietsen
- landschapsbeeld : zeer gevarieerd, grote open ruimtes, oeverpark
- gebruiksintensiteit: zeer druk
- randvoorwaarden : Centrale Plas, A6, KHW Almere-Haven (knoop-
punt), hoogspanningsleiding, o.v. baan
- ontsluiting :

voet	✗
fiets	✗
auto	✗
ov.	✗

Gewenste landschapstypen in deelgebied C

Voorzieningen en jaar van realisering:

1. '80 - reservering met stadsdeel- en stadsfunctie (2 ha) voortkomend uit het plan voor groengebied 2Q
2. '80 - reservering met buurt- en wijkfunctie (1ha) voortkomend uit het plan voor groengebied 2Q
3. '83 - eenvoudige aanleggelegenheid
4. '83 - oeverpark totaal 10 ha (incl. dagcamping 1 ha), geschikt voor zeer intensief gebruik, grote open ruimtes, grasstrand en bodembeloop geschikt voor zwemmen en spartelen; toilet en watertappunt aanwezig; picknickplaats
5. '83 - spartelbak 0,1 ha, grillig gevormd, schoon water
6. '83 - reservering bosbad 5-6 ha parkgebied (zie bijlage 10)
7. '83 - eerste fase parkeerruimte t.b.v. bosbad en oeverpark, eindsituatie ca. 2,5 ha
8. '84 - windsurfcentrum, 0,02 ha bebouwing, 0,15 ha parkeren, later eventueel te combineren met teleski-accommodatie
9. '85 - jachthaven 3 ha totaal - 250 natte ligplaatsen
parkeren 0,5 ha - 150 - 200 bootjes op de wal
10. '85 - jeugdherberg of vergelijkbare voorziening, 0,9 ha
11. na '85 - reservering teleski, 8 ha water en 0,2 ha parkeren

DEELGEBIED H

- karakter - activiteiten : wandelen, watersport
 - landschapsbeeld : matig gevarieerd, kleine open ruimtes
 - gebruiksintensiteit: extensief
 - randvoorwaarden : bos, eiland
 - ontsluiting :

voet	✕
fiets	✕
auto	
ov.	

6.3 Beheersaspecten

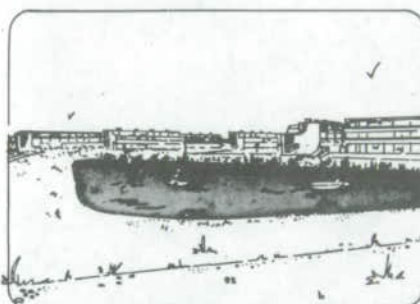
Vooruitlopend op de resultaten van een nog te verrichten studie naar de meest geschikte beheersvorm voor de Buitenruimte en delen daarvan worden in deze slotparagraaf enkele suggesties gedaan die in voorkomende gevallen alvast een (mogelijk tijdelijke) oplossing kunnen bieden voor ontstane problemen op het gebied van personeel, outillage, financiën/exploitatie en administratie.

6.3.1 Beheersvormen

- Overheidsbedrijf

Deze beheersvorm wordt meestal toegepast voor de meest uiteenlopende sportaccommodaties, kinderboerderijen, watersportaccommodaties, zwembaden, en steeds meer voor kampeerterreinen en dagrecreatieterreinen. Deze beheersvorm kan het algemeen gebruik het beste waarborgen. Het bestuur heeft de exploitatie geheel in de hand, men beheerst het tarievenbeleid. Anderzijds is de kostenstructuur, ook voor overheidsbedrijfsvoering, een voortdurende zorg.

Gewenste landschapstypen in deelgebied D

- Verenigingen of stichtingen op ideële basis

Voorbeelden hiervan zijn o.a. Natuurmonumenten, Sportfondsenbaden, Jeugderbergen en vele exploitaties van recreatiebedrijven door organisaties met levensbeschouwelijke uitgangspunten.

Deze beheersvorm wordt toegepast voor alle soorten van accommodaties voor recreatie. De naam en de doelstelling van deze organisaties zijn echter niet altijd meer in overeenstemming met de werkelijkheid. De ideële basis kan door de tijd verbleken en dan bijvoorbeeld ten onrechte worden voorgewend om faciliteiten en steun van de overheid te krijgen.

- Verenigingen op eigen belang van de leden gericht

Dit zijn de meeste sportclubs en watersportverenigingen. Deze organisaties zijn een krachtige basis voor het ontwikkelen van activiteiten in groepsverband.

De educatieve, sociale en maatschappelijke functie van deze organisaties is van grote betekenis.

Het gebruikmaken van het vermogen tot improviseren en de flexibiliteit van verenigingen ligt voor de hand. De vereniging zal daartoe enige rechtszekerheid behoeven; de RIJP moet garanties inbouwen dat verenigingsexploitatie niet in beslotenheid ontaardt.

- Zelfstandig ondernemer

Opereert meest in de sectoren waar een klein of middelgroot bedrijf enige rentabiliteit kan bereiken: horecabedrijven, jachthavens, maneges, kampeerterreinen, enz. De inzet van de ondernemer, de vakkennis en nauwe betrokkenheid zijn voor vele recreatiebedrijven een belangrijke bestaansvoorwaarde.

- Besloten Vennootschappen (B.V.), Naamloze Vennootschappen (N.V.)

Deze exploiteren meestal de kapitaalintensieve projecten en streven naar een zo groot mogelijk rendement zoals de grotere bungalowterreinen, kampeerterreinen en jachthavens.

6.3.2 Het praktische gebruik van beheersvormen

Het uitgangspunt voor het Middengebied is, dat de overheid de eigenaar is van alle voorzieningen en dat het geen eigendomsrechten zal overdragen aan verenigingen of particuliere ondernemingen, vanwege de garantie voor openbaarheid.

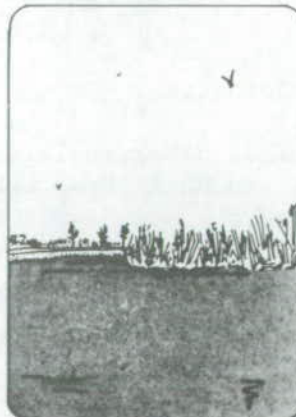
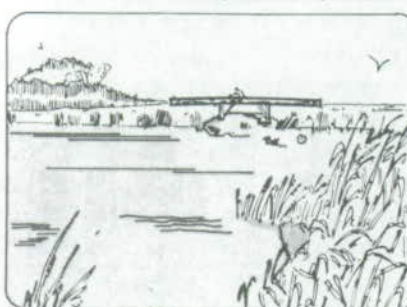
A. Overheidsexploitatie

Het bestuur kan het beheersbeleid geheel besturen doch alle investeringen komen ten laste van de RIJP of haar rechtsopvolger. Voorts moet de leiding van het beheer zeer kostenbewust zijn. De loonkosten vormen meestal het belangrijkste onderdeel van de kosten van een recreatiebedrijf.

B. De RIJP of haar rechtsopvolger geeft een vergunning uit aan exploitierende vereniging of particulier

Voor een exploitant is dit een te wankel basis om enige investeringsgeneigdheid te tonen, de RIJP zal veel moeten investeren. De exploitatie

Gewenste landschapstypen in deelgebied E

is echter "uitbested" dus zijn de financiële risico's op de gewone dienst geringer. Dit biedt een oplossing voor bijvoorbeeld verkooppunten, eenvoudige consumptiekiosk etc. doch is een weinig geschikte basis voor een beleid op lange termijn.

C. De RIJP of haar rechtsopvolger verhuurt aan exploiterende vereniging of particulier.

In principe is voor een verhuring een zeer groot aantal varianten mogelijk in omvang en rechten van de verhuring en beschrijving in de overeenkomst en duur van de huurperiode.

Indien men enige investeringsgeneigdheid van de exploiterende vereniging of exploitant verwacht moet de huurovereenkomst solider en duurzamer worden overeengekomen. Een huurtermijn van 6 tot 30 jaar is dan gebruikelijk. Er moet op gelet worden dat mogelijkheden tot (tussentijds) opzeggen, ontbinding van de overeenkomst, wijzigen van voorwaarden en de huursom nauwgezet bij overeenkomst worden vastgelegd. Deze zijn beperkter naarmate meerdere investeringen door de huurder zijn gedaan.

D. De RIJP of haar rechtsopvolger geeft basisvoorzieningen in erfpacht uit aan vereniging of particulier ondernemer

Uitgifte in erfpacht houdt in feite in dat een deel van de aan de eigenaar rechtens toekomende beschikkingsmacht, door de eigenaar afgestaan wordt aan de pachter.

De overheid investeert in het Middengebied echter grote bedragen in basisvoorzieningen. Derhalve is op zakelijke, sociale en maatschappelijke gronden een blijvende beheersing van de exploitatie vereist. Bij inschakeling van zowel verenigingen als ondernemers moet een erfpachtsovereenkomst duidelijk op dit basisgegeven worden geënt.

Een nauwgezet opgestelde erfpachtsakte met zeer concrete voorwaarden over o.a. regels inzake overdracht is absoluut noodzakelijk om de exploitatie blijvend te laten voldoen aan de doelstellingen van het gebied. Van de erfpachter kan echter in ruil voor de geboden zekerheden een ruimere bereidheid tot investeren worden verwacht, dit kan een motief zijn om toch voor bepaalde accommodaties een uitgifte in erfpacht niet uit te sluiten.

6.3.3 Beoordelingscriteria voor de keuze van een beheersvorm voor een bepaalde accommodatie

Bij het bepalen van de meest gewenste beheersvorm van de exploitatie van accommodaties kan rekening gehouden worden met diverse factoren.

A. Het ontbreken van een directe relatie tussen opbrengsten en kosten

De exploitatietekorten moeten indirect worden gefinancierd uit gemeenschapsgelden. Een overheidsexploitatie ligt in deze situatie voor de hand zodra het totale tekort een relatief grote omvang aanneemt.

B. De personeeltechnische en organisatorische eisen die aan de exploitatie worden gesteld.

Voorbeelden van deze problemen zijn: onregelmatige arbeidstijden (ook weekenden), relatief teveel loonkosten, teveel gevarieerde vakkennis op de accommodatie nodig.

Gewenste landschapstypen in deelgebied F

C. Financiële risico's in de investerings sfeer

Hiermede wordt de situatie bedoeld, dat de investeringen, vergeleken met de omvang en het rendement van de geëxploiteerde accommodatie relatief hoog zijn.

D. Financiële risico's in de exploitatie

Voorbeelden hiervan zijn: afhankelijkheid van het seizoen, bepaalde voorkeuren van het publiek, aandeel van de loonkosten.

E. Structuur en sfeer van het verenigingsverband

Dit is een belangrijk aspect voor de verenigingen die bijvoorbeeld de jachthaven willen huren. Er moet dus gekeken worden naar de grootte van de kans dat een hurende of pachtende vereniging een elitair of besloten karakter aanneemt en aldus een beleid zal gaan voeren dat strijdig is met de doelstellingen van het gebied.

F. Vakkennis ondernemer

Er zal bekeken moeten worden of de mate van vakkennis en toewijding van de exploitant enige garantie kan bieden, dat het te voeren beleid in overeenstemming met de doelstellingen is.

6.3.4 Beheersvorm voor het Middengebied

Als centraal beheersorgaan, dat belast wordt met het beheer en onderhoud van (deel) gebieden lijkt de stichtingsvorm het meest geschikt. Een stichting beoogt met een daartoe bestemd vermogen een bepaald doel te verwezenlijken. Dit doel zou voor de Stichting Middengebied omschreven kunnen worden met het in het Ontwerp-Structuurplan Buitenruimte genoemde streven "de Buitenruimte functioneel, en daarmee ook visueel ruimtelijk, met de verschillende kernen van Almere een samenhangend geheel te laten vormen". Wil dit uiteindelijk lukken, dan zal de Buitenruimte eigenlijk van het begin af aan voor de bewoners iets te zeggen moeten hebben. Men zal er gemakkelijk moeten kunnen komen per fiets of te voet; er zullen bestemmingen moeten liggen waaraan belang wordt gehecht en er zal vooral ruimte, gelegenheid en daarmee een duidelijke stimulans moeten kunnen worden gevonden voor het ontplooiën van initiatieven". Hiervan afgeleide nevendoelen voor het Middengebied kunnen zijn:

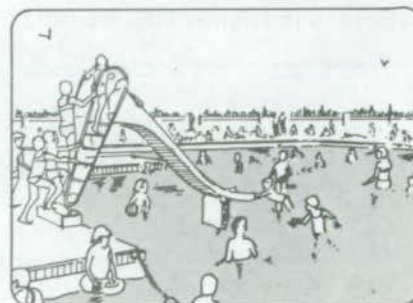
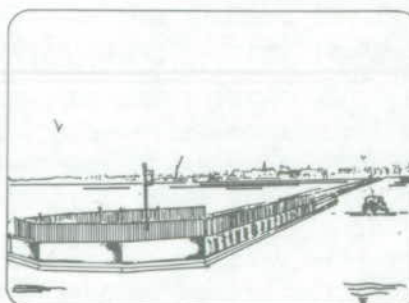
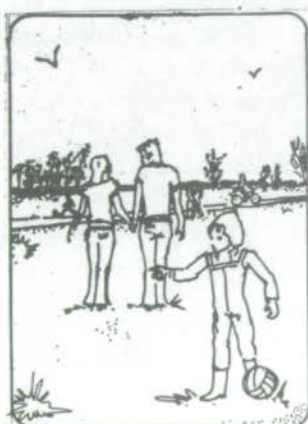
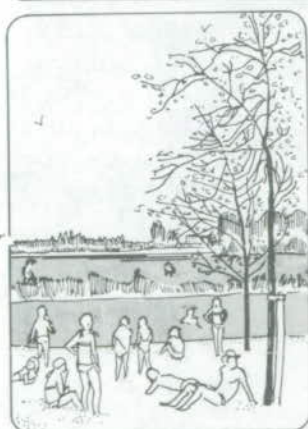
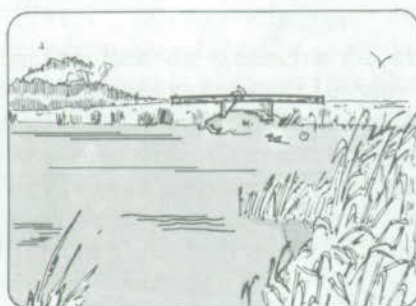
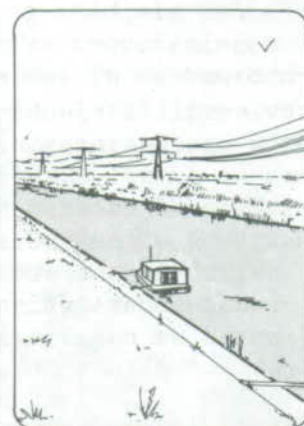
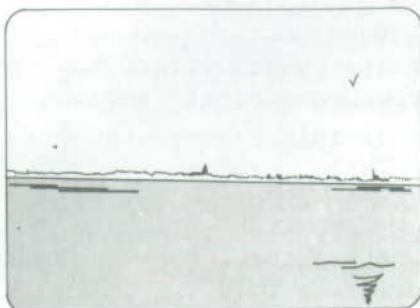
- het bevorderen van bevolkingsparticipatie (zie § 6.3.5)
- het nastreven van openbaarheid en toegankelijkheid
- het beheren van reserveringen en tijdelijke bestemmingen
- het garanderen van verscheidenheid

een en ander uiteraard in het kader van het inrichtingsthema "verbinding gebied". Bij een andere beheersvorm is de kans groot dat deze doelstellingen in een later stadium te zeer vervagen. Het Middengebied hoeft niet het enige beheersgebied van een stichting te zijn.

De Stichting zal een "gemeentelijk dienst" zijn en als zodanig aanvaankelijk onder de RIJP ressorteren.

In het Stichtingsbestuur zullen vertegenwoordigers van de RIJP, het O.L. "ZIJP", particuliere belanghebbenden en de bevolking plaats moeten hebben. Het Stichtingsbestuur zal een uitvoerend orgaan in het leven moeten roepen,

Gewenste landschapstypen in deelgebied G

dat belast zal zijn met het beheer en onderhoud van het gebied als geheel; o.a. de eventuele uitgifte in pacht/verhuur van de diverse voorzieningen. Wanneer dit gebeurt, zal er op toe moeten worden gezien dat in de huurcontracten duidelijke clausules opgenomen worden, zodat de doelstellingen van het Middengebied niet in gevaar komen en de openbaarheid gegarandeerd wordt. Nodig zijn ruimte, tijd, aanpassingsvermogen en grote flexibiliteit in organisatie, beheer en onderhoud en vooral een aangepaste personeelsbezetting met een groot improvisatievermogen. Hier is vaak aan verbonden de noodzaak tot het hanteren van sociale tarieven voor het gebruik van accommodaties en voorzieningen: het verstrekken van doelgerichte en stimulerende subsidies en het nemen van initiatieven om gewenste ontwikkelingen te bevorderen of te realiseren of, soms, af te remmen.

6.3.5 Vrijwilligersorganisatie

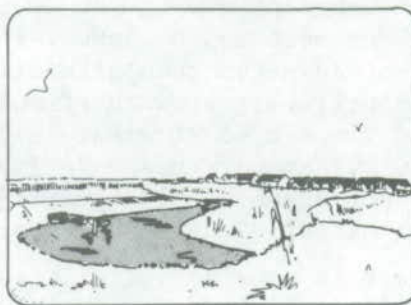
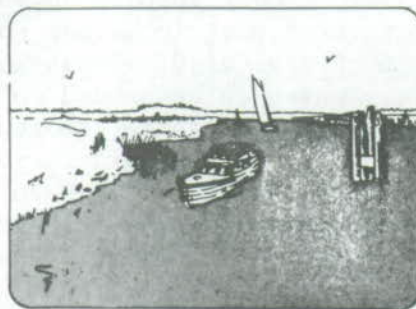
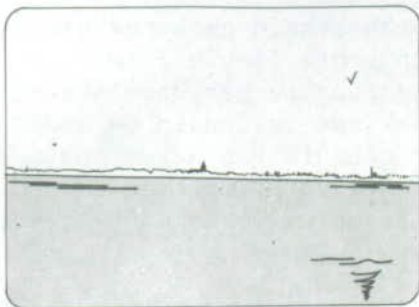
Geheel in overeenstemming met de gedachte de stedelingen bij de Buitenruimte te betrekken moet aan de beheersinstantie van het Middengebied een taak op het gebied van natuurreducatie/milieu-interpretatie toegekend worden. Dit zal zeker vrijwilligerswerk stimuleren. Deze vorm van participatie kan bijvoorbeeld via een soort vakature-bank de onderhoudstaak sterk verlichten. Het vrijwilligerswerk maakt de laatste jaren een stormachtige ontwikkeling door. Op het ogenblik zijn jaarlijks ca. 15.000 vrijwilligen in natuur en landschap actief. Redenen hiervoor zijn:

1. Het werk is voor de vrijwilligers zèlf erg waardevol uit een oogpunt van educatie en actieve recreatie,
2. Vrijwilligers kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het natuur- en landschapsbeheer, vooral gezien de enorme achterstand aan beheerswerkzaamheden en de sterk onvoldoende beschikbare middelen bij beheerders.

Vooraf vanaf 1972 zijn er - naast activiteiten onder auspiciën van enkele landelijke organisaties - veel vrijwilligersgroepen ontstaan die zich inzetten voor het natuur- en landschapsbeheer in de eigen woonomgeving. Het betreft hier zowel speciaal voor dit doel opgerichte groepen alsook bestaande organisaties op het gebied van natuur en milieu, alsmede allerlei andere maatschappelijke groeperingen. Een voordeel van een dergelijke grote verscheidenheid is dat vrijwilligers met uiteenlopende achtergronden en motieven zich voor dit werk inzetten. De groepen opereren over het algemeen geheel zelfstandig bij het werven van werk, het selecteren van werkobjecten, het leggen van contacten naar agrariërs, het voorbereiden van werkplannen en het uitvoeren van werk. Zij regelen ook zelfstandig de publiciteit, materiaal- en gereedschapsvoorziening, de houtafzet, de financiën, voorlichting, educatie en de begeleiding.

Voor de oprichting en organisatie van een dergelijke "Vrienden van het Middengebied"-vereniging valt te denken aan een regeling met het wijkopbouwwerk van de kernen. Men zou per eenheid diverse stukken Buitenruimte kunnen "adopter". Dit alles is echter nu nog toekomstmuziek.

Gewenste landschapstypen in deelgebied H

Fasering en aanbevolen beheersvorm van bestemmingselementen en vestigingen in het Middengebied		uiteindelijke beheersvorm			
voorziening		jaar van realisering	overheid	vereniging	particulier
watergebonden	vaar-/schaatsroute	p.m.	x		
	eenvoudige aanlegmogelijkheid	'81	x		
	overhaal	'81	x		
	tewaterlaatplaats	'81	x		
	tochtverbreding (plas)	'80/'81	x		
	Centrale Plas	vanaf '81	x		
	tochten	p.m.	x		
	téleski	na '85		x	x
	zeilschool/surfstrand	'84		x	x
	jachthaventje	'85		x	
oevergebonden	(invaliden-) visplaats	'81	x		
	visoevers	'81	x		
	tochtverbreding (plas)	'80/'81	x		
	Centrale Plas (sparteloever)	'83	x		
	tochten	p.m.	x		
	toilet/drinkkranen	vanaf '83	x		
	speelweide	'81	x		
	paden (incl. ruiterspad)	('84)	x		
	spartelbak/bosbad	'83	x		x
	oeverpark	'83	x		
landgebonden	zeilschool/surfstrand	'84		x	x
	dagcamping	'83	x		
	verwilderd terrein	p.m.	x		
	verwilderd terrein	p.m.	x		
	zandspeelheuvel	'81	x		
	verkeerstuin c.s.	na '85	x		x
	bijenstand	vanaf '81		x	
	padvindersterrein	vanaf '81		x	
	toilet/drinkkranen	vanaf '83	x		
	tuincentrum c.s.	vanaf '82			x
	speelweide	'81	x		
	picknickplaats	'82	x		
	paden (incl. ruiterspad)	('84)	x		
	spelvoorzieningen	'81	x		
	trapveld	'81	x		
	park	'81	x		
	jeugdherberg/horeca	'85		x	x
	bos	'81	x		
	dagcamping	'83	x		
	P.M. midgetgolfbaan	p.m.		x	x

Geraadpleegde literatuur

1. I. Ackermans	Het stadsrandgebied van Almere-Haven in 1979, concept onderzoekersverslag.
2. Ing. H. Bergsma	De sportvisserij en haar voorzieningen. Tijdschrift K.N.H.M.p. 332, 1973.
3. E.R. van Brederode	Vrijwilligerswerk in natuur en landschap, Recreatievoorzieningen nr. 3, 1979.
4. J.W.C. Bruggenkamp	Omgevingsplan A6 in Almere, m.n. het Middengebied, 1979.
5. Commissie aangepaste visplaatsen (N.V.V.S.)	Vissen voor gehandicapten, 1979.
6. Cultuurtechnische Vereniging	Technische aspecten openlucht recreatie, 1973.
7. P. Davelaar, W.M. Gerretsen	Een kader voor een programma voor het gebied met bijzondere bestemming ten westen van Almere-Haven, interne notitie RIJP, 1979.
8. J.F. Dekkers, R.W.F. van Vuuren	Het Zuigerplaspark, een onderzoek naar het recreatieve gebruik van het Zuigerplaspark bij Lelystad, werkdocument 1977-119 Ca.
9. Dienst der Gemeenteplantsoenen, Afd. Jeugd, Sport en Recreatie 's-Gravenhage	Groenstructuren, 1979.
10. Dienst van Stadsontwikkeling Rotterdam	Het bezoek aan het Kralingse Strandbad, 1972.
11. W.J. Diggele, D. Eisma	Bussloo 1976, een onderzoek naar het gebruik van het dagrecreatie-objekt Bussloo, 1977.
12. Eindrapport van de gespreks-groepen "Groene Zoom Schalkwijk"	"De groen zoom moet groen blijven", 1977.
13. P.J. Ente, H. Witteveen	De bodem van het Almere-gebied en de geschiktheid voor land-, tuin-, bosbouwkundig- en natuurlijk gebruik, RIJP-rapport 1977-32 Abw.
14. D. Epke	De Horeca in het Almere van 1985, werkdocument 1977-117 Ca.
15. E. Flooren	Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet, Delphi-onderzoek ten behoeve van prognoses inzake de openluchtrecreatie in Almere, skriptie N.W.I.T., 1976.
16. J.W. Fonk	Kunstwerken in de A6 tussen de Hollandse Brug en de Knardijk, werkdocument 1978-105 Ca.
17. J.W. Fonk	Fasering ontsluiting Almere-Haven en Almere-Stad in de omgeving van de A6, werkdocument 1978-310 Ca.
18. J. Gehl	Leven tussen huizen, 1978.
19. Gemeentebedrijven Zoetermeer	Voorstudie Rekreatiegebied West, 1973.
20. Gemeente Hilversum (Bureau Soc. Wetensch. Onderzoek)	Recreatie op een zondag in het Spanderswoud, 1967 en 1976.

21. Gemeentelijke Dienst voor de Stadsontwikkeling te 's-Gravenhage Haagse Bos, Zuiderpark, Clingendael, een onderzoek naar de herkomst van bezoekers, 1972.
22. Gemeente Spijkenisse Welzijnsplanning, 1979.
23. K.H.B. Geudeker,
A.J.A.M. Scholvinck Bosbad Almere, interne notitie RIJP, 1978.
24. M. Geverinck Een open rekreatiesportpark in Almere, aanbevelingen en financiële consequenties, werkdocument 1978-123 Ca.
25. Ir. L.M. Haasteren Vormgeving en inrichting van viswater, Recreatievoorzieningen nr. 6, 1977.
26. A. Hall Management in the urban fringe Countryside Recreation Review, nr. 1, 1976.
27. H.A.B.G. van Haren Openluchtrecreatie in strand- en zwembaden: verschillen?, N.W.I.T.-skriptie, 1978.
28. J.J. van de Hoef Visplaatsen in Oostelijk Flevoland, Recreatievoorzieningen nr. 3, 1973.
29. A.M. Hofstede Programma van eisen voor het tweede sportveldencomplex in Almere-Haven, 1977.
30. M. Houtzager Recreatie in Stadsrandgebieden, werkdocument 1979-172 Ca.
31. L. Jongkind Lelysteedse kanten, een onderzoek naar de stadsrandzone van Lelystad, werkdocument 1979-107 Ca.
32. H.A. Katteler Het parkbezoek, een onderzoek naar kenmerken en gedrag van parkbezoekers, Recreatie nr.8, 1975.
33. W. Kleinsmann Sportvissen in Almere, interne notitie PBA, 1979.
34. G.J. Klerks,
A.G. van de Weerd Het gebruik van het Amsterdamse Bos, 1973.
35. Lelystad: Straks een echte gemeente, artikel in B.Z.G., jaargang 6 nr. 4, 1979.
36. M. Loenen Natuur in de stad, werkdocument 1975-378 Bf.
37. F.M. Maes e.a. Basisplan voor openluchtrecreatie en natuur en landschap in het Gooi, 1974.
38. Th. J.J. van Miltenburg Openluchtrecreatie rond Almere, werkdocument, 1977.
39. A. Paridaen Galoppé in Almere, werkdocument 1978-356 Ca.
40. P.B.N.A. Openluchtrecreatievoorzieningen, 29.00-04.0.
41. J.C. van der Perk
J.L.M. van der Voet Stedelijke recreatie, WIRO-rapport 7, 1979.
42. Programmering Almere-Stad Bedrijventerrein 2V "Gooisekant", werkdocument 1977-279 Ca.
43. Programmering Almere-Stad Programma van eisen woongebied 2B9a, werkdocument 1979-14 Ca.
44. Programmering Almere-Stad Programma van eisen woongebied 2B9b, werkdocument 1979-41 Ca.

45. Programmering Almere-Stad Programma van eisen woongebied 2B9c, werkdocument 1979-42 Ca.
46. Programmering Almere-Stad Programmatische notitie t.b.v. woongebied 2B9d, werkdocument 1979-55 Ca.
47. Programmering Almere-Stad Groengebied 2Q te Almere-Stad, werkdocument 1979-57 Ca.
48. Provinciale Raad voor de Recreatie en Natuurbescherming in Zuid-Holland Stedelijke Rekreatie, 1978.
49. W.J.C. Ruurs Onderzoek naar het recreatieve gebruik van de Delfste Hout, Recreatie nr.6, 1976.
50. Rijksdienst IJsselmeerpolders Toelichting bij bestemmingsplan industrieterrein gebied I.K. ("De Steiger"), 1975.
51. Rijksdienst IJsselmeerpolders Ontwerp Struktuurplan Almere, 1978.
52. Rijksdienst IJsselmeerpolders Het landelijk gebied van Flevoland, RIJP-rapport 1976-26 Bbw.
53. Rijksdienst IJsselmeerpolders Almere-Stad groenstructuur woongebied 2B-zuid en groengebied 2Q, 1979.
54. Rijksdienst IJsselmeerpolders Konsept-plan tot regeling van de bebouwing en de bestemming van het gebied: de Gouwen, 1979.
55. Rijksdienst IJsselmeerpolders Konsept-plan tot regeling en der bestemming van gronden: Kromslootpark, 1979.
56. Rijksdienst IJsselmeerpolders Ontwerp-Struktuurplan Buitenruimte Almere, 1979 (1980).
57. A.J.A.M. Schölvink Zwemmen in Almere, werkdocument 1978-211 Ca.
58. H.W. Sinke Open water in stedelijke gebieden, WIRO-rapport 8, 1979.
59. Stedebouwkundig Ontwerp Almere-Stad Beknopte toelichting op het globaal plan voor het groengebied 2Q te Almere-Stad, interne notitie PBA, 1979.
60. K.W. Stoel Gevestigde en belangstellende bedrijven in Almere (stand per 1-1-1980), werkdocument 1980-27 Ca.
61. Uitgeverij Samson Planologische Kengetallen, 1978.
62. R. Veldhuis Vissen, visplaatsen, visplassen, WIRO-rapport 4, 1974.
63. J.A. van der Vet Prognoses t.b.v. de openlucht-recreatievoorzieningen in Almere, werkdocument 1976-119 Bf.
64. M. van Weegen Van zandwinningsput tot oeverpark, werkdocument 1979-244 Ca.
65. Werkgroep Wetenschappelijke Afdeling RIJP De waterbeheersing van Almere, werkdocument 1978-37 Abw.
66. J.A. Wezenaar Het recreatielandschap van Almere, werkdocument 1978-70 Ca.
67. J.A. Wezenaar Aanvullingen op het stageverslag recreatie in stadsrandgebieden (wd. 1970-172 Ca), werkdocument 1979-266 Ca.

68. J.A. Wezenaar
Konklusies en Aanbevelingen bij werkdocument 1979-107 Ca. en werkdocument 1979-295 Ca.
69. J.A. Wezenaar
De rand van de stad, in: bundel wetenschappelijke opstellen ter herdenking van 50 jaar RIJP, 1980.
70. J.A. Wezenaar,
A.J. Schölvinck
Programma voor de ontwikkeling van Pampushout, werkdocument 1977-310 Ca.
71. J.A. Wezenaar,
A.J. Schölvinck
Concept-programma voor de rekreatieve inrichting van de Buitenruimte tussen Almere-Haven Almere-Stad, 2 j. (1978).
72. C.M. Zalm
Toelichting beplantingsplan tussengebied Almere-Haven/Almere-Stad, interne notitie PBA, 1977.
73. Drs. J.G. de Zeeuw
Analyse prognosemethodieken op het terrein van de openluchtrecreatie, 1972.

BIJLAGE 1

Globale programma's van eisen van:

. speel- en ligweiden	1.2
. speel- en ligweiden aan het water	1.3
. spartelbak	1.3
. oeverparkoever	1.5
. surfoever	1.5
. helling in het oeverpark	1.5
. dagcamping	1.5
. trapveld met grasveld	1.6
. schuilgelegenheid	1.7
. picknickplaats	1.7
. visoever	1.9
. visplaats voor invalide sportvisser	1.9
. eenvoudige botentewaterlaatplaats	1.11
. eenvoudige aanlegplaats	1.11
. verwilderd terrein	1.11
. bos en bospark	1.12
. ruiterroutes en ruitersporen	1.12
. bijenstandplaats	1.13
. reservering teleskibaan	1.14
. reservering midgetgolfterrein	1.14
. reservering verkeerstuin	1.14

SPEEL- EN LIGWEIDEN

Terreinen met een grasmat, geschikt om te zitten, te liggen en te spelen. Het intensieve gebruik beperkt zich in het algemeen tot het zomerseizoen. Hoge bezettingsgraden komen slechts voor op een beperkt aantal dagen als het weer voor deze vorm van recreatie geschikt is.

- Omvang - de minimale oppervlakte is 0,5-1 ha met een minimale breedte van 20 à 30 meter.
- Capaciteit - van Weegen : 10-35 pers/ha
- Planologische Kengetallen : 50-100 pers/ha
- Cultuurtechnische Vereniging : 100-200 pers/ha
- Aktiviteiten - wandelen, sportbeoefening, buiten zitten/liggen, spelbeoefening, fietsen, naar sport en spel kijken.
- Inrichting - We moeten streven naar een aantrekkelijke en uitnodigende omgeving. Beplanting kan, behalve voor het verkrijgen van de gewenste ruimtelijke indeling, ook zorgen voor een zo gunstig mogelijk microklimaat door beschutting tegen wind en eventueel zon. Enig reliëf wordt vaak als aantrekkelijk ervaren en draagt ook bij in het creëren van beschutte plekken om te zitten of te liggen.
- Meubilering - In eerste instantie afvalbakken, eventueel banken en tafels, speeltoestellen. In tweede instantie ook toiletten.
- Onderhoud - Speel- en ligweiden vragen in het seizoen veel onderhoud, voornamelijk in verband met het afval dat de recreanten achterlaten. Dit afval, veelal in de vorm van verpakkingsmateriaal, dient regelmatig verwijderd te worden om de weide voor de recreant aantrekkelijk te houden. Een juiste keuze van de grasmat en een goede bodemgesteldheid kunnen aanzienlijk bijdragen in beperking van anderssoortig onderhoud, zoals bijv. maaien en enkele ander onderhoudsmaatregelen die, afhankelijk van de gebruiksintensiteit van het veld, worden toegepast zijn: bemesten, prikrollen/verluchten, rollen, vegen, doorzaaien en bestrijding van onkruid en mollen.
- Eisen - De ideale grasmat bestaat uit sterke langzaam groeiende grassoorten. De mat moet veelvuldige betreding kunnen weerstaan en langzaamgroeiend zijn om het noodzakelijke aantal maaibeurten in het groeiseizoen te beperken. Een stevige dichte grasmat verhoogt de stabiliteit van de top-laag en wordt door de recreant als prettig ervaren. Wat betreft de profielopbouw voldoen alle gronden met een goed of redelijk doorlatende, overwegend minerale bovenlaag. Voldoende vochthoudendheid en een draagkrachtige doch niet te harde top-laag zijn vereist. De minimale ontwateringsdiepte bedraagt 0,3 meter bij een drooglegging van 1 meter en een neerslag van 15 mm per etmaal (RIJP-norm: 0,5 bij 1,3 meter).

SPEEL- EN LIGWEIDEN AAN HET WATER

Hiervoor gelden in grote lijnen dezelfde regels als behandeld bij spelen en ligweiden algemeen. De relatie met het water heeft echter wel een uitbreiding van het aktiviteitskalka tot gevolg. De aanwezigheid van water en oever is sterk karakterbepalend en maakt de weide extra aantrekkelijk voor de recreant.

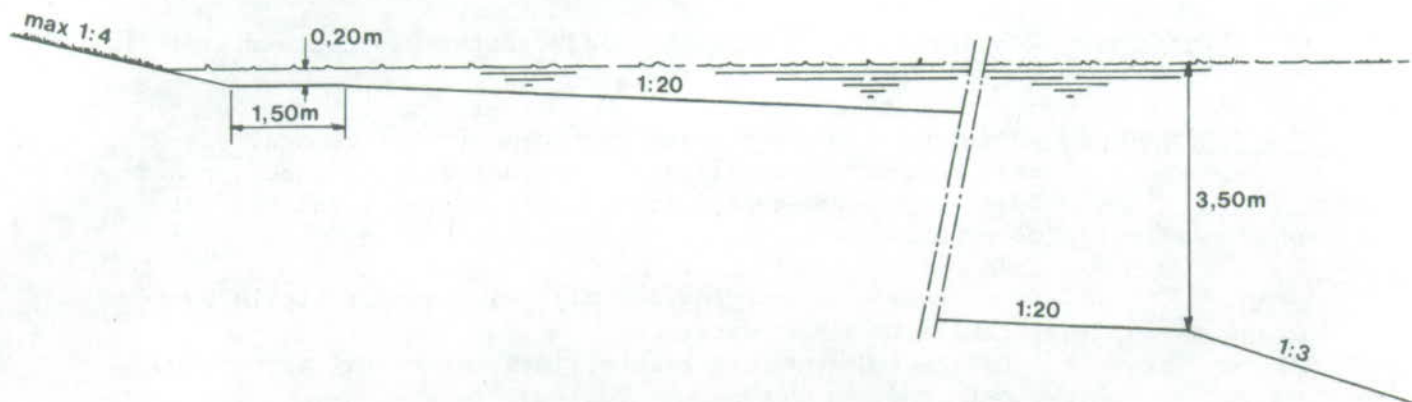
- Capaciteit : De capaciteit is waarschijnlijk groter dan die van gewone ligweiden.
- Aktiviteiten : wandelen, sportbeoefening eventueel incl. zwemmen, vissen, buiten zitten/liggen, spelbeoefening, fietsen, naar sport en spel kijken, strandbezoek (uitsluitend bij het oeverpark).
- Oever : - de oevers moeten glooiend zijn, dus zonder steile overgangen naar het water
- het geheel moet overzichtelijk zijn, vooral in verband met jonge kinderen
- de oever moet afgewerkt zijn met een plas berm van minstens 1 m breed en 0,2 m diep
- als oeverbescherming zijn eventueel rietkragen te benutten (rietzoden, rietstekken)
- er moeten aan de waterkant bij voorkeur geen struiken geplant worden i.v.m. hun aantrekkingskracht op insecten

SPARTELBAK

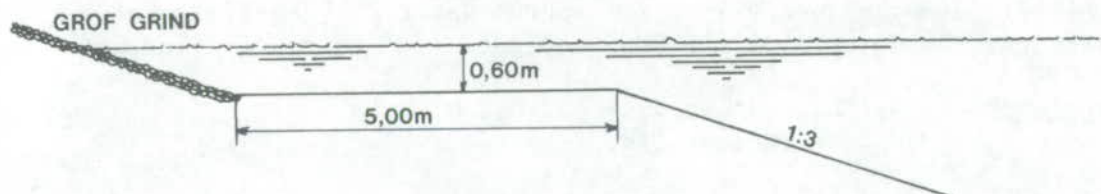
Een grillig gevormde speelvijver met schoon water dat dagelijks kan worden verversd. Om de speelvijver heen bevindt zich een speel-/ligweide.

- Omvang : 0,1 ha, waterdiepte ca. 0,2 m
0,5 ha inclusief de ligweide
- Capaciteit : 250 kleuters (schatting)
- Aktiviteiten : spelbeoefening, buiten zitten/liggen, strandbezoek, kijken naar spel
- Inrichting : een komvormige vijver met gootvormige aan- en afvoer, komvormig duidt hier op vloeiende overgangen. Bij speelvijvers is de randlengte belangrijker dan de oppervlakte. De randlengte is te vergroten door bijv.:
- grillige vorm
 - eilanden en dijkjes
 - goten
- Als speelstrook is een geleidelijke overgang van nat naar droog het meest gewenst.
- Situering en ontsluiting : aangezien de spartelbak mede bedoeld is als een mogelijke aanzet voor het bosbad, is situering binnen het toekomstige bosbad gewenst. De reeds uitgevoerde laan-

PARKOEVER

SURFSTRAND

partijen en padenstelsels dienen hierbij zoveel mogelijk gehandhaafd te blijven. De vijver zal in eerste instantie op een eenvoudige wijze (fietspad) ontsloten kunnen worden.

Meubilering : banken, afvalbakken

OEVERPARKOEVER

Is in grote lijnen vergelijkbaar met de oever zoals beschreven bij spelen ligweiden aan het water. Het grote verschil is dat het oeverpark aan diep water (de Centrale Plas) ligt en de oever een specifieke zwemfunctie heeft. Dit leidt tot een aantal aanvullende eisen, met name met betrekking tot het onderwatertalud. Deze eisen zijn in nevenstaande tekening gevisualiseerd. Het onderwatertalud bestaat uit een diepte van minimaal 1,5 m uit zand. Uitvoering als grasstrand, zandstrandje voor kleuters is gewenst.

SURFOEVER

Een heel specifieke oever, bijvoorbeeld bestaand uit grof rond grind. Dit heeft als voordelen dat een steiler talud mogelijk is, de oever goed beschermd is tegen erosie en het gladde oppervlak de planken niet beschadigt. Het onderwatertalud bestaat tot een diepte van minimaal 1,5 m uit zand.

Capaciteit : 5-10 m oever per surfer

Ontsluiting : een uitstekende auto-ontsluiting is noodzakelijk

HELLING IN HET OEVERPARK

Moet geschikt zijn voor (winter) spel en geeft tevens luwte. Uitzichtmogelijkheid van hieruit over de Centrale Plas is gewenst.

Eisen : hellingshoek minimaal 18° en maximaal 25° , lengte hellingsvlak op het noorden gericht en minimaal 15 m lang, de minimale hoogte bedraagt dan 2,7 m, uitloopvlak ca. 30 m vrij van beplanting.

DAGCAMPING

Bestaat in feite uit een open ruimte met grasmat in de luwte van beplanting en is bedoeld als een eenvoudige voorziening voor de dagrecreatie, overnachten is dus niet toegestaan.

Omvang : 1 ha.

Capaciteit : 100 personen (ha.bruto (norm Nederlandse Kampeerraad)

Aktiviteiten : wandelen, sport-en spelbeoefening, buiten zitten/liggen, fietsen, naar (water) sport kijken

Inrichting en situering : We moeten ook hier streven naar een aantrekkelijke en uitnodigende inrichting. Beplanting zorgt behalve voor het verkrijgen van de gewenste ruimtelijke indeling ook voor een zo gunstig mogelijk micro-klimaat.

Situering in het oeverpark is gewenst, waarbij echter moet worden voorkomen dat caravans en auto's tot de oever kunnen rijden, dit in verband met ontwikkeling tot oeverparkeerplaats en beschadiging van de oever. Er moet echter wel een funktionele relatie met de oever zijn.

Meubilering : afvalbakken, toilet en kraan, picknicktafels en banken, bebording

Eisen : de grasmat moet bestaan uit sterke, langzaam groeiende grassoorten. Een schrale, goed doorlatende top laag en een uitstekende ontwatering zijn noodzakelijk in verband met voldoende weerstand tegen intensief gebruik (berijden) en ter voorkoming van plasvorming.

TRAPVELD MET GRASMAT

Grasvelden met een relatief geringe oppervlakte waarop balspelen (meestal voetbal) worden beoefend buiten het verband van een sportvereniging. Het gebruik is minder seizoensgebonden dan dat van bijv. ligweiden en vindt daardoor ook onder minder gunstige weersomstandigheden plaats.

Omvang : de minimale afmetingen van een trapveldje zijn 20 x 40 m. De meest ideale maat is 40 x 70 m of zelfs 70 x 100 m, maar dat laatste is, vooral in dit kader, niet aan te raden.

Capaciteit : maximaal 10 spelers op een veldje van 20 x 40 m, resulteert in een capaciteit van ca. 125 personen/ha.

Aktiviteiten : wandelen, sportbeoefening, spelbeoefening, buiten zitten/liggen, naar sport kijken, fietsen

Inrichting : trapvelden eisen een min of meer rechthoekige vorm en een vlakke ligging o.a. in verband met plasvorming en speelbaarheid.

Meubilering : op de velden zullen de voor de verschillende balspelen geëigende attributen aanwezig kunnen zijn. Te denken valt in de eerste plaats aan al dan niet verplaatsbare doelen, maar ook baskets en mogelijkheden om netten op te hangen zijn niet uitgesloten.

Onderhoud : heeft vooral betrekking op het relatief kort en gezond houden van de grasmat en behoud van de vlakke ligging. Goede keuze van de te gebruiken grassoorten en realisering van een juiste bodemgesteldheid zijn in dit verband van doorslaggevend belang. Het onderhoud zal meer gelijkenis gaan vertonen met dat van sportvelden, naarmate het gebruik intensiever is en zowel 's zomers als 's winters plaatsvindt.

Eisen : er gelden in principe dezelfde richtlijnen als voor spelen en ligweiden, met dien verstande dat de aard van het gebruik en het spelen onder relatief slechtere weers/terreinomstandigheden hogere eisen aan grasmat en bodem stellen.

Bij hoge gebruiksintensiteiten komen de eisen te stellen aan het grasmengsel in belangrijke mate overeen met die voor sportvelden.

De toplaag moet een gering organische stofgehalte (<5%) en leem- (<10%) of lutumgehalte (<5%) hebben. Bij de aanleg van trapvelden in het Middengebied is daarom toplaagbezanding noodzakelijk. Dit vergroot de stevigheid en voorkomt glad worden en dicht lopen van de toplaag.

Ook t.a.v. de ontwatering worden veelal dezelfde eisen gesteld als voor sportvelden, waar bij een neerslag van 15 mm per etmaal de grondwaterstand niet boven de 0,50 m - mv. mag stijgen (drooglegging 1 m, in de polder 1,3 m).

SCHUILGELEGENHEID

In principe moet dit worden beschouwd als eis aan openbare gebouwen en kunstwerken (bruggen, viaducten e.d.) die daarop moeten worden getoetst. Daar waar de afstand tot een dergelijke voorziening te groot is (meer dan 300 m hemelsbreed en 500 m via paden) is een schuilgelegenheid gewenst.

Eisen : houten uitvoering, bij voorkeur verplaatsbaar om uitslijting op één plaats te voorkomen.

PICKNICKPLAATS

Een openluchtpleisterplaats, gelegen langs aantrekkelijke routes en op landschappelijk fraaie punten. Dit kan dus variëren van een uitgebreide rustplaats langs de snelweg voorzien van toilet e.d. tot een eenvoudige picknicktafel aan de rand van een ligweide. In het kader van het Middengebied is voornamelijk een erg eenvoudige voorziening gecombineerd met speel- en ligweiden aan de orde.

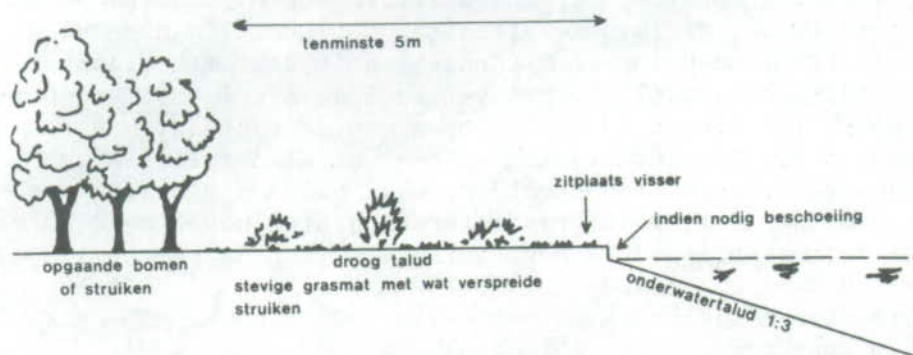
Aktiviteiten : wandelen, buiten zitten/liggen, spelbeoefening, fietsen, eten, naar spel kijken

Inrichting : voldoende beschutting door beplanting en een optimale bezonning is noodzakelijk, terwijl ook de aanwezigheid van beschaduwde plaatsen voor mens en voertuig van belang is. Koppeling met speel- en ligweiden is gewenst.

Meubilair : tafels en banken, afvalbakken, eventueel toiletten en stromend water

Situering en ontsluiting : Er moet een aantal picknickgelegenheden op niet te grote afstand van de woonbebouwing worden gesitueerd, zodat ook de minder mobiele recreanten (kinderen, moeders met jonge kinderen, bejaarden enz.) en uurrecreanten (lunchpauze) van de picknickplaatsen gebruik kunnen maken. Voor de grotere voorzieningen bijv. bij het oeverpark moet er auto-ontsluiting en voldoende parkeerruimte in de directe nabijheid zijn. Het parkeren kan gebeuren op half verhard terrein en sterk gras.

Visoever (naar L.M. Haasteren)

VISOEVER

Een gedeelte van een oever dat geschikt is voor het beoefenen van de sportvisserij vanaf de wal. In feite is een goed betreedbare oever voldoende.

- Omvang : Gebleken is dat de sportvisser liefst niet verder dan 200 m loopt. Dit getal geeft een handvat voor het bepalen van de maximale in te richten oeverlengte, afhankelijk van het ontsluitingssysteem.
- Capaciteit : één visser per 15-25 m oever
- Aktiviteiten : wandelen, vissen, buiten zitten/liggen, naar vissen kijken
- Inrichting en interne ontsluiting : (zie nevenstaande visualisering) De nadruk bij visoevers in het Middengebied ligt op het aspect aantrekkelijkheid en gezelligheid, o.a. te realiseren door een juiste beplanting in verband met bijvoorbeeld beschutting. De interne ontsluiting bestaat uit voldoende loopruimte (eventueel een pad) langs de gehele oever op enkele meters uit de oeverlijn, zodat de vissers niet door passanten gestoord worden. In de ideale situatie bevindt zich tussen de loopruimte en de oeverlijn een stevige grasmatten met enkele verspreid staande struiken die de visser niet in zijn bewegingen belemmeren.
- Situering en externe ontsluiting : Zuidelijke en westelijke oevers hebben de voorkeur. Het viswater moet zo rustig mogelijk blijven. Wegen of parkeerterreinen moeten daarom op enige afstand liggen en door middel van paden met de oevers verbonden zijn. De voorkeur gaat uit naar een voor fiets en voetganger ontsloten voorziening die zich niet meer dan 200 m vanaf een parkeerterreintje bevindt. Bergsma berekent voor een 400 m visoever een centraal gelegen parkeerterrein voor ca. 8 à 10 auto's. Vanaf de openbare weg moet het parkeerterrein bereikbaar zijn via redelijk begaanbare wegen.
- Meubilair : Bebording, in ieder geval voldoende afvalbakken, eventueel uit te breiden met banken langs het pad om activiteiten te bekijken.
- Eisen : de oever moet goed betreedbaar zijn en blijven. Dit stelt bepaalde eisen aan de grasmatten (tredvast) en vooral aan de ontwateringsdiepte. Een minimale ontwateringsdiepte van 50 cm is noodzakelijk om de oever voldoende weerstand tegen betreding te geven. Het niveau-verschil op de oeverlijn moet ca. 0,3 m bedragen, zodat de vis goed aangeland kan worden en de bodem niet te nat is om op te gaan zitten.

VISPLAATS VOOR INVALIDE SPORTVISSERS

De hengelsport is een uitstekende recreatiemogelijkheid voor gehandicapten. Een voor deze categorie vissers geschikte visplaats moet aan een aantal specifieke eisen voldoen, met name gericht op bereikbaarheid en veiligheid.

BOTENTEWATERLAATPLAATS

- Inrichting : een aangepaste visplaats bestaat doorgaans uit een horizontale strook gesloten verharding op een windbeschutte plaats langs het water van ca. 2,5 m lang en tenminste 1,50 m breed. De bovenzijde van de verharding mag niet meer dan 0,25 m boven het waterniveau liggen. Een eenvoudige balk langs het water, eventueel gecombineerd met een hekje van ca. 0,45 m hoog, voorkomt dat de rolstoel te water kan raken. (een verhoogde beschoeiing met afdekbalk kan reeds voldoende zijn).
- Meubilair : afvalbakken, schuilgelegenheid en eventueel een aangepast toilet.
- Ontsluiting en parkeren : bereikbaarheid met het openbaar vervoer is gewenst. Het is noodzakelijk dat er zo dicht mogelijk bij de voorziening een verharde parkeer gelegenheid aanwezig is. De paden van het parkeerterrein en eventueel fietspad naar de visplaats, moeten verhard en voldoende breed (1,50 m) zijn.

EENVOUDIGE BOTENTEWATERLAATPLAATS

Bestaat uit een verharde glooiende oever van 3-4 m breed. De afmetingen zijn afgestemd op het tewaterlaten van kano's, vis-, zeil- en roeibootjes. Een dergelijke voorziening moet nabij een weg of parkeerterrein zijn gelegen en van daaruit ontsloten zijn met een pad. Combinatie met een visplaats voor invalide sportvisser met het oog op aanleg- en ontsluitingskosten, is goed denkbaar.

EENVOUDIGE AANLEGPLAATS

Palen bij onverharde oevers en meerringen bij stevige oevers zijn voldoende. Bij kwetsbare oevers verdient het aanbeveling de palen met balken te verbinden. Uitvoering bij voorkeur in azobé-hout.

Ontsluiting alleen door fiets- en wandelpaden. Er mag absoluut geen auto-ontsluiting mogelijk zijn, dit voornamelijk ter voorkoming van de ontwikkeling tot permanente ligplaatsen.

VERWILDERD TERREIN *

Natuurlijke ontwikkelingen kunnen hier ongestoord door recreatieve vestigingen hun gang gaan. Er ontstaat een ruig terrein met een "natuurlijke" vegetatie doorsneden door zogenaamde wilde paadjes. Dergelijke terreinen staan in duidelijk contrast met het aangelegde parkgebied en blijken bijv. in Amsterdam (Sloterpark) erg goed te voldoen. De voornaamste gebruikers daar blijken kinderen en individuele volwassenen te zijn.

* Je kunt bij een dergelijk terrein de nadruk leggen op het aspect gebruik of op het aspect natuur. Beiden sluiten elkaar niet uit, maar in een gebied als het Middengebied ligt het accent toch op het gebruik. Dat is de reden waarom we spreken van verwilderd terrein i.p.v. natuurlijk terrein.

Omvang en situering: moet zodanig zijn dat flora en fauna de kans krijgen zich relatief ongestoord te ontwikkelen. Dit vraagt om een nauwelijks ontsloten terrein dat niet aan een

doorgaande (auto)route ligt en een minimale omvang van ca. 15 ha. heeft. Als je alleen maar naar ruig speelterrein streeft, is er echter geen sprake van een minimale omvang.

- Capaciteit : 10 personen/ha
- Aktiviteiten : wandelen, sportbeoefening, spelbeoefening, buiten zitten/
liggen
- Inrichting : beperkt zich voornamelijk tot het eventueel creëren van
hoogteverschillen i.v.m. de gewenste milieudifferentiatie
en het maken van toegangen tot het gebied. Ook het aan-
leggen van een soort basisinfrastructuur kan gewenst zijn,
maar we moeten ten alle tijden voorkomen dat het geheel
een aangelegde indruk wekt.
- Onderhoud : is uiteraard gering en richt zich op het weggakken van
ongewenste wildgroei en het eventueel verwijderen van
afval.

BOS EN BOSPARK

De bosstrook in het Middengebied is door het relatief kleinschalige karakter en de te verwachten grote recreatieve druk voorbestemd om als bospark te gaan functioneren.

- Capaciteit : Van den Bos - 8 personen/ha , aanname pril bos - 4 pers/ha
- Inrichting : moet gericht zijn op afwisseling in ruimtelijke structuur, verschijningsvormen en voorzieningen. Voor de recreant , die de beplanting voornamelijk als achtergrond en coulisse benut, zijn vooral de randen en overgangen van en in de beplanting aantrekkelijk. Vooral de randzônes bijtoegangen en langs wegen c.q. fietspaden zijn van belang, zodat deze bijzondere aandacht behoeven.

RUITERROUTES EN RUITERPADEN

Ruiterroutes zijn met behulp van bebording en palen aangegeven tracees, speciaal ten behoeve van de ruitersport uitgezet. Er zijn geen speciale maatregelen genomen om de berijdbaarheid te verbeteren. De grondslag in het Middengebied (klei) laat dit echter niet toe, zodat er een ruiterpad aangelegd zal moeten worden. Dit zijn paden waar specifieke maatregelen zijn getroffen om de berijdbaarheid te waarborgen.

- Afmetingen : gewenste breedte - 1,75 m voor 1 paard
- 3,00 m voor 2 paarden
- 4.00 m voor tegengesteld passeren
- Eisen : minimaal 0,20 m grof zand tonrond aangebracht, eventueel
doorgefreest met houtsnippers of blad, goede ontwatering.

- Onderhoud : voorbeeld Het Amsterdamse Bos
Schijven eggen: 1 x per maand ter verkrijging van ton-
rondte (de vorst krijgt er geen vat op
en het overtollige water wordt snel af-
gevoerd).
Aanvulling met zand: 1/3 van het totale oppervlak wordt
per jaar aangevuld met zand.
- Tracering : - de route moet zoveel mogelijk afwisseling bieden, zowel
in de aard van de begroeiing als in de aard van het be-
loop. (De combinatie van open agrarisch landschap en ge-
sloten boslandschap voldoet uitstekend)
- goed te combineren met bijvoorbeeld een leidingstraat
- gescheiden van andere verkeerswegen en paden
- zo min mogelijk doorsnijdingen met andere wegen en paden;
waar de route kruist met paden moeten die verhard zijn
en van oplooppunten voorzien worden
- beschutting tegen wind d.m.v. een beplanting, welke niet
te dicht op het pad mag worden geplant
- bebording, ter oriëntatie van de ruiter en eventueel
voor zonering
- naast een weg een afschermende beplanting ertussen
- geen gevaarlijke obstakels (stobben, stronken etc.)
- geen krappe wendingen
- concentratiepunten van recreanten moeten vermeden worden
- zo mogelijk natuurlijke of aangelegde hindernissen en evt.
een doorwaadbare plaats in het tracé opnemen
- gewenste min. doorrij-hoogte: 3.00 m
- het pad moet afwisselend smal en breed zijn

BIJENSTANDPLAATS

- Inrichting : de bebouwing bestaat uit één of meer langwerpige over-
kappingen die aan één zijde (zuidelijk, eventueel zzo
georiënteerd) open is. De minimum diepte bedraagt ca.
4-5 m. Achter de opgestelde kasten blijft dan nog ruim-
te voor berging en eventuele lessen. De lengte varieert
van ca. 20-40 m. en is onder andere afhankelijk van het
aantal kasten in de vereniging. De ruimte benodigd voor
één kast bedraagt 0.6 m.
Een goede bijenstand moet omgeven zijn door een windkering
van hoogopgaand geboomte. Naast het aspect beschutting
speelt ook de vlieghoogte van de bijen een rol. De aan-
wezigheid van bomen dwingt hen namelijk omhoog te gaan,
waardoor er in de nabijheid geen hinder ontstaat
voor bijvoorbeeld recreanten:
- hoogopgaand geboomte; bijvoorbeeld kastanje en linde
 - onderbeplanting: bijv. hazelaar, vuilboom en kornoelje
 - de ca. 10 m open ruimte voor de stal wordt door de im-
kers beplant met voorjaarsdrachtplanten (bolgewassen) zo-
als krokus en narcis.

- Ontsluiting : in principe voor alle categorieën bereikbaar. Een goede auto-ontsluiting is erg belangrijk in verband met het transport van kasten. Openbaar vervoer is wenselijk maar niet noodzakelijk.
- Wettelijke voorschriften : er mag zich binnen een straal van 50 m van de stal geen openbare weg bevinden. Het geheel mag niet binnen de bebouwde kom gesitueerd worden. De gemeente c.q. het openbaar lichaam, kan hiervoor ontheffing verlenen.
- Situering en toegankelijkheid : situering in een bebost parkgebied is volgens veel imkers ideaal i.v.m. de educatieve en recreatieve waarde die een bijenstal heeft. De in bomen "verpakte" bijenstallen zijn in dat geval openbaar toegankelijk. Dit soort zaken is natuurlijk sterk afhankelijk van de wensen van de betrokken vereniging. Ook het aspect "vandalisme" speelt hier een rol. Combinatie met nutstuinen is zowel voor de nutstuinders (bestuiving) als de imkers (dracht) een gunstige zaak.

RESERVERINGEN

- Kabelwaterski of teleskibaan : geeft de mogelijkheid om zonder motorboot te waterskiën (zie WD 1977-308 Abr.). De reservering bestaat uit:
- een zoveel mogelijk afgescheiden wateroppervlakte van 7-8 ha en een diepte van meer dan 1 m. Dit is voldoende voor een baan met een minimumlengte van ca. 1000 meter (300 x 200 m).
 - op het schiereiland wordt voor bebouwing, bestaand uit start- en kleedruimte plus een horeca-voorziening, ca 600 m² gereserveerd.
 - parkeerruimte voor 50-60 auto's dus ca. 1,5 ha.

In verband met de eventuele aanlegkosten is het ideaal als de vier benodigde hoekpalen op land of in ondiep water geplaatst kunnen worden en de oever de baan over een zo groot mogelijke lengte begeleidt.

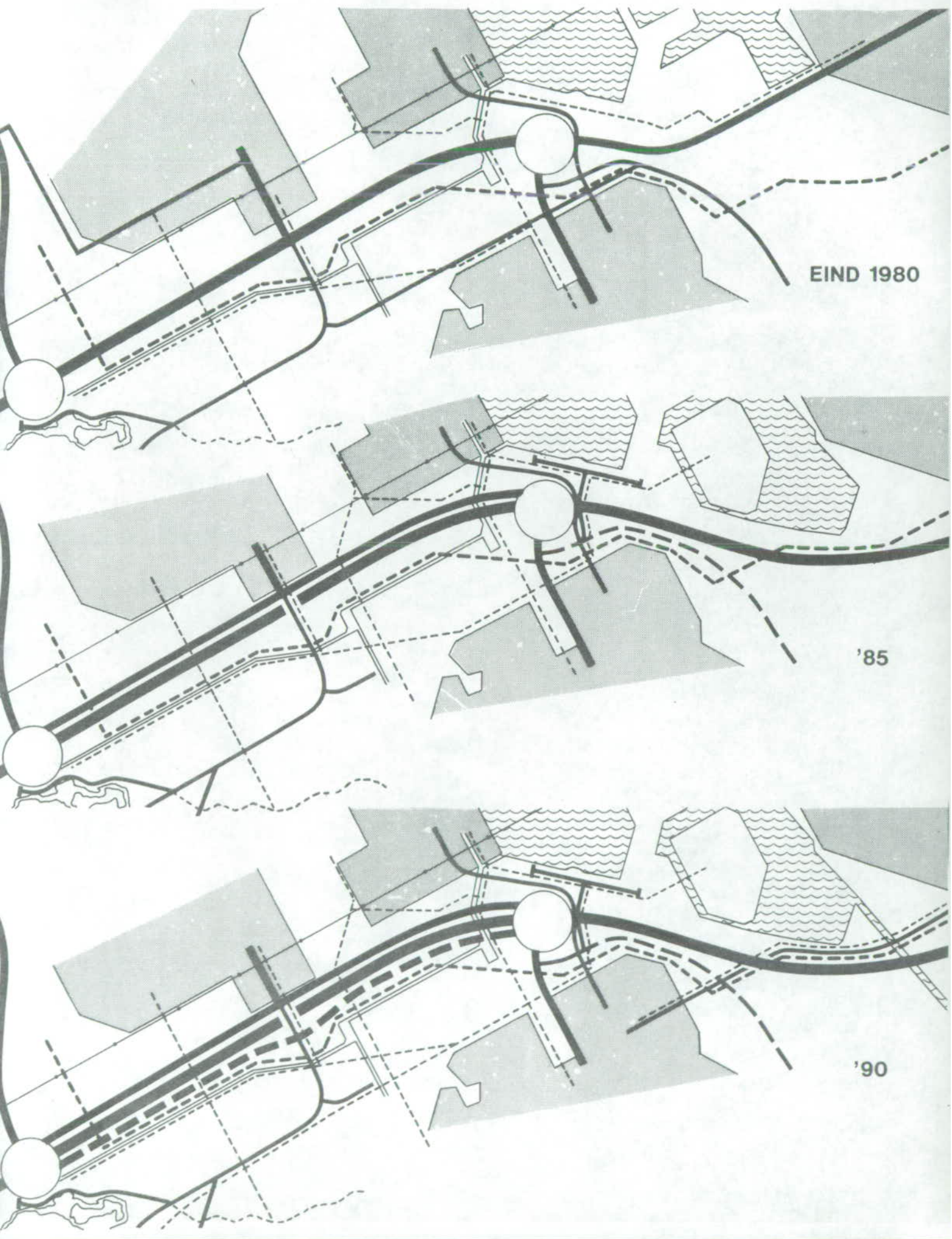
.Midgetgolfterrein, kano-/roeibotenverhuur

- Omvang : maximaal 0,3 ha
- Situering : zodanig dat de voorziening op eenvoudige wijze gekoppeld kan worden aan het bosbad en goed ontsloten is voor auto, fiets en voetganger
- .Verkeerstuin : is vooral bedoeld als een recreatief park met een sterk educatief karakter, bedoeld voor kinderen van 6-12 jaar oud. De voornaamste voorziening is een miniatuur wegennet met daarin alle in Nederland voorkomende verkeerssituaties. Dit kan versterkt worden met bijvoorbeeld:
- spoorlijntje
 - filminstructiezaaltje
 - horeca
 - speelplaats voor 3-5 jarigen

Omvang : maximaal 2 ha. inclusief parkeerruimte

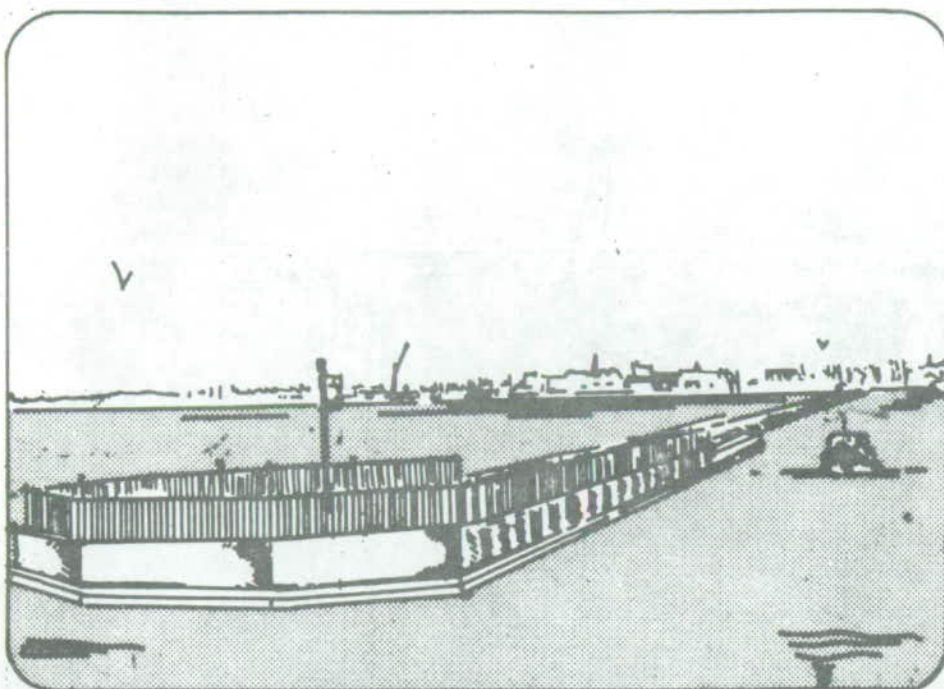
Deze gegevens zijn afkomstig van een vergelijkbare voorziening in Assen.
Deze verkeerstuin trok in 1979 rond 110.000 bezoekers.

FASERING INFRASTRUCTUUR

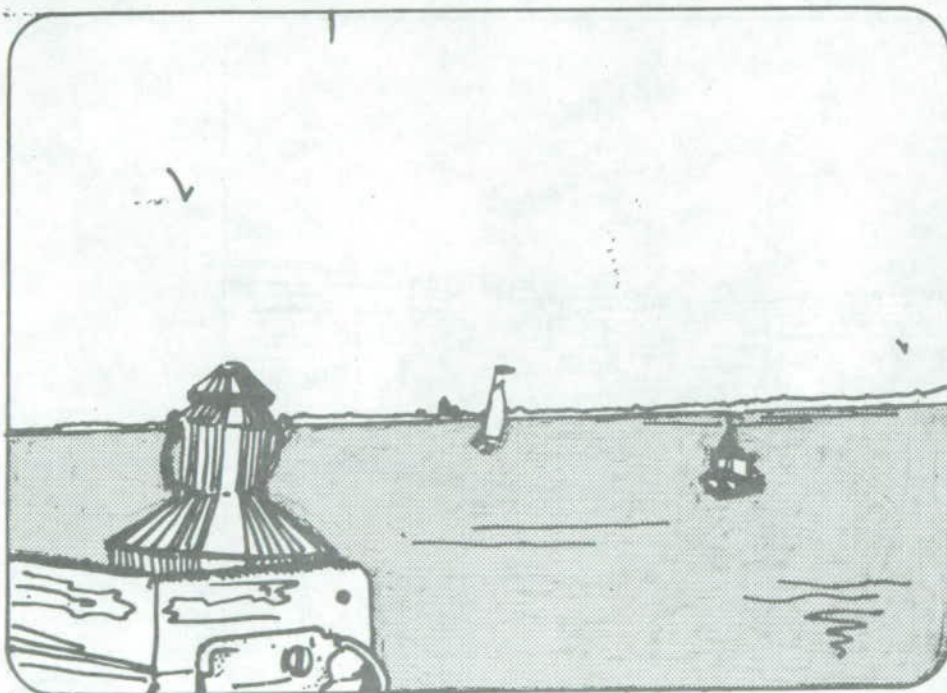

BIJLAGE 3

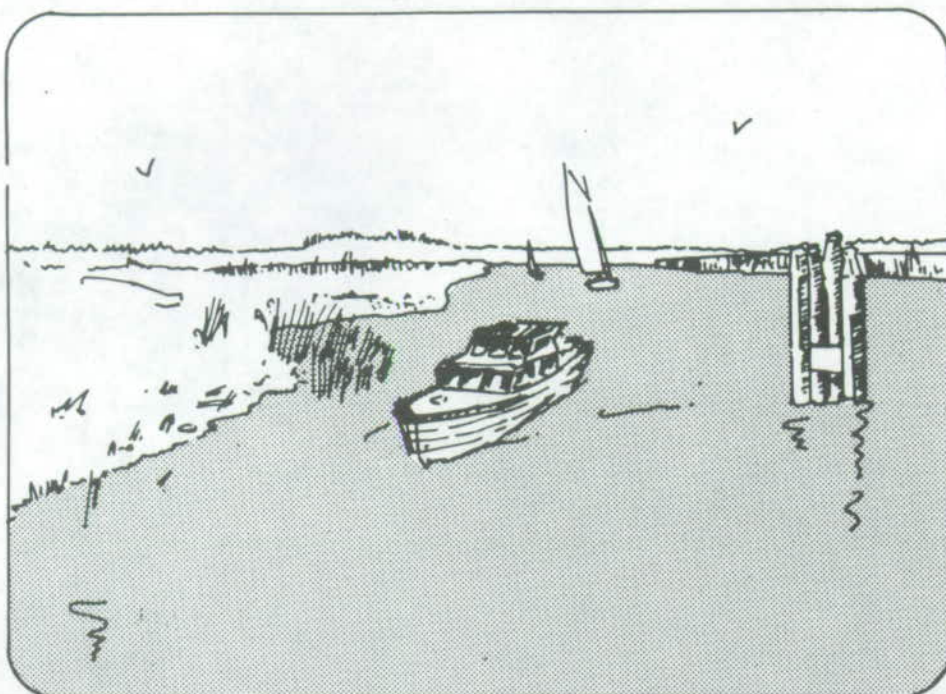
Illustraties van de relevante recreatielandschapstypen

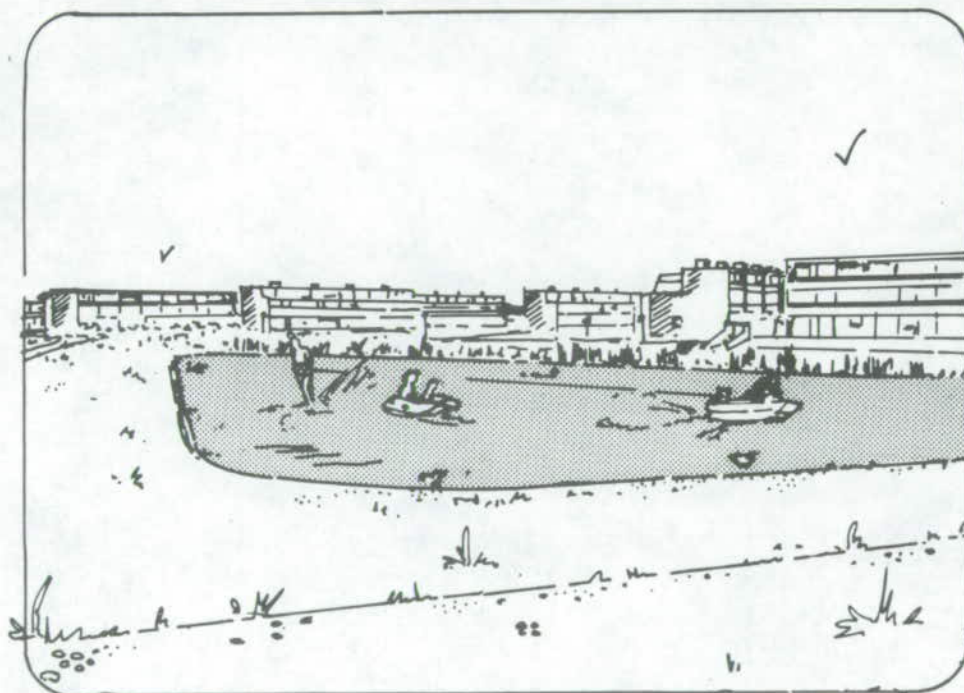
a

Afstandscategorie IV, 700 - 1.100 m van kernrand.
Watergebonden recreatie: watersport, sport (o.a. zwemmen), vissen.
Grote open ruimten.
Geniet weinig voorkeur.

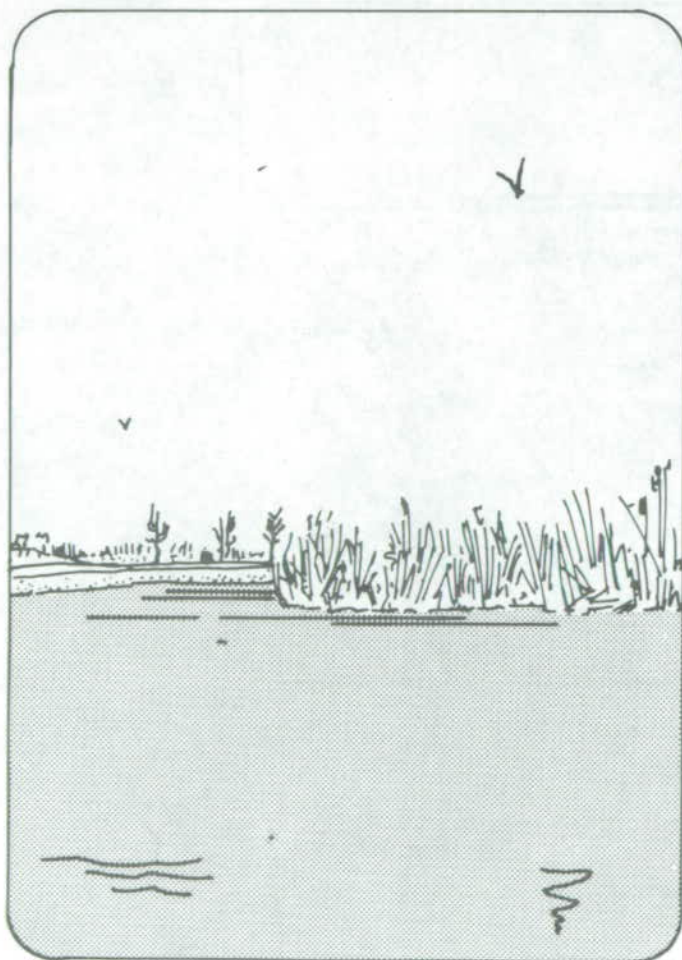
b

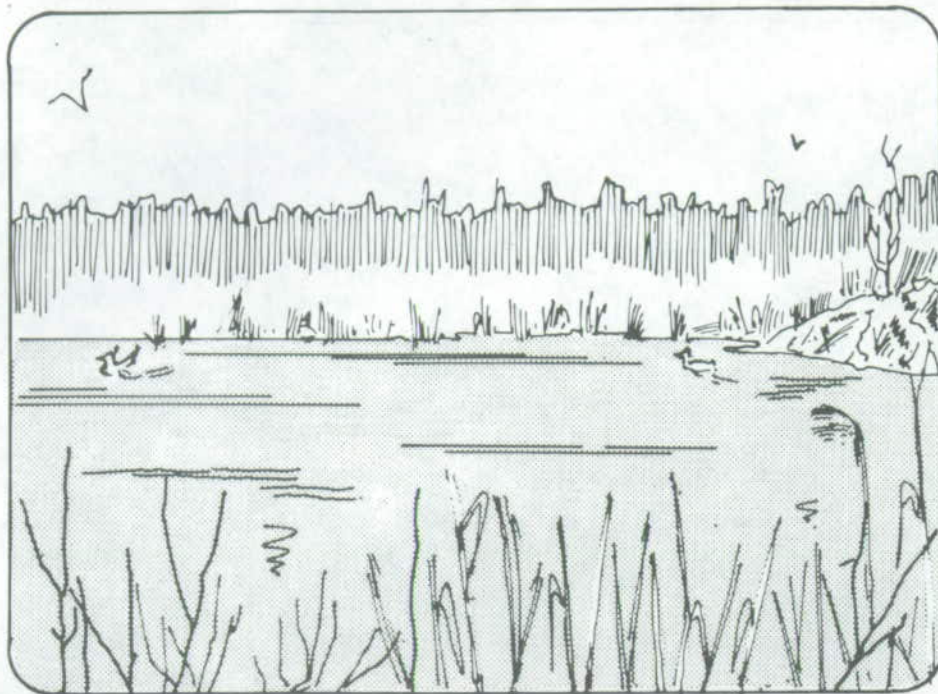
Afstandscategorie II, 200 - 500 m van kernrand.
 Watergebonden recreatie: watersport, vissen.
 Kleine open ruimten.

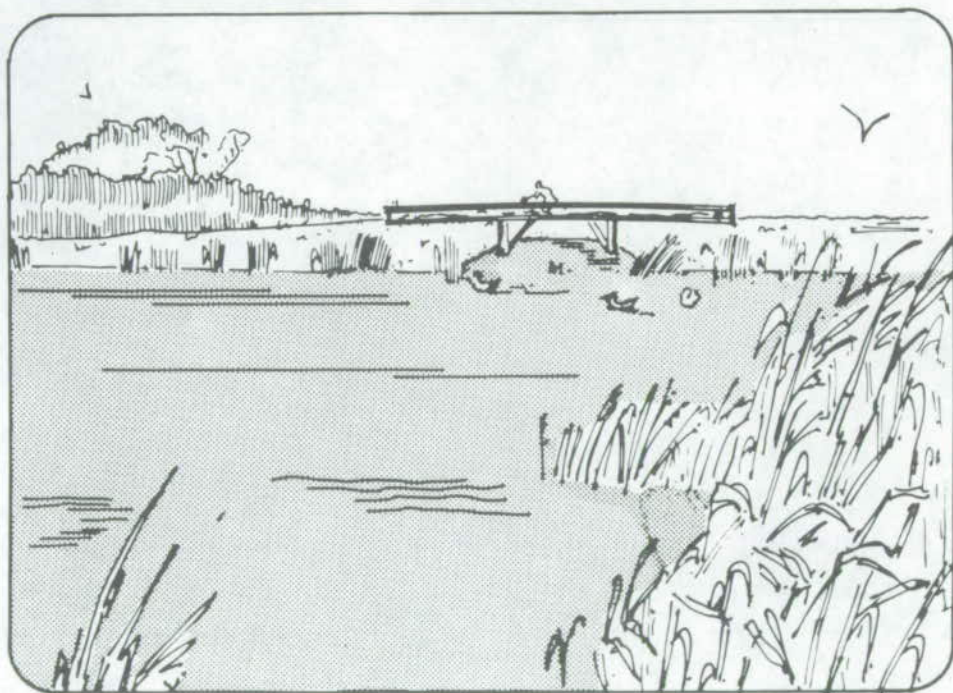
C

Afstandscategorie IV, 700 - 1.100 m van kernrand.
 Watergebonden recreatie: watersport, vissen, sport.
 Grote open ruimten.
 Geniet weinig voorkeur.

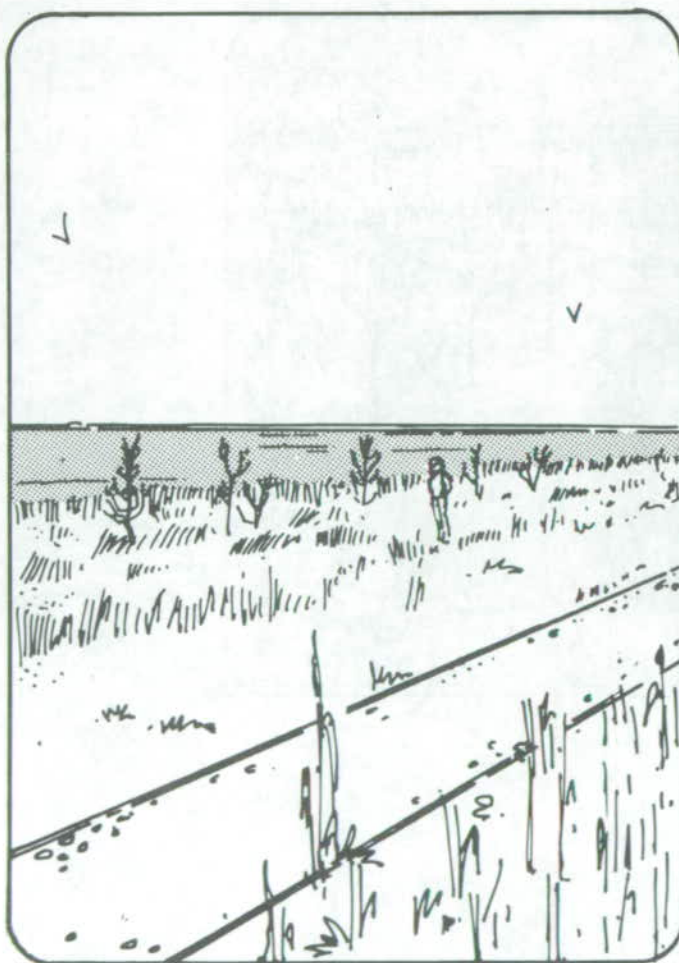
d

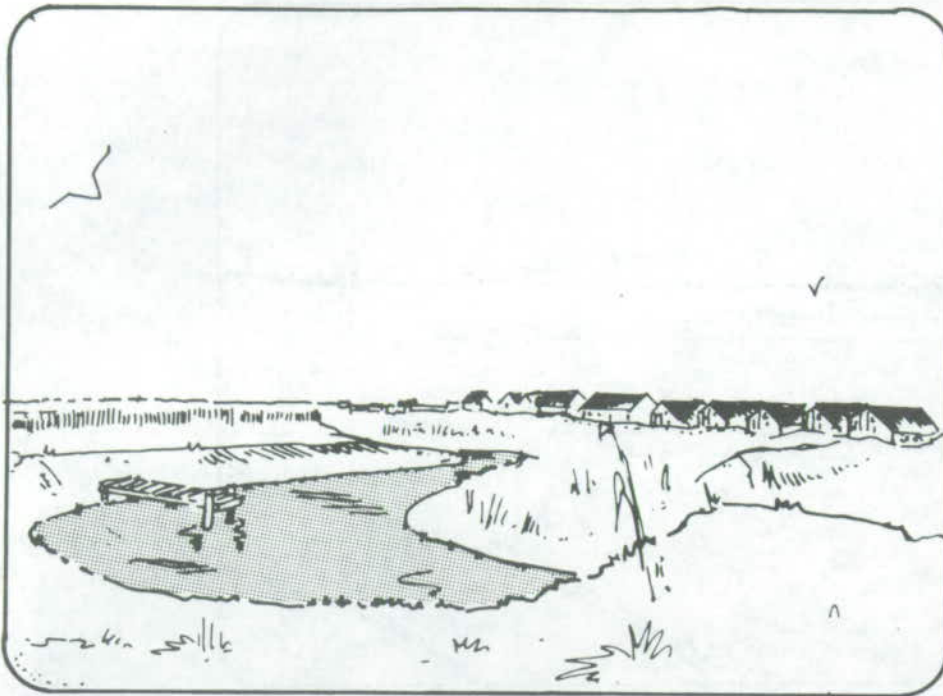
Afstandscategorie III, 500 - 1.000 m van kernrand.
 Watergebonden recreatie: vissen, watersport, wandelen.
 Kleine open ruimten.

e

Afstandscategorie IV, 700 - 1.100 m van kernrand.
 Stille oevergebonden recreatie: wandelen, buiten zitten, watersport.
 Grote open ruimten.
 Geniet weinig voorkeur.

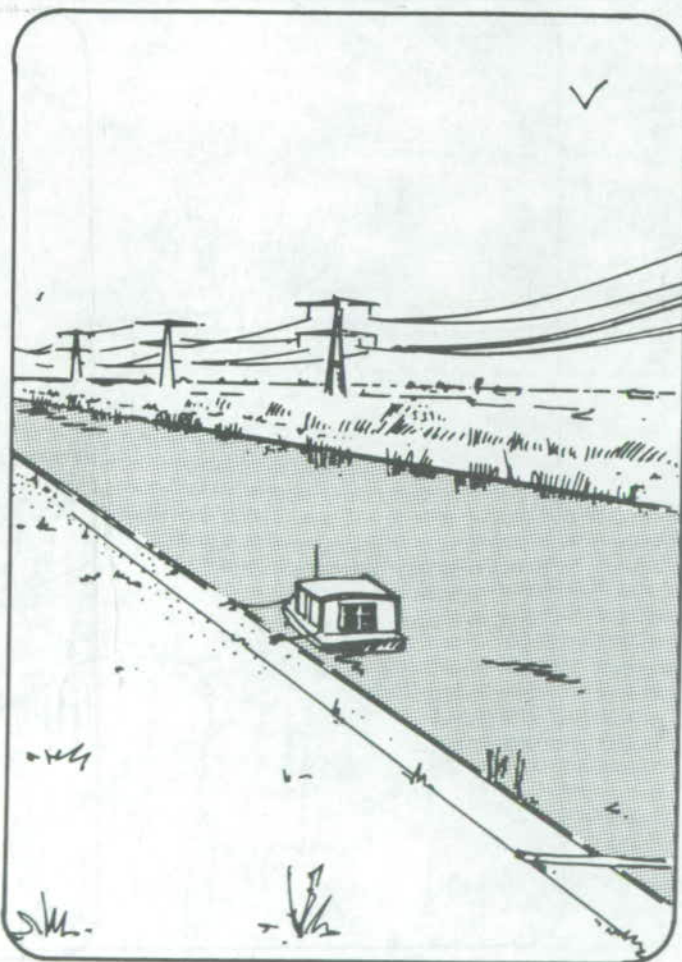
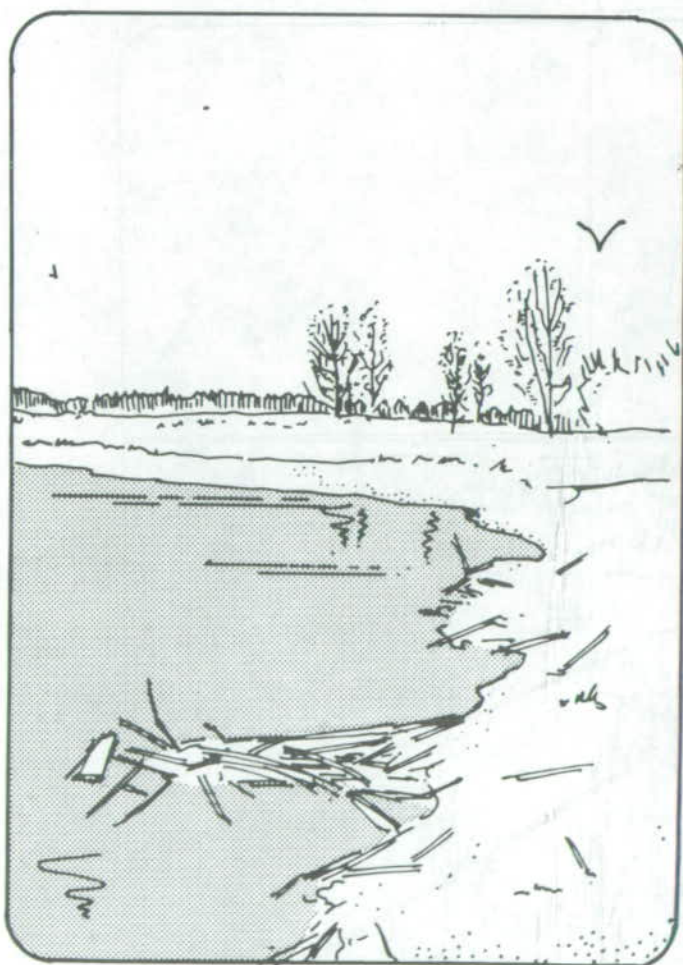

f

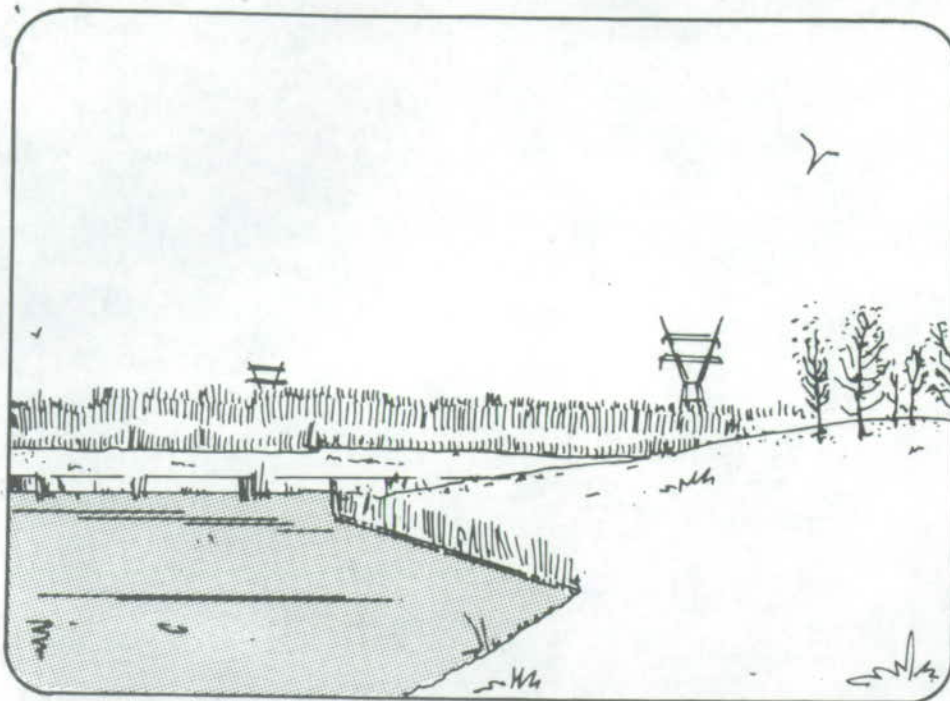

Afstandcategorie II, 200 - 500 m van kernrand.
 Stille oevergebonden recreatie: wandelen, vissen, spel.
 Kleine open ruimten.
 Geniet meer dan gemiddelde voorkeur.

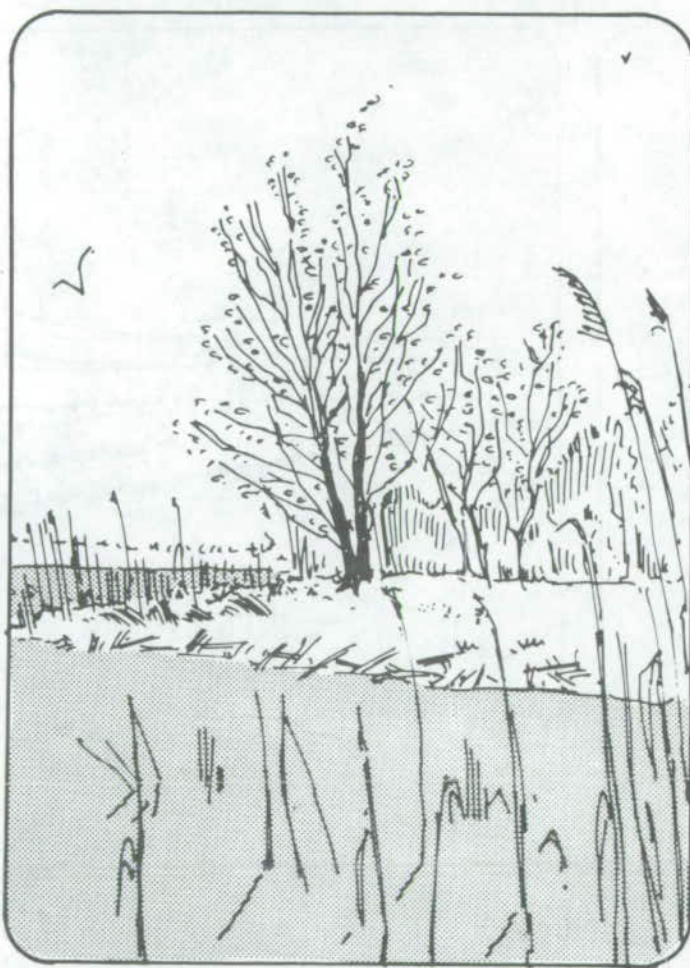
g

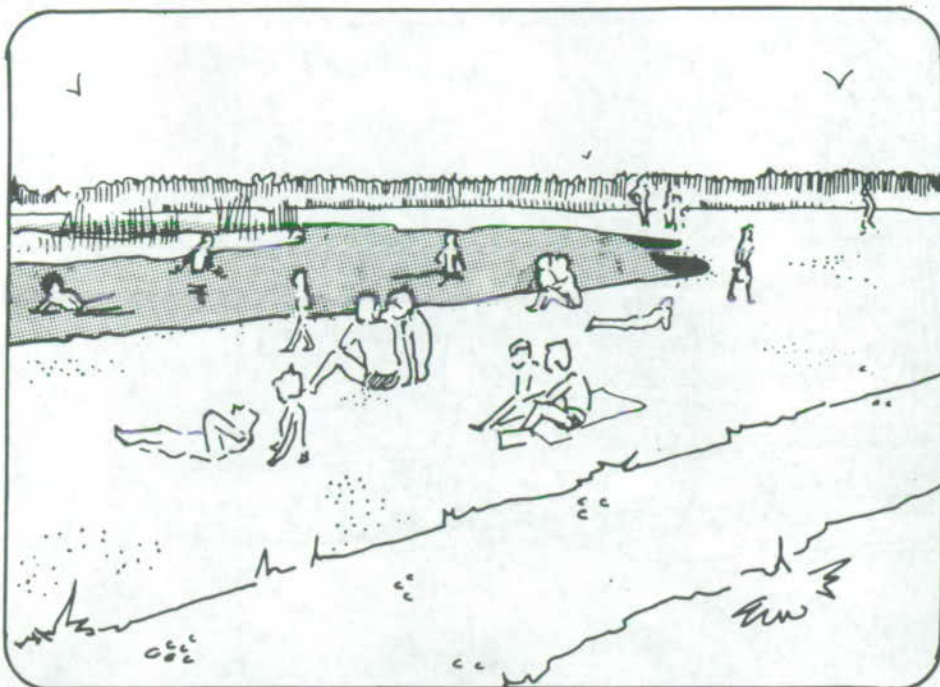
Afstandscategorie IV, 700 - 1.100 m van kernrand.
 Stille oevergebonden recreatie: wandelen, vissen, watersport.
 Grote open ruimten.
 Geniet weinig voorkeur.

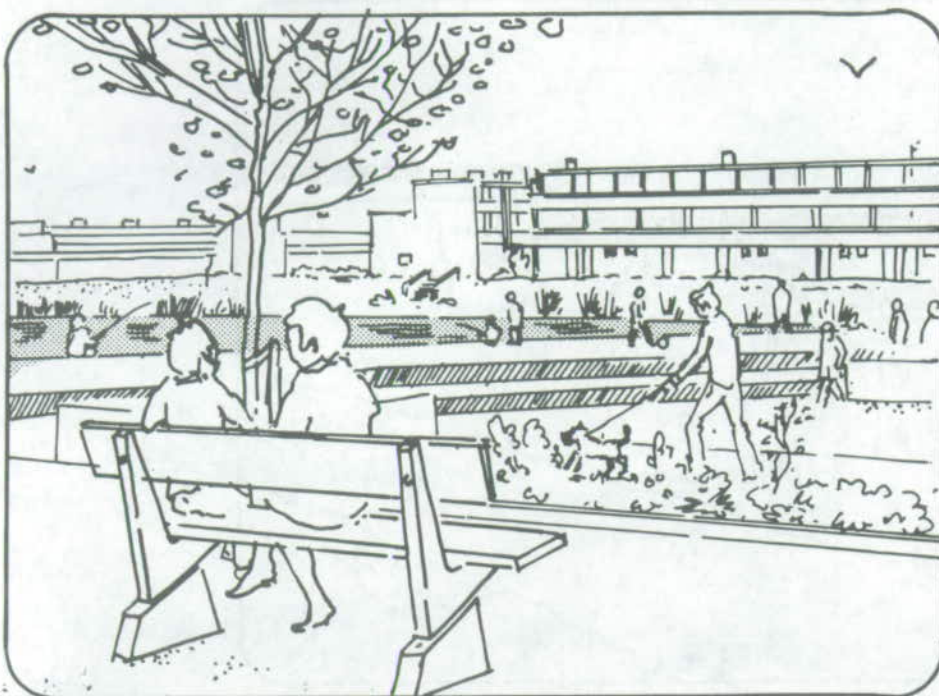
h

Afstandcategorie III, 500 - 1.000 m van kernrand.
 Stille oevergebonden recreatie: wandelen, vissen, watersport.
 Kleine open ruimten.

Afstandscategorie III, 500 - 1.000 m van kernrand.
 Drukke oevergebonden recreatie: sport (o.a. zwemmen), buiten zitten,
 wandelen.
 Grote open ruimten.

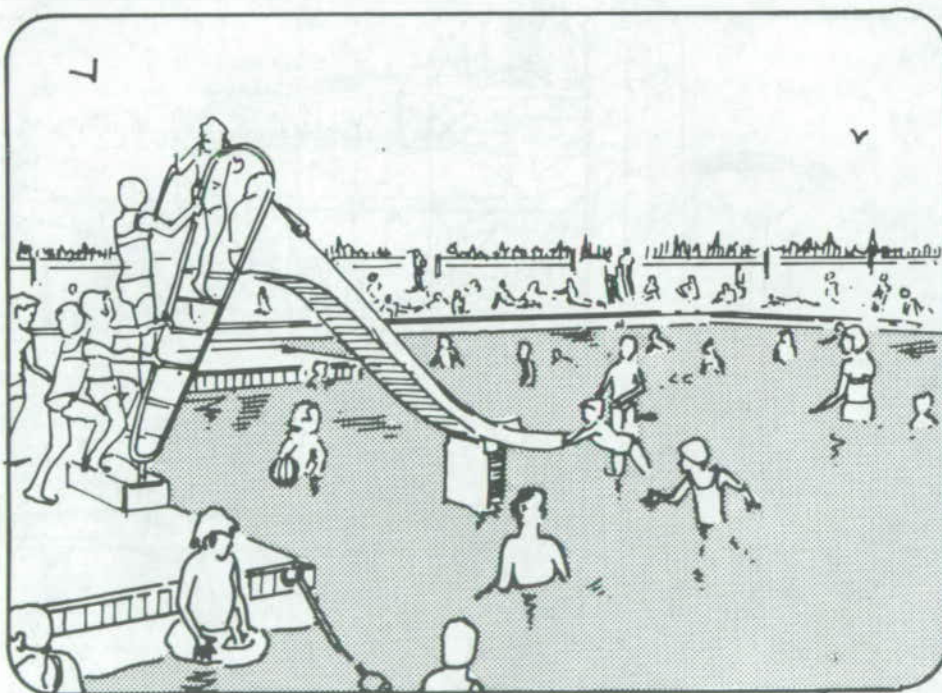
j

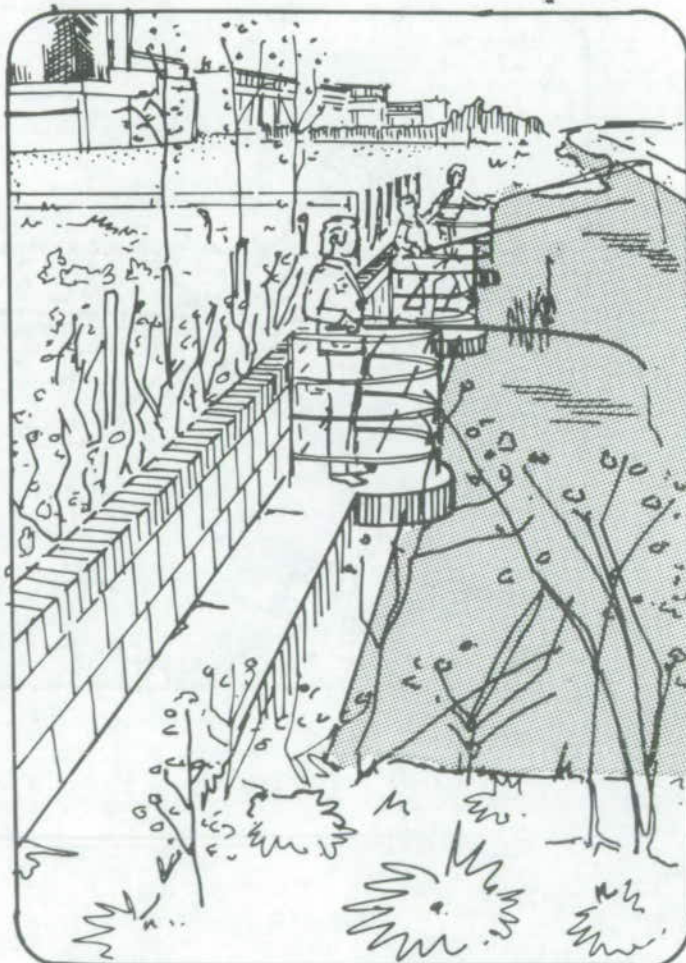
Afstandscategorie II, 200 - 500 m van kernrand.
Drukke oevergebonden recreatie: sport (o.a. zwemmen), buiten zitten,
wandelen, spel.
Kleine open ruimten.

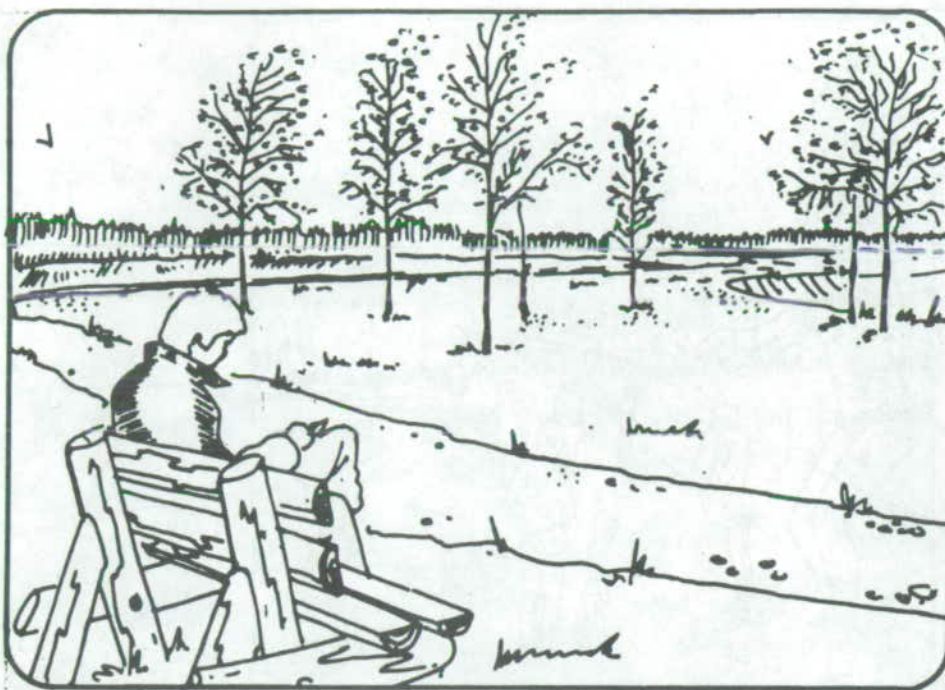
k

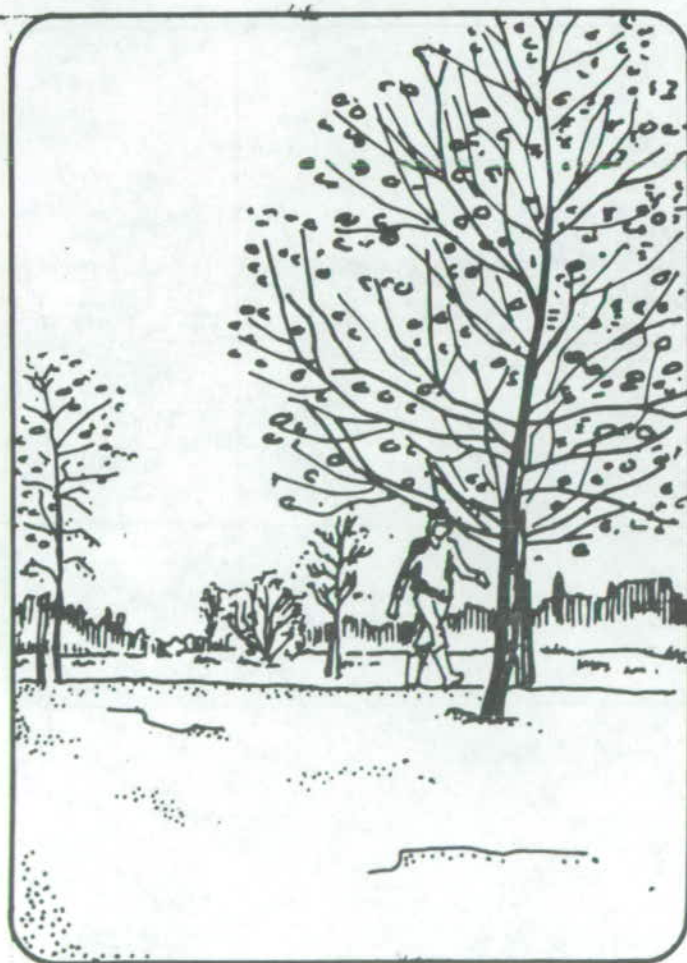
Afstandscategorie III, 500 - 1.000 van kernrand.
 Drukke oevergebonden recreatie: sport (o.a. zwemmen), buiten zitten.
 Grote open ruimten.
 Geniet meer dan gemiddelde voorkeur.

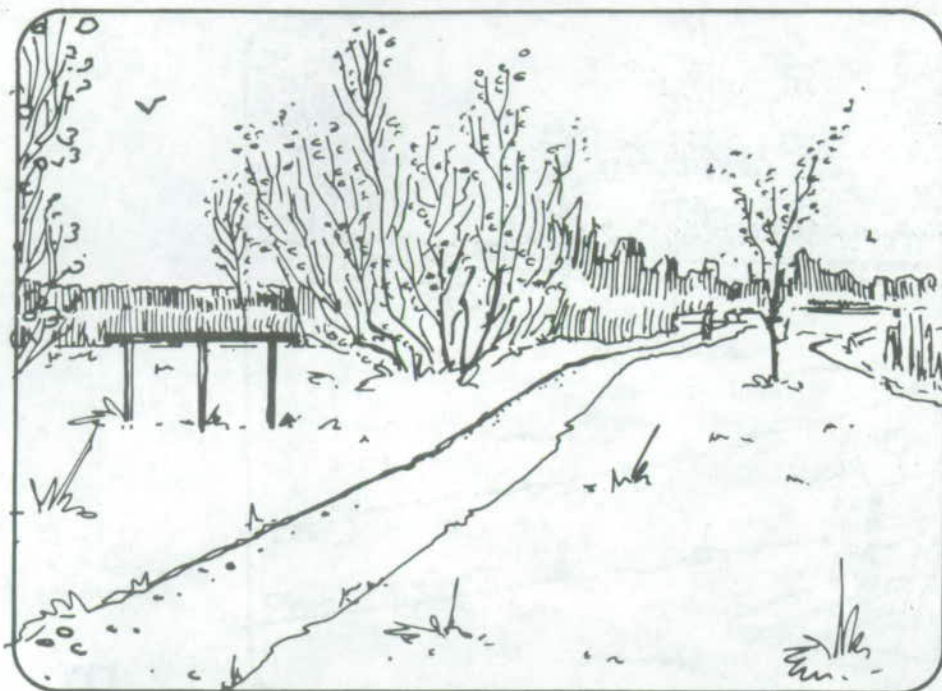
Afstandscategorie II, 200 - 500 m van kernrand.
 Drukke oevergebonden recreatie: vissen, wandelen.
 Kleine open ruimten.
 Geniet meer dan gemiddelde voorkeur.

m

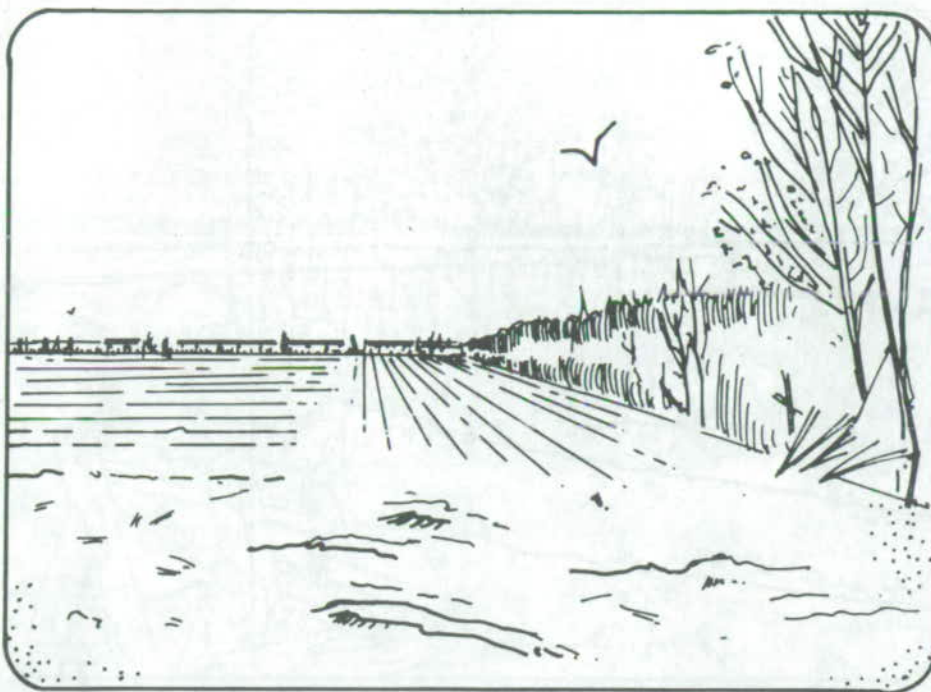
Afstandcategorie III, 500 - 1.00 m van kernrand.
 Stille landgebonden recreatie: wandelen.
 Grote open ruimten.
 Geniet meer dan gemiddelde voorkeur.

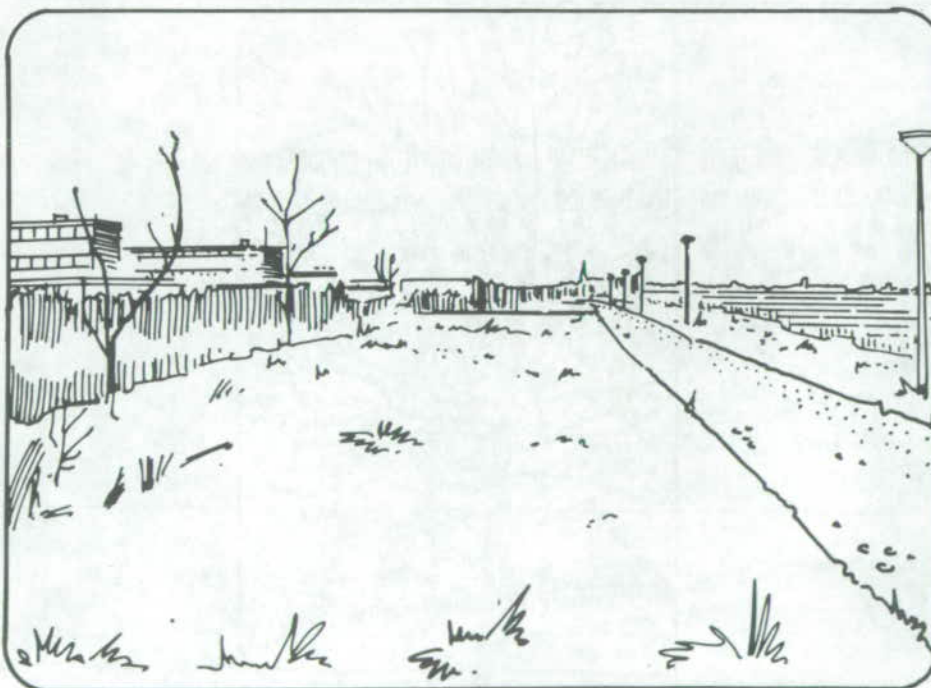
n

Afstandscategorie III, 500 - 1.000 m van kernrand.
 Stille landgebonden recreatie: wandelen, fietsen, sport.
 Kleine open ruimten.
 Geniet meer dan gemiddelde voorkeur.

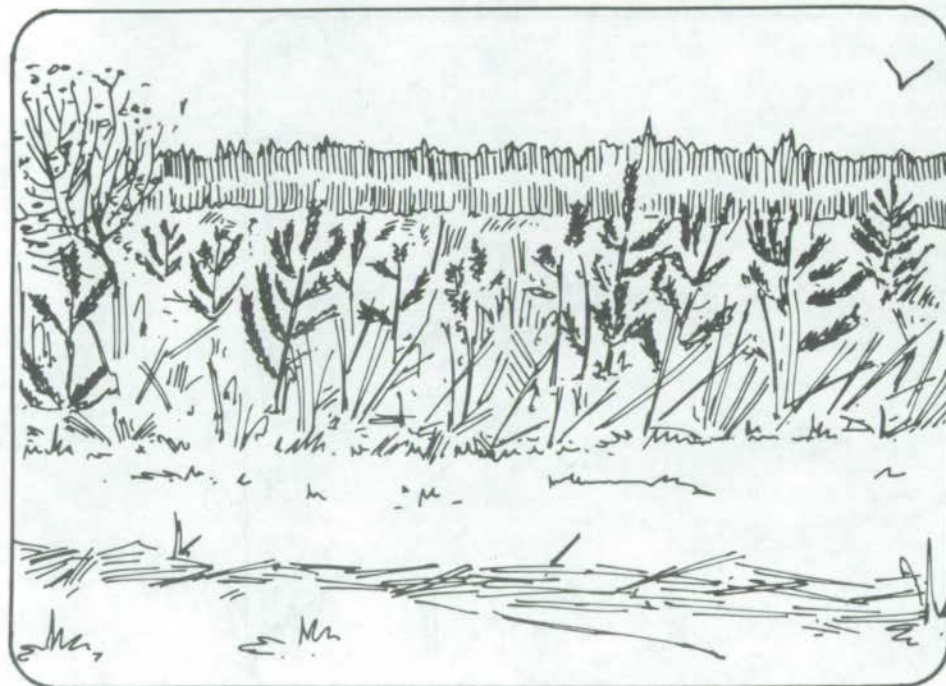
0

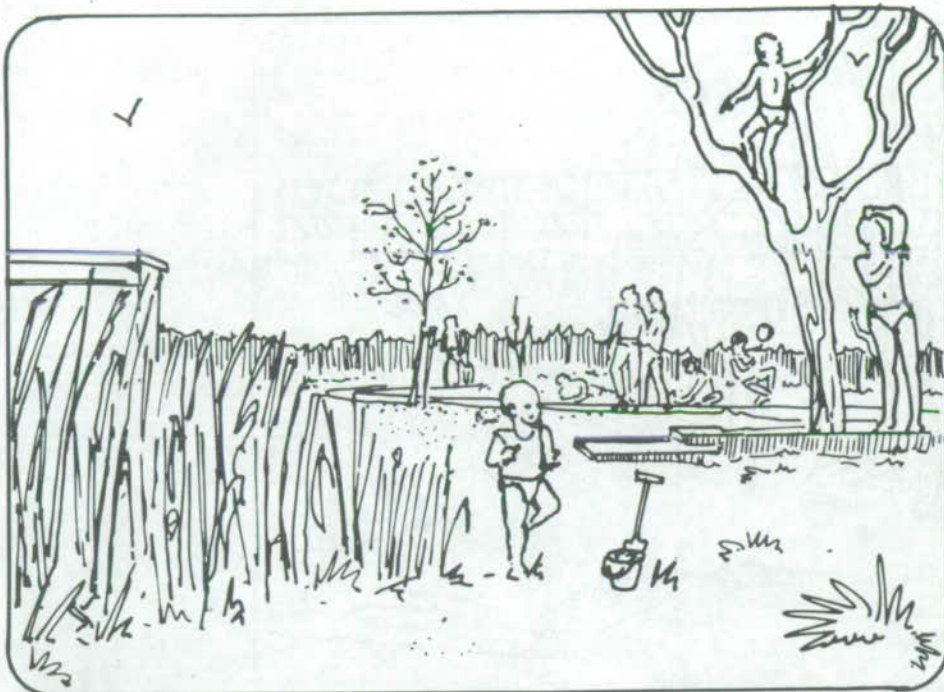
Afstandscategorie IV, 700 - 1.100 m van kernrand.
 Stille landgebonden recreatie: wandelen, fietsen, buiten zitten.
 Grote open ruimten.
 Geniet weinig voorkeur.

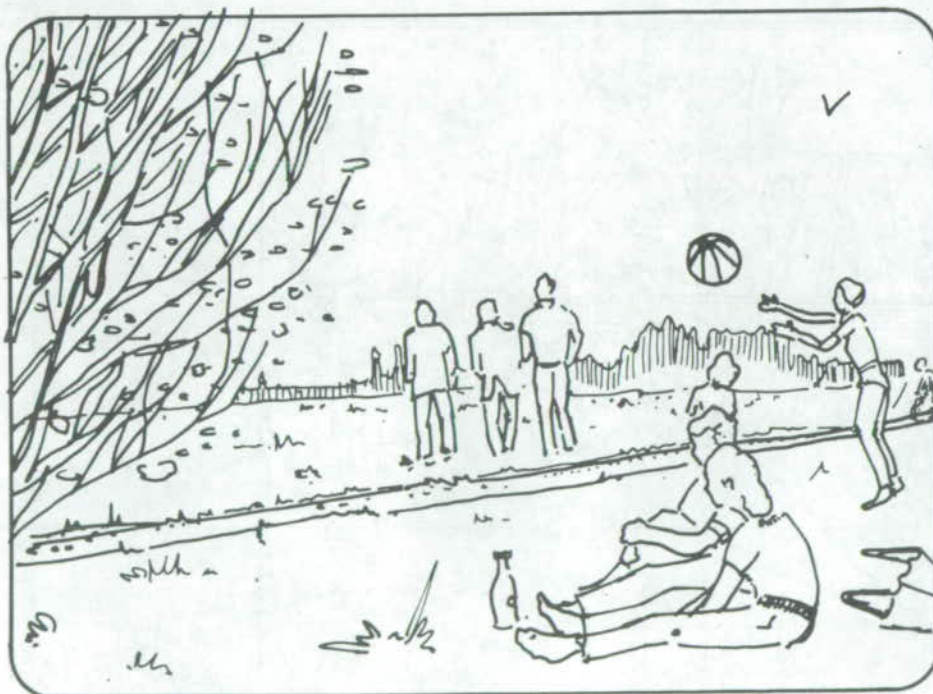
p

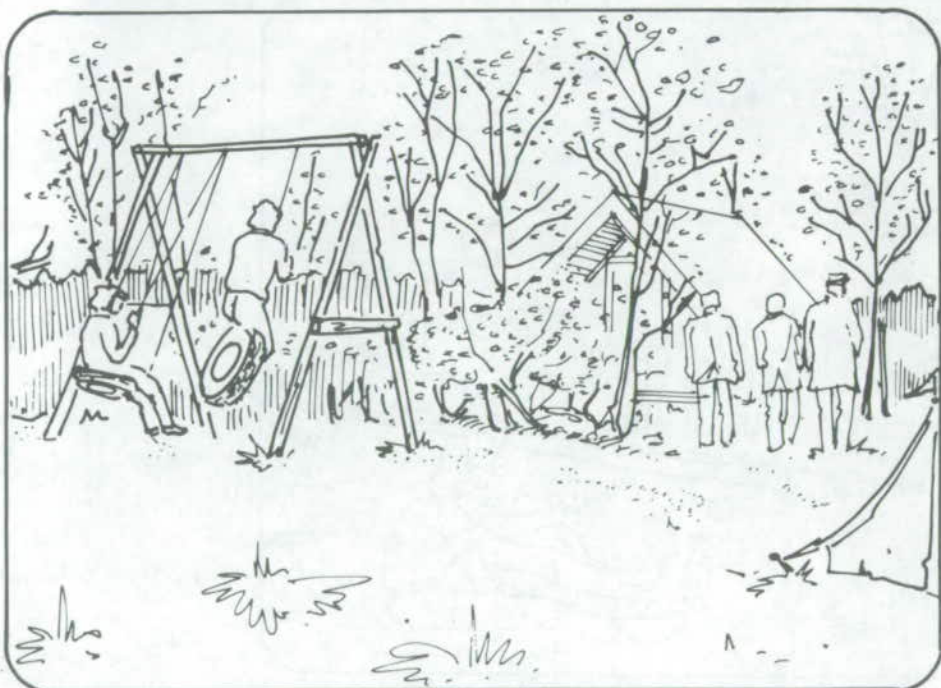
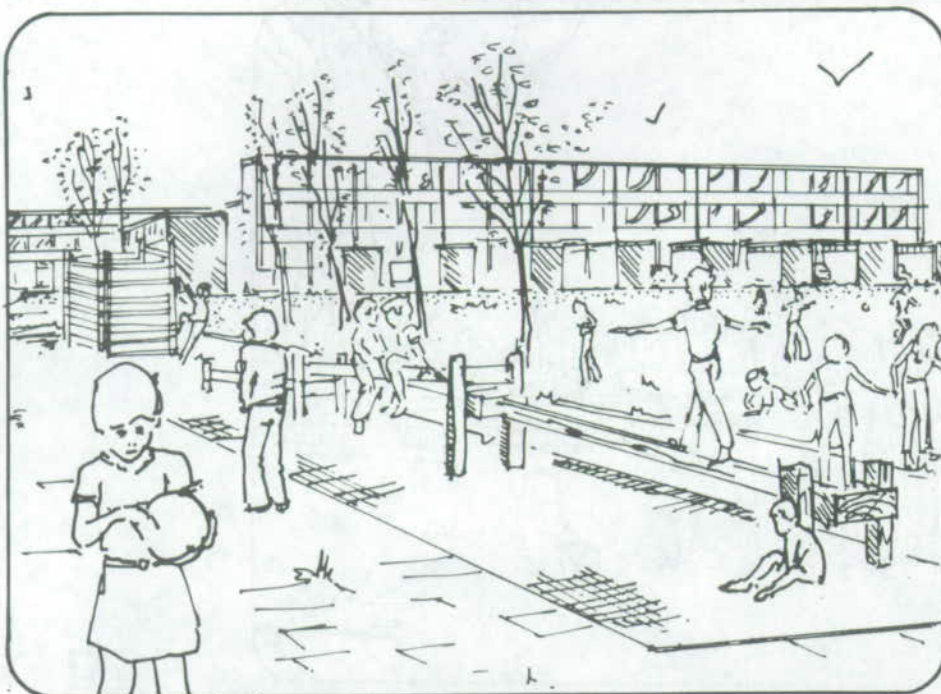
Afstandcategorie III, 500 - 1.000 m van kernrand.
 Stille landgebonden recreatie: wandelen.
 Kleine open ruimten.
 Geniet meer dan gemiddelde voorkeur.

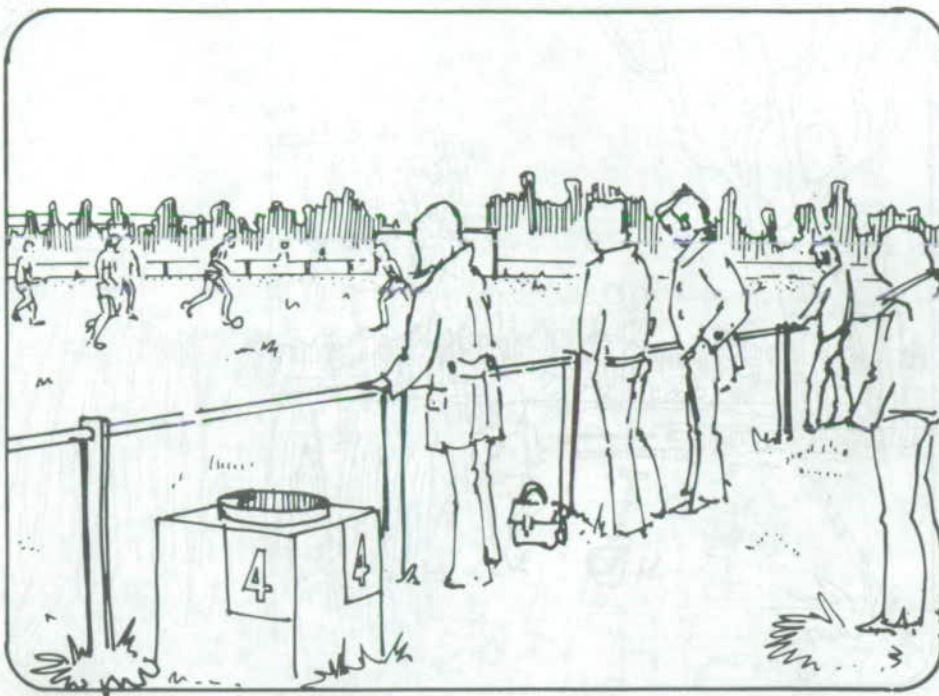
q

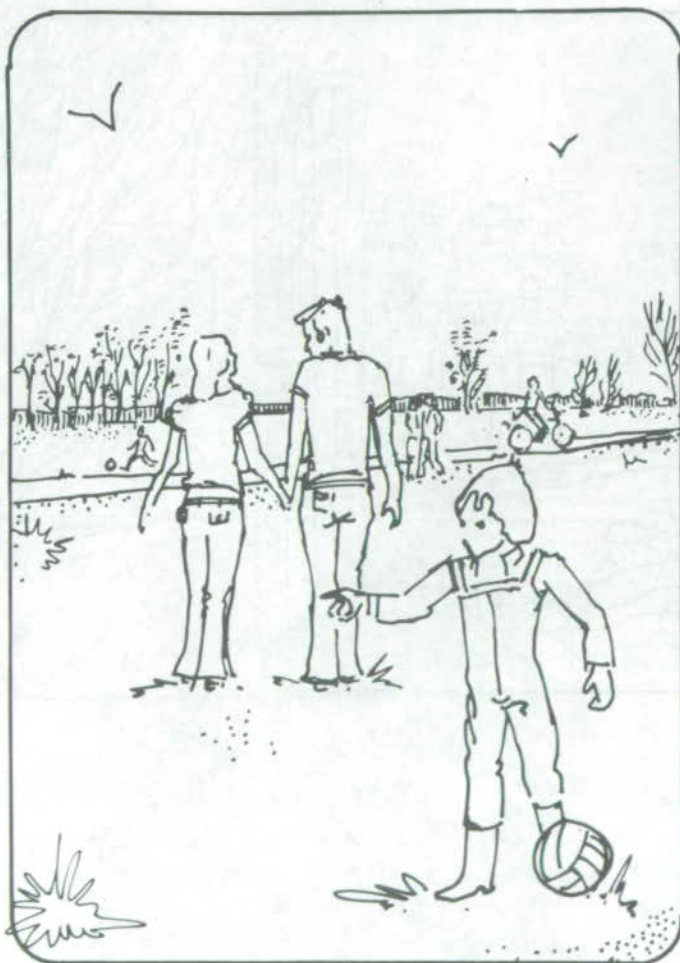
Afstandscategorie III, 500 - 1.000 m van kernrand.
 Drukke landgebonden recreatie: spel, wandelen, sport, buiten zitten.
 Grote open ruimten.

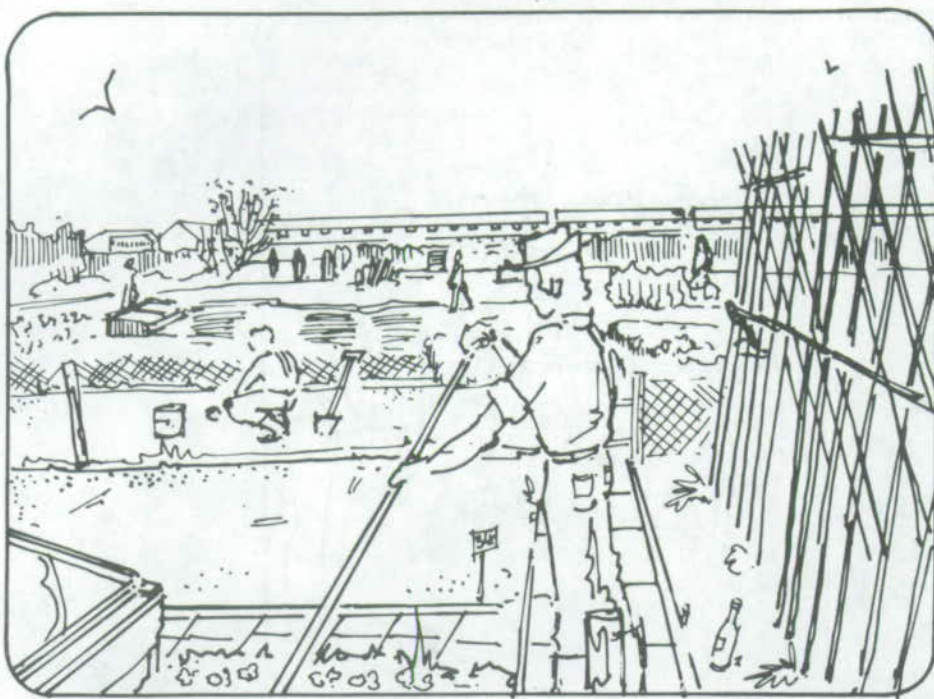
Afstandscategorie I, 0 - 200 m van kernrand.
 Drukke landgebonden recreatie: spel, wandelen, buiten zitten.
 Kleine open ruimten.
 Geniet meer dan gemiddelde voorkeur.

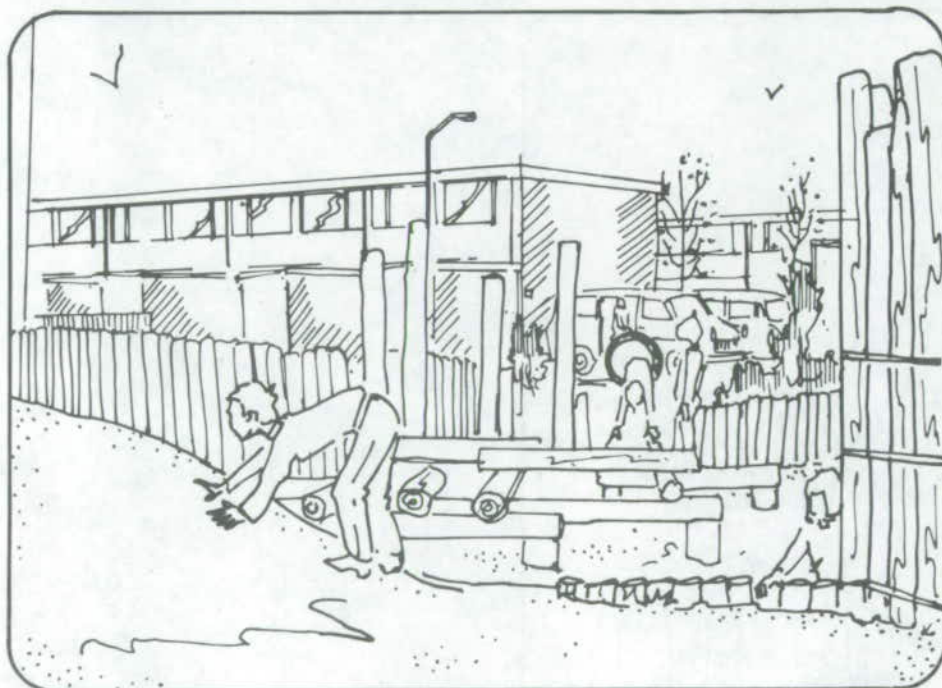
S

Afstandcategorie III, 500 - 1.000 m van kernrand.
 Drukke landgebonden activiteiten: sport, naar sport kijken, spel.
 Grote open ruimten.
 Geniet meer dan gemiddelde voorkeur.

t

Afstandcategorie II, 200 - 500 m van kernrand.
 Drukke landgebonden recreatie: volkstuinen, spel.
 Kleine open ruimten.
 Geniet meer dan gemiddelde voorkeur.

BIJLAGE 4

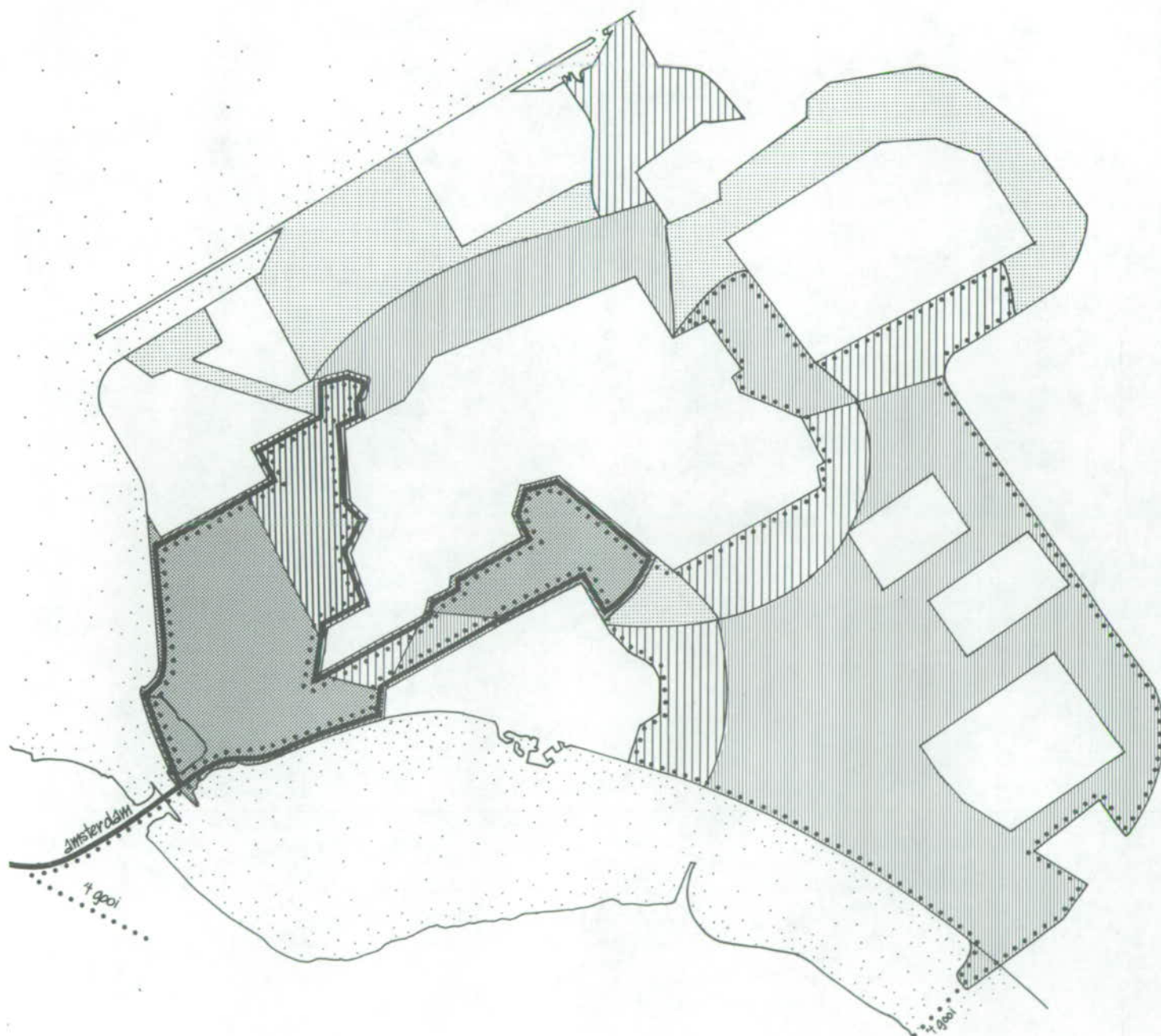
Voor het veldwerkonderzoek is, na toetsing op praktische hanteerbaarheid met betrekking tot de Buitenruimte, gebruik gemaakt van het navolgende schema.

categorie	vaststaand aantal activiteiten die tot de categorie worden gerekend
1. autotochtje maken	autotochtje maken (toerrijden voor plezier) 1
2. sport (georganiseerd en ongeorganiseerd)	voetballen, tennis, honkbal, hockey, zwemmen, basketbal, korfbal, volleybal, handbal, cricket, paardrijden, golf, atletiek, jagen en waterpolo 15
3. spel	balletje trap, rolschaatsen, trimmen, badminton, trampolinespringen, boompje klimmen, hutten bouwen, indiaantje of rovertje spelen ongeorganiseerd (bal) spel 9
4. naar sport kijken	naar sport kijken 1
5. vissen	sportvissen 1
6. buiten zitten	buiten zitten of liggen, (inclusief kijken naar, zonnebaden), picknicken, barbecuen 3
7. wandelen in de natuur	wandelen, natuurvorsen (inclusief vogels kijken), klein ommetje maken 3
8. fietsen	fietsen, wielrennen 2
9. watersport	schaatsen, roeien, kanoën, zeilen, waterskiën, spelevaren, rondvaart 7
10. strandbezoek	strandactiviteiten, pootje baden (niet: zwemmen) 2
11. volkstuinbezoek	tuinieren 1
12. parkbezoek, vlakbij huis	{ parkbezoek, naar dierentuin gaan, kinderboerderij bezichtigingen, midgetgolf, dieren voeren 5
13. " , op grote afstand van huis	
14. bezoek caravan of zomerhuisje	
	overnachten in tent, caravan, zomerhuisje 3
15. wandelen in de stad	n.v.t.)
16. winkelen/marktbezoek	n.v.t.)
17. de straat op	n.v.t.)
18. overige	n.v.t.)

(orde van grootte: 3 à 5)

BIJLAGE 5

Relatieve verdeling van de dagrecreatieve druk tussen 1985 en 1990, een illustratieve schatting onder aanname dat de recreatiemogelijkheden gelijkmatig over de hele Buitenruimte verspreid zijn.

percentage recreanten per gebied.

	46%		8%
	12%		7%
	16%	buiten almere	9%

recreatie horizon is 25 km vanuit:

	amsterdam
	't gooi

BIJLAGE 6

Prognoses van het aantal bezoekers van het plangebied

- a. De oeverrecreatie bevat al die activiteiten, die in de overgangszône tussen land en water plaatsvinden. Hieronder vallen dus activiteiten in het water, zoals zwemmen en pootjebaden, en activiteiten op het land, zoals vissen en zonnebaden.
Het bezoek aan openluchtwembaden, aan al dan niet ingerichte oeverstroken, aan het strand, en het gebruiken van opblaasbootjes e.d. behoren allemaal tot deze recreatievorm. Vanwege de zeer uiteenlopende voorzieningen die deze recreatievorm behoeft, wordt alleen onderscheid gemaakt tussen stille en drukke vormen.
 - b. Alle activiteiten die op het land gebeuren, zoals recreatie in bossen, duinen en heide vormen samen de landrecreatie. Wandelen en fietsen zijn er een onderdeel van, maar ook: op een bankje zitten, liggen in de zon, picknicken, spelen, enz. Zodra echter water een rol gaat spelen bij de activiteiten, wordt gesproken van oeverrecreatie.
 - c. De activiteiten die het grootste deel van de tijd op en in het water plaatsvinden worden waterrecreatie genoemd. Dit is dus recreatie op zee, op plassen en meren, rivieren, kanalen enz. Alle activiteiten die op het water plaatsvinden, zoals zeilen, roeien, varen met een motorboot, waterskiën, plankzeilen en zeevissen behoren tot deze recreatievorm.
- ad a. Omdat vrij nauwkeurig bekend is waar in Almere water voorkomt of in de toekomst voor zal komen kan uit de geografische spreiding een verdeelsleutel afgeleid worden waardoor voor het plangebied prognoses van de aantallen oeverbezoekers en watersporters geraamd kunnen worden. Daartoe wordt uitgegaan van een percentage van de bevolking dat op een mooie zomerdag erop uittrekt. Dit percentage is rechtstreeks van een eerder, onder deskundigen van binnen en buiten de RIJP, gehouden Delphi-prognose-onderzoek afgeleid. De reden hiervoor is o.a. dat het Delphi-cijfer ongeveer tussen de recreatie-prognose uit het Ontwerp Structuurplan Almere en de gemeten trek naar buiten van Almere -Haven in ligt.

	Almere-Haven in 1977	Delphi prognose voor 1980(1975)	Afgeleid van de Prognose Ontwerp Structuurplan Almere voor 1980(1976)
Totale bevolking	100%	100%	100%
Openluchtrecreanten op een mooie zomerdag	50	42,5	33,5
binnen de woonkern	18	14	+ 8,5
buiten de woonkern	32	28,5	+ 25
in Almere's Buitenruimte	10	21	+ 20
buiten Almere	22	7,5	5

De verdeling naar recreatievormen is volgens de Delphi-uitkomsten als volgt:

Deelname aan de diverse openluchtrecreatieve activiteiten door recreanten uit Almere in 1980.

recreatievorm en openlucht-recreatieve activiteiten	%
<u>1. drukke oevergebonden recreatie</u>	
1.1. strandbezoek	21
1.2. strandbad- c.q. openluchtwembad bezoek	12
1.3. overigen	5
totaal	38
<u>2. stille oevergebonden recreatie</u>	
2.1. vissen	8
2.2. overigen, zoals dagkamperen	5
totaal	13
<u>3. drukke oevergebonden recreatie</u>	
3.1. bezoek aan sportwedstrijden	10
3.2. parkbezoek	9
3.3. overigen, zoals trimmen, picknicken, bezoek aan kinderboerderij	6,5
totaal	25,5
<u>4. stille landgebonden recreatie</u>	
4.1. wandelen in de natuur	10
4.2. overigen, zoals golfspelen, natuurvoren	5
totaal	15
<u>5. routegebonden recreatie</u>	
5.1. fietstochtje maken	6
5.2. autotochtje maken	15
5.3. overigen, zoals paardrijden	3
totaal	24
<u>6. watergebonden recreatie</u>	
6.1. varen	9
6.2. overigen, zoals rondvaarten maken	2
totaal	11
totaal generaal	126,5 *

* Aangenomen werd dat iedereen gemiddeld aan 1,265 verschillende activiteiten op een dag doet.

Drukke oeverrecreatie aan de Centrale Plas in het Middengebied

	1980	1985	1990	1995	2000
1. Verwacht inwonertal Almere	13.800	46.900	77.600	115.000	160.000
2. Aantal Almeerse openluchtrecreanten op topdag in Almere 35% *	4.830	16.415	27.160	40.250	56.000
3. Drukke oeverrecreatie ** (zandstrand 14%) grasstrand 7%, (strandbaden 12%), overig 5%	338 242	1.149 821	1.901 1.358	2.817 2.013	3.920 2.800
4. Totaal drukke oeverrecreatie, plassen, grachten, vaarten op topdag idem op maatgevende dag	580 435	1.970 1.478	3.259 2.444	4.830 3.623	6.720 5.040
5. Oeverlengtes (druk)					
6. - Plassen totaal	0	1 km	3,3 km	3,3 km	3,3 km
7. - Overig	0	0	0,2	0,2	0,2
7. - Centrale Plas Middengebied	0	0,6	1	1	1
8. *** Aantal oeverrecreanten uit Almere in (druk) Middengebied					
9. Verhouding recreanten Almere/Regio		887	726	1.076	1.497
10. Aantal oeverrecreanten in Middengebied(druk)totaal		80/20	75/25	60/40	60/40
11. Maximum momentbezoek, ca. 50% van het dagbezoek		1.109	968	1.793	2.495
		555	484	897	1.248

* 42,5 minus 7,5% die naar buiten Almere trekt

** aanname zandstrand 2x zo aantrekkelijk als grasstrand

*** aanname plasoever 3x zo aantrekkelijk als oevers van grachten en vaarten (overig)

Berekeningswijze: (8) = $3 \times (5) \times \frac{(7)}{(5)} \times (4)$

Stille oeverrecreatie aan de Centrale Plas in het Middengebiet

	1980	1985	1990	1995	2000
1. Verwacht inwonertal Almere	13.800	46.900	77.600	115.000	160.000
2. Aantal openluchtrecreanten op topdag in Almere 35%	4.830	16.415	27.160	40.250	56.000
3. Stille oeverrecreatie (vissen 8%), overig 5%	242	821	1.358	2.013	2.800
4. Stille oeverrecreanten(overig) op maatg. dag 60%	145	493	815	1.208	1.680
5. Oeverlengtes (stil) Plassen totaal	2 km	13,5 km	13,8 km	13,8 km	13,8 km
6. Overig	71	118,5	147,7	147,7	147,7
7. Centrale Plas, deel Middengebiet	0,5	2	2,5	2,5	2,5
8. * Aantal oeverrecreanten uit Almere in Middengebiet (stil)	3	19	32	48	67
9. Maximum momentbezoek = ca. 50% van het dagbezoek	2	10	16	24	34

* aanname: plasoever 3x zo aantrekkelijk als oevers van grachten en vaarten(overig)

Berekeningswijze:
$$(8) = \frac{3 \times (5)}{(3 \times (5)) + (6)} \times \frac{(7)}{(5)} \times (4)$$

Aantal Visseren in het Middengebiet

	1985	1990	1995	2000
1. Verwacht inwonertal Almere	46.900	77.600	115.000	160.000
2. Aantal personen dat wel eens vist 16%	7.504	12.416	18.400	25.600
3. Aantal vissers op een normdag (10e drukste) 7% C.B.S.	525	869	1.288	1.792
4. Maximum moment bezoek 63% C.B.S.	331	547	811	1.129
5. Binnen het Almere-gebied (exkl. randmeren) aanname 60%	199	328	487	677
6. Oeverlengtes -Plassen totaal	13,5 km	12,5 km	12,5 km	12,5 km
7. -Overig	111,5	149	149	149
8. -Centrale Plas + verbredingen Middengebiet	2	2,3	2,3	2,3
9. -T-I-3 + gracht Almere-Stad	3,9	3,9	3,9	3,9
10. * Aantal vissers aan Plassen totaal uit Almere	39	47	70	97
11. Aantal vissers aan Centrale Plas in Middengebiet	6	9	13	18
12. Aantal vissers aan T-I-3 in Middengebiet	6	7	11	15
13. Bezoekverhouding Almere/regio Centrale Plas gedeelte	80/20	90/10	90/10	90/10
14. Aantal vissers Centrale Plas deel Middengebiet totaal	8	10	14	20
15. Totaal aantal vissers in het Plangebied	14	17	25	35

* Aanname: plassen zijn voor vissers 2x zo aantrekkelijk als overig

$$\text{Berekeningswijze: } (10) = \frac{2 \times (6)}{(2 \times (6)) + (7)} \times (5) \quad (11) = \frac{(8)}{(6)} \times (10) \quad (12) = \frac{(9)}{(7)} \times ((5) - (10))$$

ad b. Voor de landrecreatie is deze schattingsmethode niet uitvoerbaar, omdat nog niet nauwkeurig is vast te stellen hoeveel verschillende gebieden met welke omvang voor deze recreatievorm in Almere gerealiseerd zullen worden. Dit geldt met name binnen de toekomstige kernen. Omdat hierdoor het aandeel van het plangebied in het totale aanbod niet vast te stellen is wordt aangeknoopt bij een herkomst-onderzoek in een bestaand parkbos. Dit Haagse park, Clingenddael, is ca. 54 ha groot en ligt in een stedelijk woongebied dat een enigszins met die van Almere vergelijkbare bevolkingsdichtheid kent, nl. 50 inw/ha. In Clingendael bleek 43% van de bezoekers binnen een straal van 1600 m rond het park te wonen. Van hen bleek 21% passant te zijn, d.w.z. was door het park op weg naar bestemmingen buiten het park. Vande resterende 79% werd de bevolkingsdichtheid van hun woonbuurt en de relatie tussen het aantal woningen in die buurt en het aantal bewoners dat Clingendael bezocht nagegaan. Hierbij bleek een verschil tussen de deelnemingspercentages onder bewoners die tot 800 m en die tussen 800 m en 1600 m van het park af wonen, te bestaan. Door de prognose voor het plangebied te enten op het parkonderzoek worden een paar aspecten verwaarloosd, zoals het rijke natuurlijke en cultuurhistorische karakter van Clingendael, die voorlopig in het plangebied niet aanwezig zijn. Al eerder is gesteld dat prognoses slechts een grove leidraad kunnen zijn voor het inrichten van het plangebied.

tabel 1

bevolkingsdichtheid binnen 1600 m van het plangebied	1980	1985	1990	1995	2000
inwoners woongebied	10.437'	27.826	41.464	52.788	64.235
geschatte oppervlakte woongebied in ha.	350'	775	1.125	1.550	1.575
gem. aantal inwoners per hectare	30	36	37	34	41

' = Geen rekening gehouden met mogelijke vertragingen in de bouw van woningen. De kerncijfers van 1-1-1978 zijn uitgangspunt. (Marge ca. 8%).

tabel 2

prognose landrecreatie	1980	1985	1990	1995	2000
1. inwoners binnen 800m van plangeb.	3.467	11.827	15.177	23.943	31.826
2. aantal woningen binnen 800m van plangebied	1.234	4.285	5.663	9.001	12.010
3. percentage bezoekers binnen 800m van het plangebied, in % van het aantal woningen	5	5	5	5	5
4. aantal bezoekers binnen 800m van plangebied op mooie zomerdag	62	214	283	450	601
5. inwoners tussen 800 en 1600m van plangebied	6.970	15.199	26.287	28.845	32.409
6. aantal woningen tussen 800 en 1600m van plangebied	2.480	5.797	9.809	10.844	12.230
7. percentages bezoekers van 800 tot 1600m van plangebied, in % van het aantal woningen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
8. aantal bezoekers van 800 tot 1600m van plangebied op een mooie zomerdag	5	12	20	22	25
9. totaal aantal bezoekers binnen 1600m van plangebied	67	226	303	472	626
10. idem, gewogen, vermeerderd met 21% passanten	48	197	271	388	620
11. idem, gewogen met bevolkingsdichtheden te Almere	40	163	224	321	513
12. totaal gewogen aantal bezoekers, inkl. regio. op een zomerse zondag	112	458	630	902	1.442
13. maximum momentdrukke (Clingendael = 70%)	78	321	441	631	1.009

ad c. Prognoses van watersportbeoefening staan altijd in het teken van het aanbod. Zeker in Almere waar het meeste open water, in de vorm van plassen en vaarten/tochten, primair om redenen van zandwinning en ontwatering ontstaat. Omdat de na te streven maximum vaardichtheid en de ligplaatscapaciteit de belangrijkste randvoorwaarden van dat aanbod zijn volgt hieronder een raming van de capaciteit van de Centrale Plas, waarna het gedeelte dat in het plangebied ligt wordt belicht.

Als uitgangspunten voor deze capaciteitsraming gelden:

- een oppervlakte bevaarbaar water van 125-150 ha
- een aanvaardbare dichtheid van twee uitgevaren (motor) bootjes per ha. Zeilplanken zijn daarbij inbegrepen
- een uitvaarpercentage van 40%

Dit betekent dat er 625 - 750 boten op de Centrale Plas georiënteerd zullen zijn.

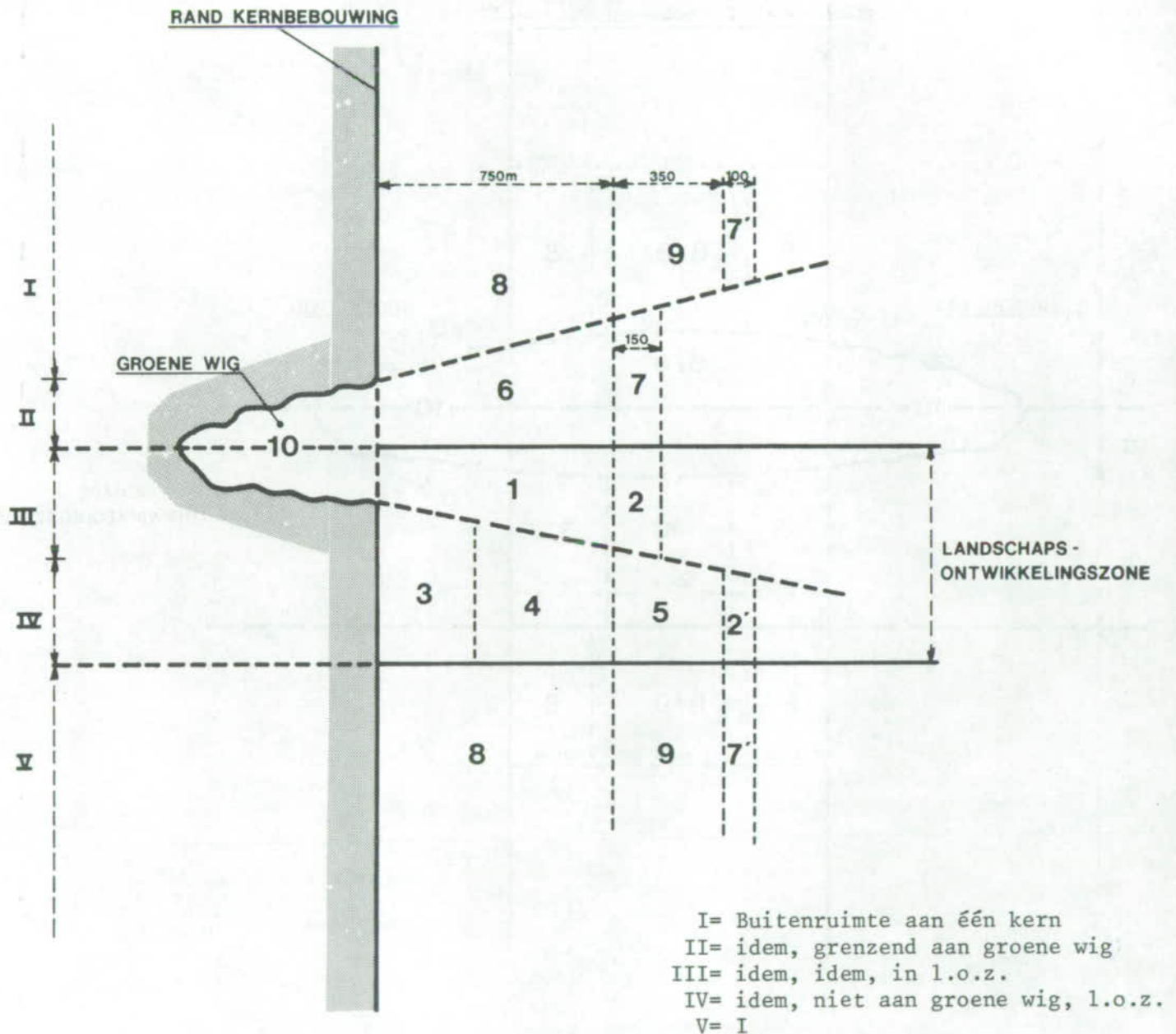
	1985	1990	1995	2000
1. aantal vaartuigen georiënteerd op de Centrale Plas	300	650	750	750
2. gemiddelde bezetting per vaartuig	3	2,7	2,5	2,5
3. aantal watersporters op de Centrale Plas (1) x (2)	900	1.755	1.875	1.875
4. momentbezoek 50%	450	878	938	938
5. aantal watersporters op de Centrale Plas in het plangebied *	300	585	625	625
6. schatting aantal teleskiërs	0	150	200	200
7. totaal aantal watersporters op de Centrale Plas in plangebied ((5)+(6))	300	735	825	825
8. schatting van het aantal vaartuigen op tochten en grachten in plangebied	10	15	15	15
9. gemiddelde bezetting per vaartuig	2	2	2	2
10. aantal watersporters op tochten en grachten in plangebied ((9) x (8))	20	30	30	30
11. totaal momentbezoek watersporters in het plangebied ((7) + (10))	320	765	855	855
12. totaal dagbezoek (circulatiefactor 1,4 **)	457	1.093	1.221	1.221

* Aanname: tweederde van het aantal watersporters op de Centrale Plas bevindt zich in het plangebied.

** De keuze van deze relatief hoge circulatiefactor hangt samen met het karakter van de Centrale Plas.

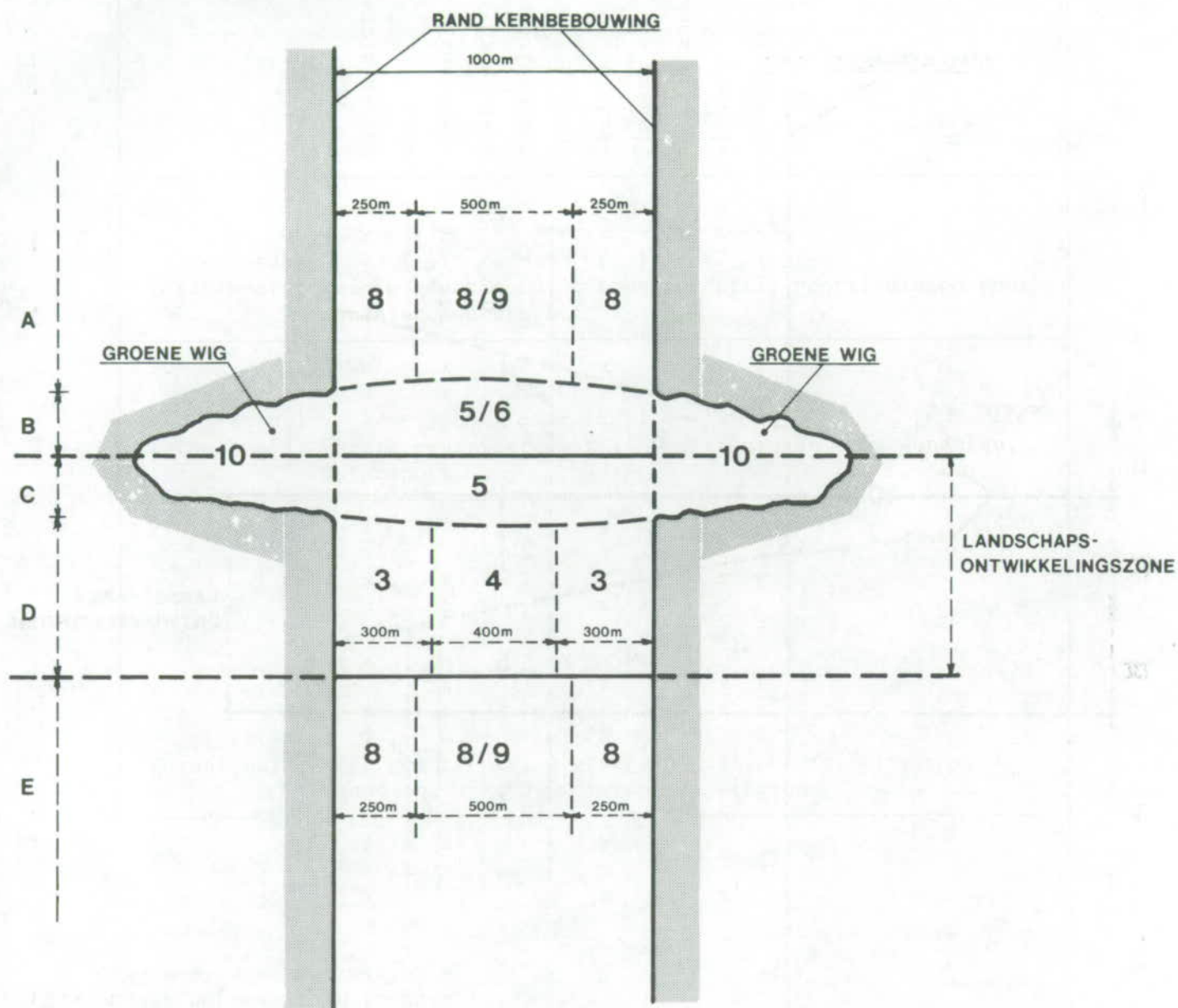
BIJLAGE 7

Schematisch ziet situatie B er inhoudelijk als volgt uit:

Voor de in Almere herhaaldelijk voorkomende situatie dat de afstand tussen de bebouwingsranden van twee woonkernen minder dan de ideale 2 x 1200 m bedraagt is hierboven de situatie bij 1000 m tussenruimte weergegeven, zoals bijvoorbeeld in het Middengebied het geval is. Daarbij vallen de "landschapspakketten" 1,2 en 7 uit, terwijl voor een gedeelte een combinatie van de meest favoriete landschappen uit 8 en 9, te weten f,p,n,m is toegevoegd.

ad situatie C

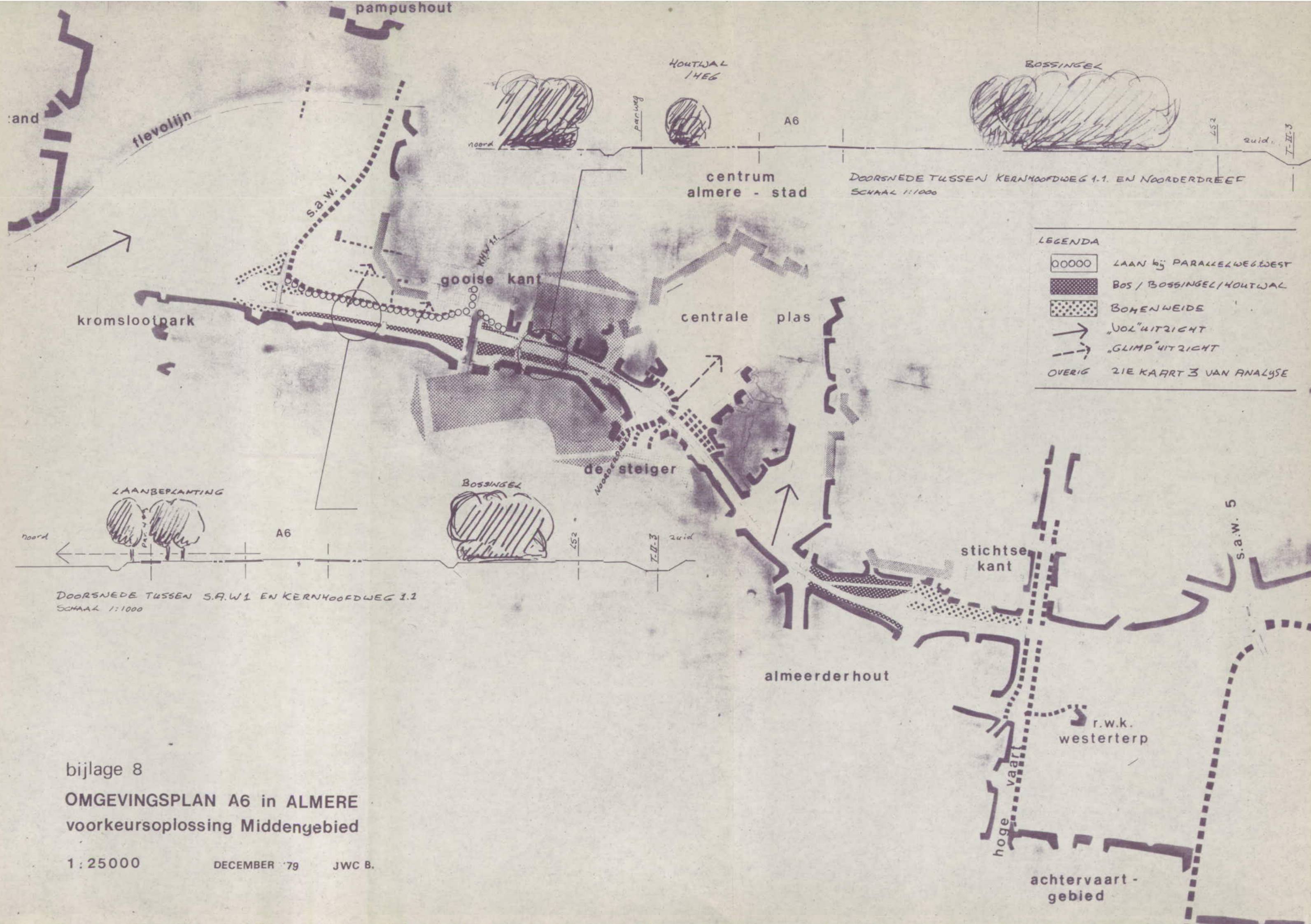
- A intermediaire ruimte tussen twee kernen,
 B idem , inlopend in één of twee groene wiggan(theoretisch niet in l.o.z.)
 C idem , idem , in l.o.z.
 D idem , zonder aangrenzende groene wiggan, in l.o.z.
 E = A

Mogelijke aanleiding voor voorzieningen in stadsrandlandschappen

		Aktiviteitscategorie (' meest genoemd) (zie bijlage 4 voor complete opsomming)										
<u>landschapspak-</u> <u>ket (drukke</u> <u>landschappen</u> <u>onderstreept)</u>		buiten zitten	spel	sport(inkl. zwemmen)	naar sport kijken	(volks-)tuinieren	autotochtje maken	wandelen	fietsen	strandbezoek	vissen	watersport
1.	<u>p</u> <u>d</u> <u>q</u> <u>i</u> <u>k</u> <u>a</u> <u>s</u> totaal	x x x x x x x 7	x x' x x x x x 4	x x x' x x x x 6					x' x x x x x x 1		x x x x x x x 2	x x x x x' x x 2
Totaalbeeld: zeer gevarieerd, overwegend druk, voorzieningen voor spel, sport, wandelen, watersport, strandbezoek, vissen												
2.	<u>c</u>	x	-	x	-	-	-	-	-	-	x	x'
Totaalbeeld: niet gevarieerd, stil, geen voorzieningen, watersport												
3.	<u>r</u>	x	x'	x	-	-	-	x	-	-	-	-
Totaalbeeld: weinig gevarieerd, druk, voorzieningen voor spel, wandelen												
4.	<u>j</u> <u>l</u> <u>t</u> <u>b</u> totaal	x x x x 4	x x x x 2	x' x x x 2		x		x x x x 3			x x' x x -	x x' x' x 2
Totaalbeeld: tamelijk gevarieerd, overwegend druk, voorzieningen voor sport, vissen, (Volks)tuinieren, wandelen, watersport												
5.	<u>d</u> <u>q</u> <u>i</u> <u>k</u> <u>a</u> <u>s</u> totaal	x x x x x x 6	x x' x x x x 5	x x x' x x x 6				x x x x x x 5		x x x x x x 2	x' x x x x' x 2	x x x x x x 4
Totaalbeeld: zeer gevarieerd, overwegend druk, voorzieningen voor spel, sport, wandelen, watersport en strandbezoek												
6.	<u>h</u> <u>n</u> <u>m</u> <u>g</u> <u>o</u> <u>d</u> totaal	x x x x x x 5		x x x x x x 1				x' x' x' x' x' x 6	x x x x x x 5		x x x x x' x -	x x x x x x 3
Totaalbeeld: tamelijk gevarieerd, stil, voorzieningen voor wandelen, fietsen, vissen												

VERVOLG SCHEMA

		buiten zitten	spel	sport(inkl. zwemmen)	naar sport kijken	(volks-)tuinieren	autotochtje maken	wandelen	fietsen	strandbezoek	vissen	watersport
8.	f	x	x					x'	x		x	
	b	x		x				x			x	x'
	totaal	2	1	1	-	-	-	2	1	-	2	1
Totaalbeeld: weinig gevarieerd, overwegend stil, voorzieningen voor wandelen, watersport												
7.	c	x		x				x			x	x'
	e	x		x				x	x		x	x
	totaal	2	-	2	-	-	-	2	1	-	2	2
Totaalbeeld: weinig gevarieerd, stil, voorzieningen voor wandelen, watersport												
9.	p	x'						x'	x			
	h	x'						x'	x		x	x
	n	x'		x				x'	x		x	x
	m	x'		x				x'	x			
	g	x'						x'	x		x	x
	o	x					x	x'	x			
	d			x				x			x'	x
	a	x		x				x			x	x'
	totaal	7	-	4	-	-	1	8	6	-	5	5
Totaalbeeld: zeer gevarieerd, overwegend stil, voorzieningen voor wandelen, vissen, watersport, fietsen												
10.	r	x	x'	x				x				
	j	x	x	x'				x				x
	l	x						x			x'	
	t	x	x			x'						
	f	x	x					x'	x			
	b	x		x				x			x	x'
	totaal	6	4	3	-	1	-	5	1	-	2	2
Totaalbeeld: zeer gevarieerd, overwegend druk, voorzieningen voor spel, (volks)tuinieren, wandelen, watersport, vissen												

bijlage 8

OMGEVINGSPLAN A6 in ALMERE
voorkeursoplossing Middengebied

1:25000

DECEMBER '79

JWC B.

BIJLAGE 9

Projektburo
Almere

Vakgroep Programmering

Programmatische uitgangspunten Centrale Plas

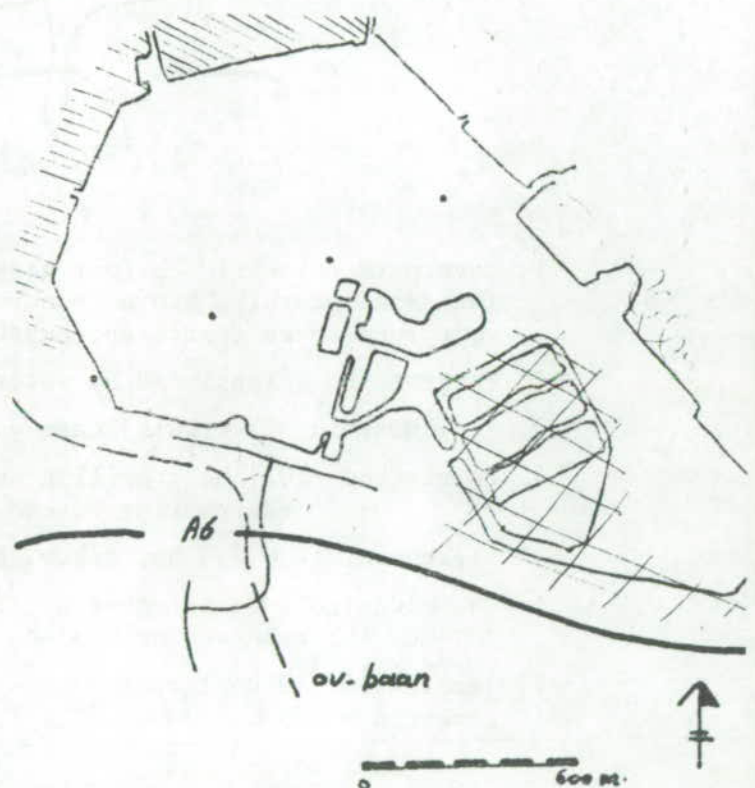
KARAKTER

- Stedelijk, vooral bepaald door de aanliggende bebouwing van Almere-Stad, de nadrukkelijke aanwezigheid van de A6 (ca. 5 meter + maaiveld) en de hoogspanningsleiding.

OEVERTYPERING - zoveel mogelijk openbaar toegankelijk, dus geen privé oeverbezit

- ... = hoogspanningsleiding
- //// = harde stenen oever
- XX = geen recreatieve vestigingen, zoveel mogelijk natuurlijke ontwikkeling
- ((())) = oeverpark

De overige oever wordt gekenmerkt door intensieve recreatieve vestigingen met de nadruk op watersport.

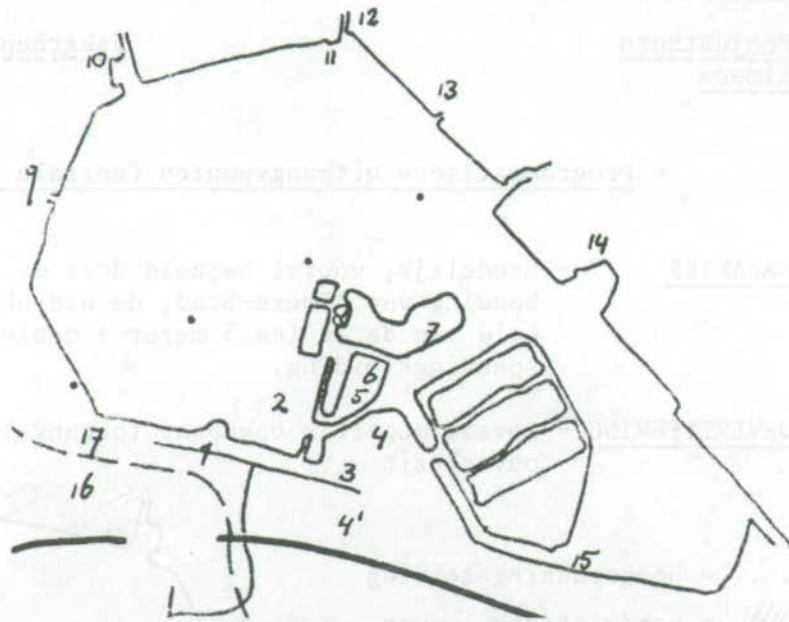
OMVANG

- ca. 150 ha. water en ca. 15 km oever

CAPACITEIT

- 125-150 ha. bevaarbaar water en een aanvaardbare dichtheid van 2 uitgevaren (motor)bootjes per ha. resulteren bij een uitvaarpercentage van 40% in 625-750 boten georiënteerd op de Plas. Rekening houdend met een aantal meeneemboten, surfplanken en boten verspreid in de stad lijkt realisering van een jachthaven voor 400-450 boten reëel en exploiteerbaar

VOORZIENINGEN -

1. oeverpark totaal 10 ha.(met dagkamping 1 ha.) - geschikt voor zeer intensief gebruik, grote open ruimtes; grasstrand en bodembeloop geschikt voor zwemmen en spartelen; beschutting en overzicht op watergebeuren
2. reservering teleski - 8 ha water en 0,2 ha parkeren
3. jeugdherberg of vergelijkbare voorziening - 0,9 ha
4. spartelbad - 0,1 ha ; grillig gevormd, schoon water
reservering bosbad 5-6 ha parkgebied
- 4' parkeerruimte - 2,5 ha. t.b.v. bosbad en oeverpark
- 5 + 6. midgetgolf en botenverhuur (kano's, roeibootjes) te combineren met 4 ; reservering 0,3 ha
7. jachthaven - 3 ha totaal - 250 natte ligplaatsen
parkeren - 0,5 ha - 150-200 bootjes op de wal
8. windsurfcentrum - 0,02 ha bebouwing ; 0,15 ha parkeren
later eventueel te combineren met teleski-
accommodatie
9. aanleggelegenheid
10. aanloophaven A' Stad
11. thee-festivalhuis
12. openluchttheater - 1 ha
13. oeverpark - ideale bezonning, zwemgelegenheid, grote open ruimtes
14. lokatie waterpadvinders
15. oever geschikt om te vissen
16. reservering met stadsdeel - en stadsfunctie(2 ha) voortkomend uit het
plan voor groengebied 2Q
17. reservering met buurt- en wijkfunctie (1 ha) voortkomend uit het plan
voor groengebied 2Q

Het moet mogelijk zijn rond de plas te fietsen of te wandelen.